C/2026/2652

22.5.2026

KOMISJONI OTSUS,

24. september 2024,

millega järeldatakse, et tänu siduvatele kohustustele ei moonuta koondumisel esinevad välisriigi subsiidiumid siseturgu

(Juhtum FS.100011 – e& / PPF Telecom Group)

(C/2026/2652)

(teatavaks tehtud numbri C(2024) 6745 all)

(Ainult ingliskeelne tekst on autentne)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, ([1])

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrust (EL) 2022/2560, mis käsitleb siseturgu moonutavaid välisriigi subsiidiume, ([2]) eriti selle artikli 11 lõikeid 3 ja 4 ning artikli 25 lõike 3 punkte a ja b,

võttes arvesse komisjoni 10. juuni 2024. aasta otsust algatada välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõike 3 punkti a kohane põhjalik uurimine (edaspidi „algatamisotsus“),

olles andnud asjaomastele ettevõtjatele võimaluse esitada oma seisukohad komisjoni poolt algatamisotsuses esitatud vastuväidete kohta,

olles konsulteerinud välisriigi subsiidiumide nõuandekomiteega

ning arvestades järgmist:

1. SISSEJUHATUS

(1) 26. aprillil 2024 sai Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) välisriigi subsiidiumide määruse artikli 21 kohase teatise kavandatava koondumise kohta, millega Emirates Telecommunications Group Company P.J.S.C. (Araabia Ühendemiraadid või AÜE) (edaspidi „e&“ või „teatise esitaja“) omandab ettevõtja PPF Telecom Group B.V. (edaspidi „PPF“ või „sihtettevõtja“, koos teatise esitajaga „osalised“) üle täieliku ainukontrolli (edaspidi „tehing“). Tehing tehakse aktsiate ostu teel.

2. OSALISED

(2) e& on telekommunikatsioonivõrgu operaator, mille peakorter ja asukoht on Abu Dhabis (üks seitsmest emiraadist, mis liiduna moodustavad AÜE) ning mis on asutatud 1991. aasta föderaalseadusega nr 1 Emirates Telecommunications Group Company kohta (edaspidi „e& seadus“). e&-d kontrollib ja omab enamusosalusega Emirates Investment Authority (EIA), mis on Araabia Ühendemiraatide riiklik investeerimisfond, mida kontrollib ja mille ainuomanik on Araabia Ühendemiraatide föderaalvalitsus ([3]). e& seaduse ja e& põhikirja kohaselt on EIA määratud

([1]) ELT C 115, 9.8.2008, lk 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/treaty/tfeu_2012/oj.

([2]) ELT L 330, 23.12.2022, lk 1, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määrus (EL) 2022/2560, mis käsitleb siseturgu moonutavaid välisriigi subsiidiume (edaspidi „välisriigi subsiidiumide määrus“), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2560/oj. Kõiki käesolevas otsuses esitatud linke vaadati viimati 28. ja 29. augustil 2024.

([3]) Vormi FS-CO lõige 6: „Vastavalt 2009. aasta föderaalseadusele nr 267/10 ja alates 1. jaanuarist 2008 andis Araabia Ühendemiraatide föderaalvalitsus oma 60 % osaluse e&-s üle EIA-le. [...] kõigil aktsionäridel, välja arvatud EIA, on mittekontrolliv vähemusosalus ning neil ei ole suuremat mõju e& üle kui nende lihtaktsiatega seotud hääleõigus, kusjuures selline hääleõigus on laialdaselt jagunenud paljude aktsionäride vahel.“ Lisaks enamusosaluse omamisele on EIA-l õigus (vastavalt e& põhikirja artiklitele 22–24) nimetada 7 e& juhatuse 11 liikmest ning nimetada ametisse juhatuse esimees ja aseesimees.

„eriõigustega aktsionäriks“ ning teatud küsimustes on vaja tema nõusolekut ([4]). Nagu teatise esitaja ise on kinnitanud, ([5]) moodustavad e& ja EIA seega osa ühest ja samast ettevõtjast.

(3) PPF Group N.V. (edaspidi „müüja“) on rahvusvaheline investeerimiskontsern, mis asutati Tšehhis 1991. aastal. Ta haldab tegevust 25 Euroopa, Põhja-Ameerika ja Aasia riigis ning tema peamised tegevusvaldkonnad on telekommunikatsioon, meedia, finantsteenused, e-kaubandus, kinnisvara, masinaehitus ja biotehnoloogia.

(4) Sihtettevõtja esindab müüja telekommunikatsioonialast tegevussuunda (välja arvatud Tšehhi telekommunikatsiooonitegevus, mis ettevõtjast eraldatakse), mis hõlmab telekommunikatsiooniteenuseid Ungaris, Bulgaarias, Serbias ja Slovakkias. Sihtettevõtja hõlmab müüja (jaemüügi) telekommunikatsioonivõrgu teenuseid (Yettel Bulgaarias, Ungaris ja Serbias ning O2 Slovakkias) ning võrgutaristuga seotud äritegevust (mis toimub kolme tütarettevõtja kaudu, mis on ümber rühmitatud nime „CETIN“ alla Bulgaarias, Ungaris ja Serbias; ([6]) ja „O2 Slovakia Networks“ Slovakkias). Sihtettevõtja teenindab kokku rohkem kui 10 miljonit klienti, kogutuluga 1,8 miljardit eurot 2022. aastal.

3. **TEHING**

(5) 1. augusti 2023. aasta aktsiate müügi- ja ostulepingu (edaspidi „müügi- ja ostuleping“) kohaselt omandab e& sihtettevõtjas 50 % pluss ühe aktsia. Tehingu tulemusena emiteerib sihtettevõtja e&-le eelisaktsiaid, mis järgivad CETINi üksuste kasumit ning tagavad, et e& saab CETINi äritegevuses 50 % pluss ühe aktsia suuruse majandushuvi, kusjuures ülejäänud osa jagatakse GIC Private Limitedi (edaspidi „GIC“) (30 %) ja müüja (20 %) vahel. Lisaks muudele tingimustele sõltub tehingu lõpetamine sellest, kas e& ja müüja on kokku leppinud lõpetamisel sõlmitavas aktsionäride lepingus (edaspidi „aktsionäride leping“), milles sätestatakse e& ja müüja juhtimisõigused sihtettevõtjas pärast tehingu lõpuleviimist. e& ja müüja on koostanud tehingu lõpetamisel sõlmitava aktsionäride lepingu projekti sisuliselt kokkulepitud vormis, milles on sätestatud, et [...] (*). Aktsionäride leping tagab seega, et e&-l on sihtettevõtja üle ainukontroll.

(6) Pidades silmas põhjendust 5, omandab e& sihtettevõtja üle täieliku ainukontrolli välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõike 1 punkti b tähenduses.

(7) Tehingu eest makstav tasu on 2,15 miljardit eurot, millele lisanduvad vastavalt 350 miljoni euro ja 75 miljoni euro suurused teenitava tulu ja tagasinõude maksed, sõltuvalt teatavate finantseesmärkide täitmisest või täitmata jätmisest.

(8) Lisaks sõlmisid e& ja müüja teatavad lepingud, mille eesmärk on tagada, et müüja säilitab sihtettevõtjas mittekontrolliva vähemusosaluse ajavahemikuks, mis võimaldab e&-l saada kasu nende kogemustest ja turuteadmistest. On kokku lepitud, et see ajavahemik kestab viis aastat ning selle jooksul on müüjal õigus kasutada müügioptsiooni (edaspidi „müügioptsioon“) ja e&-l vastavat ostuoptsiooni (edaspidi „ostuoptsioon“).

([4]) Eriõigustega aktsionäri nõusolek on nõutav näiteks küsimustes, mis on seotud e& aktsiate ja omandiga, nagu aktsiakapitali suurendamine, aktsiate noteerimine või ühinemine; e& äritegevusega, näiteks „e& tegevuse olulise muutmisega“; e& rahastamisega, näiteks teatavat piirmäära ületava välisrahastamise kaudu, ning e& tähtaja ja likvideerimisega. (Vt eelkõige e& seaduse artiklid 11 ja 12 ning e& põhikirja artiklid 1, 4, 5, 14, 18, 55 ja 70).

([5]) Vt 5. augusti 2024. aasta vastus teabenõudele nr 13, punkt 43, kus e& selgitab, et ta vastas küsimusele EIA kohta (küsimused 6–15) arvestusega, et e& ja EIA moodustavad osa ühest ja samast ettevõtjast.

([6]) Eelkõige CETINi võrkude taristu Bulgaarias, Ungaris ja Serbias: CETIN Bulgaria EAD, CETIN d.o.o. Beograd – Novi Beograd, CETIN Hungary Zrt., koos „CETIN“.

(*) Konfidentsiaalne teave.

4. **TEATAMISKÜNNISED**

(9) Osaliste esitatud teabe põhjal:

1) sihtettevõtja on asutatud liidus, kus tema kogukäive on 1,8 miljardit eurot, mis ületab välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõike 3 punktis a sätestatud 500 miljoni euro suuruse künnise ([7]); ning

2) e& ja sihtettevõtja said kolmandatelt riikidelt kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist kokku rohkem kui 50 miljoni euro ulatuses välisriigi rahalist toetust välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

(10) Seega ületab tehing välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõikes 3 sätestatud teatamiskünniseid.

5. **MENETLUS**

(11) 23. mail 2024 saatis komisjon e&-le välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 2 kohase teabenõude (edaspidi „teabenõue“), milles nõuti, et e& esitaks nõutud teabe 27. maiks 2024. 28. mail 2024 ei olnud komisjon nõutud teavet ikka veel saanud. Võttes arvesse, et selline teave oli hindamiseks vajalik, peatas komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõikes 1 osutatud tähtaegade kohaldamise alates 27. maist 2024 kuni nõutud teabe saamiseni või ajani, mil komisjon teavitab teatise esitajat või muid asjaomaseid isikuid, et nõutud teave ei ole enam vajalik.

(12) 29. mail 2024 andis teatise esitaja teabenõudele oma vastuse. Pärast nõutud teabe täielikkuse hindamist teatas komisjon teatise esitajale, et välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõikes 1 osutatud tähtaegade peatamise võib lugeda lõppenuks vastavalt komisjoni rakendusmäärusele (EL) 2023/1441 (edaspidi „rakendusmäärus“) ([8]) artikli 23 lõikele 3. Seetõttu hakkasid välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõikes 1 osutatud tähtajad taas kehtima 30. mail 2024.

(13) 4. juunil 2024 ja 11. juunil 2024 pidas komisjon vestlusi sihtettevõtja viie konkurendiga.

(14) 10. juunil 2024 võttis komisjon vastu algatamisotsuse.

(15) 17. ja 18. juunil 2024 saatis komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 3 kohaselt teabenõuded 14 telekommunikatsioonisektoris tegutsevale ettevõtjale ja kolmele riiklikule reguleerivale asutusele nendes ELi jurisdiktsioonides, kus sihtettevõtja tegutseb ([9]).

(16) 18. juunist 2024 kuni 21. juunini 2024 sai komisjon nendele teabenõuetele vastused 11 telekommunikatsiooniperaatorilt, sealhulgas sihtettevõtja peamistelt konkurentidelt siseturul. ([10]) Kolm riiklikku reguleerivat asutust esitasid oma vastuse sellele teabenõudele ajavahemikul 20. juunist 2024 kuni 24. juunini 2024. ([11])

(17) 28. juunil 2024 taotles teatise esitaja välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõike 4 kohaselt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõikes 1 osutatud tähtaegade pikendamist 20 tööpäeva võrra. Komisjon võttis selle taotluse teadmiseks ja ajakohastas vastavalt põhjaliku uurimise tähtaega.

(18) 16. juulil 2024 esitas teatise esitaja märkused algatamisotsuse kohta (edaspidi „märkused algatamisotsuse kohta“). Nendes märkustes loobus teatise esitaja „välisriigi subsiidiumide määruse artikli 42 lõigete 1 ja 4 kohasest õigusest nõuda, et komisjon teavitaks teda põhjustest, mille alusel ta kavatseb oma otsuse vastu võtta, õigusest esitada märkusi ja taotleda juurdepääsu komisjoni toimikule“.

([7]) Käive arvutatakse välisriigi subsiidiumide määruse artikli 22 kohaselt.

([8]) ELT L 177, 12.7.2023, lk 1, komisjoni 10. juuli 2023. aasta rakendusmäärus (EL) 2023/1441 üksikasjaliku korra kohta, mille alusel komisjon korraldab menetlusi vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 2022/2560, mis käsitleb siseturgu moonutavaid välisriigi subsiidiume, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1441/oj.

([9]) Vt ajakohastatud teave, mis esitati 14. juuni 2024. aasta vastuses teabenõudele nr 9.

([10]) ID384-1, ID402-2, ID843, ID404-1, ID407-1, ID425-1, ID428-2, ID430-2, ID433-3, ID440-1, ID667-1 ja ID442-1 (sealhulgas täiendav teavitus).

([11]) ID485-1, ID482-1 ja ID417-1.

(19) Samal päeval esitas teatise esitaja välisriigi subsiidiumide määruse artikli 7 lõike 2 kohased kohustused koos seletuskirjaga, milles esitati põhjused, miks nende arvates olid need kohustused asjakohased, et täielikult ja tulemuslikult kõrvaldada komisjoni kahtlused. Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 kohaselt oli selle tulemuseks määruse artikli 24 lõikes 1 osutatud tähtaja pikenemine kuni 4. detsembrini 2024.

(20) 17. juulil 2024 saatis komisjon vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõikele 3 teabenõuded (edaspidi „turutest“) 12 telekommunikatsioonisektoris tegutsevale kolmandale isikule. Ajavahemikul 22. juulist 2024 kuni 1. augustini 2024 sai komisjon 11 vastust. ([12])

(21) 29. juulil 2024 esitasid komisjoni talitused teatise esitajale turutesti tulemuste kokkuvõtte.

(22) 24. juunil ja 30. juulil 2024 pidasid osalised ja komisjon ülevaatekoosolekuid.

(23) 5. augustil 2024 saatis komisjon vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõikele 3 teabenõuded viiele Araabia Ühendemiraatides tegutsevale pangale.

(24) 16. augustil 2024 esitasid viis panka, kellega oli ühendust võetud, sellele teabenõudele esialgse vastuse, millele 20. augustil 2024 järgnesid täiendavad teabe esitamised.

(25) 19. augustil 2024 esitas teatise esitaja kohustuste allkirjastatud versiooni.

(26) 29. augustil 2024 saatis komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 3 kohaselt teabenõude telekommunikatsiooni ja digivalitsuse reguleerivale asutusele. Telekommunikatsiooni ja digivalitsuse reguleeriv asutus esitas oma vastuse 2. septembril 2024.

(27) 30. augustil 2024 saatis komisjon teatise esitajale e-kirja, milles teavitas teda oma kavatsusest tugineda otsuse tegemisel kättesaadavatele faktidele. 2. septembril 2024 esitas teatise esitaja oma vastuse.

(28) 6. septembril 2024 esitas komisjon nõuandekomiteele otsuse eelnõu nõuandva arvamuse saamiseks vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 48 lõikele 2.

(29) 20. septembril 2024 kutsuti kokku nõuandekomitee koosolek komisjoni esitatud otsuse eelnõu arutamiseks. Nõuandekomitee tuli kokku ja andis otsuse eelnõu kohta positiivse arvamuse.

6. **HINDAMISPÕHIMÕTTED**

(30) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 1 kohaselt loetakse välisriigi subsiidium olemasolevaks, kui on täidetud järgmised kumulatiivsed tingimused. Esiteks peab rahaline toetus olema otseselt või kaudselt kolmanda riigi antud (seos). Teiseks peab rahaline toetus tooma siseturul majandustegevusega tegelevale ettevõtjale kasu (kasu). Ettevõtjat, kes omandab kontrolli liidus asutatud ettevõtja üle või ühineb liidus asutatud ettevõtjaga, käsitatakse siseturul majandustegevusega tegeleva ettevõtjana ([13]). Kolmandaks peab kasu piirduma ühe või mitme ettevõtja või tööstusharuga (eripära).

(31) Nagu on sätestatud välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõikes 2, hõlmavad rahalised toetused muu hulgas a) rahaliste vahendite või kohustuste ülekandmist; b) muul juhul maksmisele kuuluvast tulust loobumist ning c) kaupade tarnimist või teenuste osutamist või kaupade või teenuste ostmist.

(32) Lisaks hõlmab välisriigi rahaline toetus välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 teise lõigu kohaselt rahalist toetust välisriigi avalik-õiguslikult üksuselt, kelle tegevuse saab omistada kolmandale riigile, „võttes arvesse selliseid elemente nagu üksuse omadused ja üksuse tegutsemisriigis valitsev õigus- ja majanduskeskkond, sealhulgas valitsuse roll majanduses“, ning eraõiguslikult üksuselt, „kelle tegevuse saab omistada kolmandale riigile, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid“.

([12]) ID638-2, ID641-2, ID646-1, ID689-1, ID662-1, ID653-1, ID666-1, ID644-1, ID664-1, ID645-1 ja ID647-1.
([13]) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 1 lõige 2.

(33) Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduse 13 kohaselt tuleks rahalist toetust „käsitada ettevõtjale kasu andvana, kui seda ei oleks olnud võimalik saada tavapärastes turutingimustes. Kasu olemasolu tuleks kindlaks määrata selliste võrreldavate võrdlusaluste põhjal nagu erainvestorite investeerimistavad, turul kättesaadava rahastamise määrad, võrreldav maksustamislahendus või asjaomase kauba või teenuse eest piisav tasu. Kui otseselt võrreldavad võrdlusalused puuduvad, võib olemasolevaid võrdlusaluseid kohandada või kehtestada üldtunnustatud hindamismeetodite põhjal alternatiivsed võrdlusalused."

(34) Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduse 14 kohaselt võib välisriigi subsiidiumi eripära „kindlaks määrata juriidiliselt või faktiliselt".

(35) Siseturu moonutuste kohta on välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõikes 1 sätestatud, et välisriigi subsiidium on moonutav, kui see „võib parandada ettevõtja konkurentsiseisundit siseturul" ja kui see „mõjutab seeläbi tegelikult või potentsiaalselt negatiivselt konkurentsi siseturul". See määratakse kindlaks üldhinnangus näitajate põhjal, mis hõlmavad: välisriigi subsiidiumi laadi ja suurust; ettevõtja olukorda, sealhulgas tema suurust, ja asjaomaste turgude või sektorite olukorda; ettevõtja majandustegevuse taset ja arengut siseturul ning välisriigi subsiidiumi eesmärki ja tingimusi ning selle kasutamist siseturul ([14]).

(36) Iga näitaja eraldi võetuna ei ole tingimata määrav ja näitajad ei ole kumulatiivsed, mis tähendab, et sarnaselt muude asjakohaste näitajatega, mida võib kaaluda juhtumipõhiselt, ei ole vaja arvesse võtta ega kindlaks teha kõiki välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõikes 1 loetletud asjakohaste näitajate näiteid tõendamaks, et välisriigi subsiidium moonutab konkreetsel juhul siseturgu. Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduses 19 on sätestatud: „Kui komisjon kasutab näitajaid, et teha kindlaks moonutuse olemasolu siseturul, võiks ta võtta arvesse eri elemente, näiteks välisriigi subsiidiumi suurus absoluutarvudes või turu suuruse või investeeringu väärtuse suhtes. Näiteks on tõenäoliselt moonutav koondumine, mille puhul välisriigi subsiidium katab olulise osa sihtettevõtja ostuhinnast. […] Lisaks tuleks arvesse võtta turu iseärasusi ja eelkõige turu konkurentsitingimusi, näiteks turule sisenemise tõkkeid. […]" ([15]).

(37) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõikes 1 on ammendavalt loetletud teatavad välisriigi subsiidiumide kategooriad, mis võivad siseturgu kõige tõenäolisemalt moonutada, sealhulgas „välisriigi subsiidium, mis hõlbustab otseselt koondumist" ja „välisriigi subsiidium, millega antakse ettevõtja võlgade või kohustuste katteks piiramatu tagatis sellise tagatise suurust või kestust piiramata". Kooskõlas välisriigi subsiidiumide määruse põhjendusega 20 „ei ole komisjonil vaja teha näitajatel põhinevat üksikasjalikku hindamist" seoses selliste välisriigi subsiidiumide kategooriatega, mis kõige tõenäolisemalt moonutavad siseturgu.

(38) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 2 kohaselt antakse uurimise all olevale ettevõtjale võimalus esitada asjakohast teavet selle kohta, kas sellise kõige tõenäolisemalt siseturgu moonutavate välisriigi subsiidiumide liigi alla kuuluv välisriigi subsiidium ei moonuta juhtumi konkreetsetel asjaoludel siseturgu.

(39) Teatatud koondumiste kohta on välisriigi subsiidiumide määruse artiklis 19 konkreetselt sätestatud, et „[h]innang selle kohta, kas koondumise korral moonutab välisriigi subsiidium siseturgu artikli 4 või 5 tähenduses, piirdub asjaomase koondumisega" ja „[h]indamisel võetakse arvesse ainult välisriigi subsiidiume, mis on antud kolme aasta jooksul enne kokkuleppe sõlmimist, avaliku pakkumise väljakuulutamist või aktsiate kontrollpaki omandamist".

(40) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõikes 3 on sätestatud: „Kui komisjon leiab, et välisriigi subsiidium moonutab siseturgu artiklite 4–6 alusel, ja kui uurimise all olev ettevõtja pakub välja kohustused, mida komisjon peab moonutuse täielikuks ja tulemuslikuks kõrvaldamiseks asjakohaseks ja piisavaks, võib ta võtta otsuse vormis vastu rakendusakti, et muuta need kohustused ettevõtja jaoks siduvaks (edaspidi „kohustuste võtmise otsus"). […] Nimetatud rakendusakt võetakse vastu kooskõlas artikli 48 lõikes 2 osutatud nõuandemenetlusega."

([14]) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punktid a–e.
([15]) Vt ka välisriigi subsiidiumide määruse põhjendused 34 ja 35.

(41) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 7 lõike 2 kohaselt võib komisjon uurimise all oleva ettevõtja pakutud kohustused heaks kiita, kui need kohustused kõrvaldavad täielikult ja tulemuslikult siseturu moonutused. Lisaks, „[s]elliste kohustuste heakskiitmisega muudab komisjon need uurimise all olevale ettevõtjale siduvaks kohustuste võtmise otsusega kooskõlas artikli 11 lõikega 3“. Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 7 lõikele 3 kohaselt peavad need kohustused olema proportsionaalsed ning täielikult ja tulemuslikult kõrvaldama välisriigi subsiidiumi poolt tegelikult või potentsiaalselt põhjustatud moonutused siseturul.

(42) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 7 lõikes 5 on sätestatud, et „[a]sjakohasel juhul kehtestab komisjon aruandlus- ja läbipaistvusnõuded, sealhulgas korrapärane aruandlus [...] kohustuste [...] rakendamise kohta“.

(43) Lisaks võtab komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 4 kohaselt vastu rakendusakti vastuväidete puudumise otsuse vormis, kui „põhjaliku uurimise algatamise otsuses esitatud esialgne hinnang ei leia kinnitust“ või kui „siseturu moonutuse kaalub üles positiivne mõju artikli 6 tähenduses“.

(44) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 lõike 1 kohaselt võib komisjon „saadud teabe põhjal hinnata artiklite 4 ja 5 kohast välisriigi subsiidiumi negatiivset mõju siseturu moonutamise näol ja võrrelda seda positiivse mõjuga asjaomase subsideeritud majandustegevuse arengule siseturul, võttes seejuures arvesse välisriigi subsiidiumi muud positiivset mõju, näiteks laiemat positiivset mõju seoses asjakohaste ja eelkõige liidu poliitikaeesmärkidega“. Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduse 21 kohaselt võivad poliitikaeesmärgid hõlmata „kõrgetasemelist keskkonnakaitset ja rangeid sotsiaalseid standardeid ning teadus- ja arendustegevuse edendamist“. Subsiidiumide korral, mille puhul leitakse, et need moonutavad kõige tõenäolisemalt siseturgu vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõikele 1, „on vähem tõenäoline, et positiivne mõju on negatiivsega võrreldes ülekaalus“.

(45) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 lõike 2 kohaselt võtab komisjon „kohustuste heakskiitmise üle otsustamisel“ arvesse tasakaalu hindamise tulemust ning kõnealuste kohustuste laadi ja ulatust. Kui positiivne mõju on ülekaalus, võib komisjon välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduse 21 kohaselt teha järelduse, et tasakaalustavaid meetmeid ei kehtestata. Kui negatiivne mõju on ülekaalus, võib tasakaalu hindamine aidata kindlaks määrata kohustuste asjakohast laadi ja taset.

(46) Lõpetuseks, välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduse 9 kohaselt tuleks välisriigi subsiidiumide määruse kohaldamisel ja tõlgendamisel „lähtuda asjaomastest liidu õigusaktidest, sealhulgas riigiabi, ühinemiste ja riigihangetega seotud liidu õigusaktidest“.

7. **VÄLISRIIGI SUBSIIDIUMIDE OLEMASOLU TEHINGUS**

(47) Algatamisotsuses leidis komisjon esialgseid viiteid välisriigi subsiidiumide kohta, mida anti e&-le peamiselt AÜE kontrolli all olevatest pankadest koosneva pankade konsortsiumi poolt [...] novembril 2022 antud tähtajalise laenuna, AÜE valitsuse piiramatu garantiina, e& litsentsina telekommunikatsiooniteenuste osutamiseks Araabia Ühendemiraatides ning AÜE reguleeritud telekommunikatsioonihindadena. Komisjon leidis ka, et oli esialgseid märke selle kohta, et EIA-le anti välisriigi subsiidiume AÜE rahandusministeeriumi otsetoetustena, AÜE rahandusministeeriumi antud laenude ja tagasimakstavate ettemaksetena, AÜE pankade konsortsiumi (sealhulgas AÜE kontrolli all olevate pankade) vaba tagasimaksega laenuna ja AÜE valitsuse piiramatu garantiina.

(48) Jaotistes 7.1–7.5 esitab komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 kohase lõpliku hinnangu selle kohta, kas pärast põhjalikku uurimist kinnitatakse algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang välisriigi subsiidiumide olemasolu kohta tehingus.

7.1. **Tähtajaline laen**

(49) Teatise esitaja väitis oma teatises, et tehingut rahastatakse tähtajalise laenuga, mille [...] novembril 2022 andis viiest pangast ([AÜE riigi kontrolli all olev pank 1], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 4] ja [eraõiguslik laenuandja]) koosnev sündikaat [0–5]-aastase maksetähtajaga (edaspidi „tähtajaline laen“). Teatise esitaja väitis, et kuigi tähtajaline laen loodi [laenu eesmärgil], kavatses e& kasutada seda tehingu rahastamiseks ([16]).

(50) Algatamisotsuses leidis komisjon piisavalt tõendeid selle kohta, et tähtajaline laen kvalifitseerub välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses välisriigi subsiidiumiks, mis kuulub välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 kohaldamisalasse, ning eelkõige selle kohta, et e& sai sellest kasu, õigustamaks põhjaliku uurimise algatamist välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõike 3 kohaselt.

7.1.1. *Kasu*

(51) Tähtajalise laenu ülesehitus on järgmine:

1) [100–500] miljonit USA dollarit [...] (ehk [100–500] miljonit eurot ([17])), mille andis [eraõiguslik laenuandja] ja mille eest maksis tasu tähtajalise SOFR ([18]) + [0,5–1] % ulatuses,

2) sündikaadi antud [10–20] miljardit AED (Araabia Ühendemiraatide dirhemit) […] (ehk [0–5] miljardit eurot ([19])), mis makstakse tagasi intressiga EIBOR ([20]) + [0–0,5] % – sellega seoses moodustavad [erasektori laenuandja] [AÜE riigi kontrolli all olev pank 1], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2] ja [AÜE riigi kontrolli all oleva pank 3] kohustused neist igaühe puhul [5–10] miljardit AED, ja

3) [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 4] antav [0–5] miljardi AED […] (ehk [500–1 000] miljoni euro) suurune laenuosa, ([21]) mis makstakse tagasi intressiga EIPOR + [0–0,5] %.

(52) e& väitis oma teatises, et tähtajaline laen oli turutingimustel, eelkõige seetõttu, et [eraõiguslik laenuandja] osales nii USA dollari kui ka AÜE dirhemite laenuosades, kus [eraõigusliku laenuandja] tegevust ei saa omistada kolmandale riigile.

(53) Lisaks esitas e& majandusuuringute firma tehtud toetava analüüsi ([22]). Analüüsis tuginetakse [eraõigusliku laenuandja] osaluse olemasolule ja märgitakse, et i) USA dollarites osa on antud tingimata turutingimustel, kuna selle annab [eraõiguslik laenuandja], ning ii) AED tavaline osa ja AED islamireeglite kohane osa peaksid samuti vastama turutingimustele, eelkõige seetõttu, et AÜE dirhemites ja USA dollarites osade marginaali erinevus on kooskõlas turul kaubeldavate ning AÜE dirhemites ja USA dollarites emiteeritud võlakirjade tootluse erinevusega ([23]).

([16]) Vorm FS-CO, punkt 35.

([17]) USA dollari / euro ümberarvestus, mis põhineb 2022. aasta keskmisel 1 EUR = 1,0530 USD.

([18]) SOFR (Secured Overnight Financing Rate) on tagatud üleöörahastamise määr, mis on dollarites nomineeritud tuletisinstrumentide ja laenude viiteintressimäär.

([19]) AED/euro ümberarvestus, mis põhineb 2022. aasta keskmisel 1 EUR = 3,8561 AED.

([20]) EIBOR on AÜE pankadevaheline laenuintressimäär (Emirates Interbank Offered Rate), mis on AÜE turu pankadevaheliste laenude viiteintressimäär, esitatuna Araabia Ühendemiraatide dirhemites (edaspidi „AÜE dirhem“ või „AED“).

([21]) [AÜE riigi kontrolli all olev pank 4] on islami rahandusreeglite kohaselt tegutsev islamipank, milles kõik lepingud, tegevused ja tehingud tehakse kooskõlas šariaadi põhimõtetega.

([22]) Lisa FS.CO.22.

([23]) Komisjon märgib, et äriühingu võlakirjade tootlusele viitamine laenutasu võrdlemisel on riigiabi väljakujunenud tava. Eelkõige on riigiabi mõistet käsitleva komisjoni teatise punktis 111 (vt joonealune märkus 101) märgitud järgmist: „Kui puudub turuteave teatava laenutehingu kohta, saab võlainstrumendi vastavust turutingimustele hinnata, võrreldes seda sarnaste turutehingutega […]. Laenude […] puhul võib teavet ettevõtja rahastamiskulude kohta saada […] ettevõtja väljaantud võlakirjade tootluse […] põhjal. Sarnasteks turutehinguteks võivad olla […] võlakirjad, mille on välja andnud valimisse kuuluvad võrdlusettevõtjad […].“

(54) Komisjon leidis algatamisotsuses, et [eraõigusliku laenuandja] kohustus, mis koosneb täies ulatuses [100–500] miljoni USA dollari suurusest USA dollarites laenuosast ja AÜE dirhemites tavaosast [500–1 000] miljoni AÜE dirhemi puhul, on oluliselt väiksem kui teiste laenuandjate kohustused. Seega moodustab erainvesteering ainult ligikaudu [5–10] % koguinvesteeringust. Seetõttu leidis komisjon esialgu, et erainvesteeringud ei olnud piisavad eeldamaks, et [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1], [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2], [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] ja [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 4] riskid ja tulud on võrdväärsed samas laenus osalevate erainvestorite omadega. Lisaks leidis komisjon, et teatise esitaja analüüsis esines puudusi, kuna selles ei võrreldud tähtajalist laenu asjakohaselt võrreldavate tehingutega, näiteks sama lõpptähtaja ja nõudeõiguse järguga ning samas vääringus finantsinstrumentidega ([24]).

(55) Oma märkustes algatamisotsuse kohta väitis teatise esitaja, et komisjon ei ole tõendanud, et tal on välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõike 3 ja artikli 25 lõike 2 nõuete kohaselt „piisavalt tõendeid“, et tähtajaline laen toob teatise esitajale kasu ning et [eraõigusliku laenuandja] laenukonsortsiumis osalemise lugemine väljakujunenud riigiabi tavadele ja kohtupraktikale mittevastavaks kujutab endast kõrvalekaldumist komisjoni varasematest otsustest ja väljakujunenud kohtupraktikast ([25]).

(56) Eelkõige tuletas teatise esitaja meelde, et [eraõigusliku laenuandja] panus oli peaaegu [0,5–1] miljardit eurot, mida riigiabi tavade kohaselt ei saa nende arvates pidada „sümboolseks“ või „marginaalseks“ ([26]). Lisaks selgitas teatise esitaja, et muude laenuandjate osalemine ei mõjuta krediidiriski hinnangut, mille selline laenuandja nagu [eraõiguslik laenuandja] teeb enne laenulepingu sõlmimist, võttes arvesse, et kohustused on üksteisest sõltumatud. Seetõttu ei oleks AÜE riigile kuuluvate pankade osalemine tähtajalises laenus pidanud [eraõigusliku laenuandja] jaoks kaasa tooma kõrgemat riskitaset.

(57) Komisjon on kättesaadavate tõendite põhjal hinnanud, kas tingimused, mida [AÜE riigi kontrolli all olev pank 1], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3] ja [AÜE riigi kontrolli all olev pank 4] oma tähtajalise laenuga seotud kohustustes pakkusid, võimaldavad e&-le soodustust võrreldes tingimustega, mida erainvestorid e&-le pakuksid, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid ([27]).

(58) Komisjon tunnistab, et tähtajaline laen näib olevat e&-le antud nii, et e&-l ei olnud mingeid raskusi likviidsuse saamisel. Eelkõige ei olnud e& sel ajal rahalistes raskustes ning tal oli kõrge krediidireiting (AA– reitinguagentuuri S&P Global Ratings (edaspidi „S&P“) hinnangul), ([28]) mis muutis selle investoritele atraktiivseks. e& hankis tähtajalise laenu taotlemisele lähedasel ajal rahalisi vahendeid ka muudest allikatest, sealhulgas avalikult kaubeldavate võlakirjade emiteerimise ja erapankadega sõlmitud laenulepingute näol, mis näitab äriühingu juurdepääsu likviidsusele turgudel, mis asuvad väljaspool AÜE riigile kuuluvate pankade poolset rahastamist ([29]). Selles kontekstis ei mõjutanud riigi omanduses olevate pankade osalemine tähtajalises laenus tõenäoliselt [eraõigusliku laenuandja] hinnangut e& krediidiriskile, kuna turg peab seda riski eriti väikeseks, eelkõige seoses e&-le antud piiramatu garantiiga (vt põhjendused 100 ja 123–125).

(59) Vaatamata [eraõigusliku laenuandja] erainvesteeringute absoluutväärtusele ei võimalda selle investeeringu suhteline väärtus võrreldes nende pankade investeeringutega, kelle tegevus on tõenäoliselt omistatav Araabia Ühendemiraatidele, ([30]) üksi komisjonil järeldada, et nende riigiosalusega pankade osamaksed on kooskõlas erainvesteeringuga.

([24]) Algatamisotsus, punktid 39 ja 40.

([25]) Märkused algatamisotsuse kohta, lk 2–3. Teatise esitaja viitab eelkõige 12. detsembri 2000. aasta kohtuotsusele Alitalia *vs.* komisjon, T-296/97, EU:T:2000:289, punktid 80 ja 81 („Riigi vahenditest saadud kapitaliosalust tuleb [...] käsitada erainvestori kriteeriumile vastavana [...], kui see tehti muu hulgas samal ajal erainvestori poolse märkimisväärse kapitali sissemaksega võrreldavates tingimustes“).

([26]) Vt 26. juuli 2024. aasta teabenõude nr 11 küsimus 11.

([27]) Sellega seoses võtaksid erainvestorid arvesse ka e&-le antud muude välisriigi subsiidiumide, näiteks e& piiramatu garantii olemasolu.

([28]) Vt lisa FS-CO.50.

([29]) Vorm FS-CO, tabel 6, ja vastus 3. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 10, küsimus 5.

([30]) Vt jaotis 7.5.3.

(60) Oma teatises väitis e&, et tal ei ole võimalik teha AÜE dirhemites laenuosa nõuetekohast võrdlusanalüüsi, kuna tal ei ole „juurdepääsu kolmandatest isikutest ettevõtjatele antavate võrreldavate laenude tingimustele“ ([31]). AÜE dirhemites emiteeritud võlakirjade turu analüüsi põhjal leiab komisjon, et selles vääringus emiteeritud selliste finantsinstrumentide piiratud arv raskendab tõepoolest alternatiivse võrdlusanalüüsi tegemist avalikult kättesaadava teabe põhjal. Komisjon märgib, et 29. augusti 2024 seisuga oli Bloombergi andmetel alates 2010. aastast emiteeritud AÜE dirhemites nomineeritud äriühingu võlakirjade (sh lõppenud tähtajaga võlakirjade) arv alla 50, ([32]) millest ainult üks äriühingu võlakiri emiteeriti kuuekuulise ajavahemiku jooksul tähtajalise laenu andmise kuupäeva lähedal ([33]). See võlakiri, ([34]) mille [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2] emiteeris [2022 II poolel], on oma tingimuste poolest sarnane teise võlakirjaga, mille [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2] emiteeris [2023 II poolel], ([35]) mille kohta teatise esitaja selgitas, et tähtajalise laenu ja võlakirja erinevusi võib selgitada asjaoluga, et i) panga rahastamine võlakirjade emiteerimise ja sellise äriühingu nagu e& rahastamine laenude andmise kaudu on oma olemuselt märkimisväärselt erinev, ja ii) [AÜE riigi kontrolli all oleval pangal 2] on krediidireiting A+, mis on e& krediidireitingust astme võrra madalam ([36]). Lisaks väitis teatise esitaja, et [2023 II poolel] emiteeritud võlakirja konkreetsel juhul oli tähtajalise laenu AÜE dirhemites laenuosade tegelik intressimäär oluliselt kõrgem [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] võlakirja intressimäärast. [2022 II poolel] emiteeritud võlakirja puhul jääb [5–10] % tootlus tähtajalise laenu AÜE dirhemites laenuosade tegeliku intressimäära vahemikku laenu andmise ajal, mis oli [1–5]–[5–10] %. ([37]) See võrdlus – ainsa võlakirjaga, mille [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2] emiteeris [2023 II poolel] kuuekuulise ajavahemiku jooksul tähtajalise laenu andmise paiku – on küll piiratud ja seega iseenesest mitte lõplik, kuid toetab teatise esitaja väidet, et tähtajaline laen anti turutingimustel.

(61) Lisaks märgib komisjon, et tal ei olnud võimalik teha võrdlusanalüüsi AÜE dirhemites nomineeritud äriühingu võlakirjade tähtajani jääva tulususe alusel ([38]) seisuga [samal päeval kui tähtajaline laen] november 2022, kuna puudusid andmed likviidsete avalikult kaubeldavate AÜE dirhemites nomineeritud äriühingu võlakirjade kohta ([39]). Komisjon märgib siiski, et kahe Araabia Ühendemiraatide riigivõlakirja ([40]) tulusus tähtajani oli [1–5] % ja [1–5] % ning seega madalam kui AÜE dirhemites laenuosade tegeliku intressimäära alampiir. Selline võrdlusuuring toetaks seega samuti teatise esitaja väidet, et tähtajaline laen anti turutingimustel.

(62) Samuti märgib komisjon, et AÜEs tegutsevate sarnaste sama krediidireitinguga äriühingute puudumisel (vt põhjendus 100) ei oleks olnud võimalik teha võrdlusanalüüsi erapankade AÜE dirhemites antud sarnaste laenude alusel, võttes arvesse, et selliseid sarnaseid laene ei ole olemas.

(63) Lisaks esitas e& taotluse alusel täiendavaid tõendeid selle kohta, et [2023 II poolel] oli ta võtnud [AÜE riigi kontrolli all olevalt pangalt 3] ja [eraõiguslikelt laenuandjatelt] laenu summas [100–500] miljonit AED. Teatise esitaja väidab seoses selle laenuga, et kaks erasektori laenuandjat ([eraõiguslikud laenuandjad]) moodustavad [60–70 %] kõigist laenukohustustest, mistõttu [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] investeeringut võib pidada erainvesteeringuga samasse nõudeõiguse järku kuuluvaks. Järelikult vastavad selle laenu tingimused turutingimustele.

(64) Teatise esitaja väidab, et kõnealune laen on võrreldav tähtajalise laenuga, kuna i) see on tehtud samas vääringus ja ii) sellel on sama lõpptähtaeg ([1–5] aastat). Selle laenu suhtes kohaldatakse ka sama intressimäära EIBOR + [25–60] baaspunkti, mis kehtib tähtajalise laenu suhtes selle AÜE dirhemites laenuosa puhul. Sellega seoses väidab teatise esitaja, et laenu võib kasutada võrdlusalusena, et kontrollida, kas tähtajaline laen vastab turutingimustele.

([31]) Vorm FS-CO, punkt 188.
([32]) Allikas: Bloomberg.
([33]) […] augustist 2022 kuni […] veebruarini 2023.
([34]) [võlakirjade emissiooni identifitseerimisnumber].
([35]) [võlakirjade emissiooni identifitseerimisnumber].
([36]) Vorm FS-CO, punkt 3.5.4.3 ja vastus teatise esitamise eelsele 5. veebruari 2024. aasta teabenõudele nr 5, küsimus 4.
([37]) Tähtajalise laenu tegelik intressimäär on esitatud vahemikuna, sest laenul on omadused, mis muudavad tegeliku intressimäära arvutamise sõltuvaks eraldatud vahendite kasutusgraafikutest. Vahemik põhineb võimalikel alternatiivsetel stsenaariumidel, mida on kirjeldatud lisa FS-CO.22 A lisas.
([38]) Tulusus tähtajani on võlakirja tehtud investeeringu sisemine tulumäär, kui investor hoiab võlakirja kuni tähtajani, kusjuures kõik maksed tehakse kavakohaselt ja reinvesteeritakse samal ajal.
([39]) Bloombergis kättesaadavate andmete põhjal, millega tutvuti 29. augustil 2024.
([40]) [võlakirjade emissiooni identifitseerimisnumber].

(65) Komisjon leiab, et lisaks sellele, et kaks laenu on sama lõpptähtajaga, samas vääringus ja samade intressimääradega, on mõlemad laenud tagatiseta ja seega sama nõudeõiguse järguga. Kuigi kõnealuse laenu summa [100–500] miljonit AÜE dirhemit on oluliselt väiksem kui AÜE riigiosalusega pankade tähtajalise laenuga seotud kohustused, mistõttu see ei ole täielikult võrreldav tähtajalise laenuga, on kõnealune laen siiski märk sellest, et tähtajalise laenu AÜE dirhemites laenuosade tingimusi võib pidada kooskõlas olevaks tingimustega, mida erainvestorid oleksid pakkunud väiksemas summas laenude puhul, kui enamikku kohustustest ei paku Araabia Ühendemiraatide riigile kuuluvad pangad.

(66) USA dollarites laenuosa puhul esitas e& võrdlusanalüüsi, mis põhines AA–krediidireitinguga üksuste emiteeritud USA dollarites äriühingu võlakirjade tulususel tähtajani seisuga [sama päev kui tähtajaline laen] november 2022 ([41]). See analüüs näitab, et tähtajalise laenu USA dollarites osa tegelik intressimäär ([1–5] %–[5–10] %) ([42]) oli kooskõlas ja isegi kõrgem kui suur enamik e&-ga sama krediidireitinguga üksuste emiteeritud võlakirjad tootlusest tähtajani. e& märkis samuti, et tähtajaline laen on kooskõlas e& [2014 I poolel] emiteeritud võlakirja turuhinnaga, mille tootlus oli [sama päev kui tähtajaline laen] novembri 2022 seisuga [5–10] %, ning seega lähedal tähtajalise laenu tegeliku intressimäära alampiirile.

(67) Komisjon märgib, et ei olnud võimalik teha võrdlusanalüüsi, mis piirduks võlakirjadega, mille on emiteerinud muud samas sektoris tegutsevad äriühingud kui e&, millel on sama krediidireiting kui e&-l, kuna turul puudus avalik teave selliste võlakirjade kohta, ning arvestades ka seda, et ühelgi telekommunikatsioonisektori e&-ga sarnastel ettevõtjatel ei ole nii kõrget krediidireitingut kui e&-l (vt põhjendus 100).

(68) Lisaks teatise esitaja tähelepanekutele märgib komisjon, et kolme kuu jooksul enne tähtajalise laenu andmise kuupäeva emiteeritud AA– krediidireitinguga äriühingu USA dollarites võlakirjadel oli keskmine nominaalne tootlus [1–5] % ([43]) ning et üle 80 % neist võlakirjadest emiteeriti nominaalse tootlusega alla [1–5] %, mis on tähtajalise laenu tegeliku intressimäära alampiir ([44]).

(69) Seepärast leiab komisjon, võttes arvesse kättesaadavaid tõendeid ([eraõigusliku laenuandja] tähtajalises laenus osalemise tingimused, teatise esitaja esitatud analüüsi tähtajalise laenu AÜE dirhemites ja USA dollarites laenuosade tingimuste võrdluse ning [2023 II poole] e& laenu tingimuste võrreldavuse kohta, ning kättesaadavat teavet vähemalt osaliselt võrreldavate tehingute kohta), et tõendid näitavad, et tähtajaline laen iseenesest ei too e&-le kasu.

(70) Lõpetuseks võtab komisjon teadmiseks asjaolu, et kuigi tähtajaline laen – mis algatamisotsuses määratleti võimaliku välisriigi subsiidiumina – muutus avalikult kättesaadavaks teabeks ja määratleti täiendavalt sihtettevõtja konkurentidele teabenõuetes, ei ole komisjon saanud kolmandatelt isikutelt mingit teavet, mis seaks kahtluse alla tähtajaliste laenude vastavuse turutingimustele ([45]).

(71) Seepärast leiab komisjon oma toimikus sisalduva teabe põhjal, et tema algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, mille kohaselt tähtajaline laen toob e&-le kasu, ei ole kinnitust leidnud.

(72) See järeldus ei välista võimalust, et tähtajalise laenu tingimused kajastavad muude e& saadud välisriigi subsiidiumide olemasolu, eelkõige e&-le antud piiramatu garantii olemasolu, mida tähtajalist laenu andvad pangad võtsid tõenäoliselt arvesse olemusliku riski analüüsis, nagu oleks tehtud mis tahes muu e&-le antud rahastuse puhul, nagu selgub jaotisest 7.2.

([41]) Vorm FS-CO, punkt 3.5.4.2 ja joonis 9. Analüüs põhines võlakirjadel, mille järelejäänud tähtaeg oli [sama päev kui tähtajaline laen] novembri 2022 seisuga alla kümne aasta, välja arvatud pangad ja finantsasutused, riigi enamusosalusega äriühingud ning võlakirjad, mille tootluse kohta tähtajani ei ole teavet esitatud.

([42]) Vt käesoleva otsuse joonealune märkus 37 ja lisa FS-CO.22 B lisa.

([43]) [võlakirjade emissiooni identifitseerimisnumber].

([44]) Allikas: Bloomberg.

([45]) Vastused komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele (vt joonealune märkus 10).

(73) Arvestades, et komisjon leiab, et e&-le tähtajalisest laenust tuleneva kasu olemasolu ei ole kinnitust leidnud, ei ole vaja kaaluda muid välisriigi subsiidiumi olemasolu tingimusi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

7.1.2. *Järeldus*

(74) Jaotises 7.1 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 4 alusel ja pärast põhjalikku uurimist, et algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, et tähtajaline laen kujutab endast välisriigi subsiidiumi, ei ole kinnitust leidnud.

7.2. **Maksejõuetust käsitlevate erieeskirjade olemasolu, mida saab pidada piiramatuks tagatiseks**

(75) Algatamisotsuses leidis komisjon piisavalt tõendeid selle kohta, et i) AÜEs muidu kohaldatava tavalise pankrotimenetluse kohaldamatust, mis kujutab endast piiramatut tagatist, ning ii) selle realiseerumist tähtajalise laenu tõenäoliselt soodsates tingimustes kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist, võib käsitada välisriigi subsiidiumina välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses, mis kuulub välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 kohaldamisalasse, et õigustada põhjaliku uurimise algatamist välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõike 3 kohaselt ([46]).

(76) Oma märkustes algatamisotsuse kohta väitis teatise esitaja, et i) algatamisotsuses väideti ekslikult, et Araabia Ühendemiraatide pankrotiseadus ei kehti e& suhtes, kui e& saab üksnes keelduda nende sätete kohaldamisest; ii) tõendid ei olnud piisavad tagatise olemasolu kindlakstegemiseks, eelkõige kuna Araabia Ühendemiraatidel ei ole juriidilist kohustust tagada e& võlgu, ning vastupidiselt väljakujunenud riigiabialasele kohtupraktikale, kus reitinguagentuurid ei võta arvesse kaudset toetust, iii) on varem esinenud olukordi, kus AÜE riigi kontrolli all olevate äriühingute suhtes on algatatud likvideerimismenetlus ([47]).

7.2.1. *Piiramatu garantii olemasolu*

(77) 2016. aasta föderaalse dekreet-seadusega nr 9 (edaspidi „2016. aasta pankrotiseadus“) on kehtestatud AÜE äriühingute majandusliku restruktureerimise õigusraamistik, sealhulgas protseduurid ennetava lahenduse ja pankroti puhuks. Eelkõige on 2016. aasta pankrotiseaduse artiklis 132 sätestatud võlgniku vara likvideerimise kord võlgniku kohustuste täitmiseks ja artiklites 135–138 sätestatakse võlausaldaja nõuete rahuldamise kord.

(78) 2016. aasta pankrotiseaduse artiklis 2 on sätestatud, et seda kohaldatakse muu hulgas „äriühingute suhtes, mis ei ole asutatud äriühingute seaduse alusel ja mis kuuluvad täielikult või osaliselt föderaalvalitsusele või kohalikule omavalitsusele ning mille moodustamist käsitlevad õigusaktid, asutamisleping või põhikiri näevad ette nende vastavuse käesoleva dekreet-seaduse sätetele“.

(79) e& kuulub osaliselt föderaalvalitsusele. Teatise esitaja väidab, et e&-d kontrollib ja selles omab enamusosalust EIA, mis on AÜE riiklik fond, mida kontrollib ja mis kuulub täielikult AÜE föderaalvalitsusele (vt põhjendus 2). Selle tulemusena väidab teatise esitaja, nagu ka mis tahes muu AÜE riigi kontrolli all olev äriühing, et e& suhtes kohaldatakse äriühingute seadust ainult sel määral, mil tema asutamisdokumentide erisätetes ei ole sätestatud teisiti ([48]). e& põhikirjas on siiski sõnaselgelt välistatud mitme äriühinguseaduse sätte kohaldamine ([49]).

(80) Lisaks on e& äriühing, mis „täielikult või osaliselt kuulub föderaalvalitsusele või kohalikule omavalitsusele“ 2016. aasta pankrotiseaduse tähenduses.

([46]) Algatamisotsus, punktid 46–71.
([47]) Märkused algatamisotsuse kohta, lk 3–5.
([48]) Vorm FS-CO, punkt 337 ja joonealune märkus 183.
([49]) Vt e& põhikirja artikkel 79.

(81) Seetõttu jääb e& 2016. aasta pankrotiseaduse kohaldamisalast välja, välja arvatud juhul, kui ta otsustab oma asutamisdokumentide kohaselt selle kohaldamisalasse kuuluda. e& asutamisdokumendid, milleks on tema põhikiri, sellist valikut ei sätesta.

(82) Teatise esitaja väitis, et „õiguslik seisukoht selle kohta, kas e& kuulub [2016. aasta] Araabia Ühendemiraatide pankrotiseaduse kohaldamisalasse, ei ole täielikult selge“ ([50]). Teatise esitaja ei esitanud siiski asjaolusid, mis oleksid vastuolus komisjoni järeldusega, et e& suhtes kohaldatakse teistsuguseid maksejõuetuse eeskirju kui AÜE äriühingute suhtes üldiselt kohaldatavad eeskirjad.

(83) Seega on e&-l 2016. aasta pankrotiseaduse kohaselt õigus eeldada, et tema suhtes kohaldatakse maksejõuetuse eeskirju, mis erinevad AÜE tavaliste äriühingute suhtes kohaldatavatest eeskirjadest. Sellest tulenevalt on e& aktsionäridel võimalik ühepoolselt otsustada, millises ulatuses kohaldatakse e& suhtes tavalist pankrotiõigust.

(84) Lisaks leiab komisjon, et praegu e& suhtes kohaldatavad maksejõuetuse eeskirjad erinevad muude AÜE äriühingute suhtes kohaldatavatest eeskirjadest, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud põhjendustes 85–91.

(85) 2016. aasta pankrotiseadusega on ette nähtud kaks peamist menetlust, mida finantsraskustes võlgnik võib kasutada. Esiteks on võlgnikel, kes „ei ole lõpetanud oma tasumata võlgade maksmist rohkem kui (30) kolmekümne järjestikuse tööpäeva jooksul“, võimalus jõuda oma võlausaldajatega kokkuleppele pädeva kohtu järelevalve all ([51]). Teiseks pankrotimenetlus, mis on mõeldud võlgnikele, kes on lõpetanud oma võlgade tagasimaksmise „rohkem kui 30 järjestikuseks tööpäevaks“ ([52]). Pankrotimenetluse raames võivad nõuetele vastavad võlgnikud uurida võimalust oma võlad restruktureerida, kui koostatakse restruktureerimiskava (või plaan), mille peavad heaks kiitma pädev kohus ja teatavad võlausaldajad ([53]). Kui võlgade restruktureerimine ebaõnnestub, kuulutab pädev kohus välja võlgniku pankroti, mis toob kaasa võlgniku vara likvideerimise ([54]). Pankrotimenetluse taotluse peab võlgnik esitama siis, kui ta tunnistatakse maksejõuetuks, ning selle võivad esitada ka võlausaldajad või prokuratuur, kui see teenib avalikku huvi ([55]).

(86) Seevastu võtab teatise esitaja e& suhtes kohaldatavad maksejõuetuse eeskirjad, mida reguleerib tema põhikiri, kokku järgmiselt:

1) e& likvideeritakse muu hulgas ([56]) „kõigi või enamiku tema rahaliste vahendite kaotuse korral nii, et ta ei saa allesjäänud vahendeid mõistlikult investeerida“ ([57]);

2) EIA-l, kellele kuulub 60 % e&-st, on vetoõigus e& vabatahtliku likvideerimise või pankrotiavalduse esitamise suhtes ([58]);

3) lõpetamise korral määrab likvideerimise viisi e& üldkoosolek (mida kontrollib EIA) ([59]);

4) kui e& rahalistest vahenditest ei piisa kõigi võlgade tasumiseks, rahuldab likvideerija sellised võlad proportsionaalselt ([60]);

([50]) Vorm FS-CO, punkt 340.
([51]) Lisa FS-CO.42. Nn kaitsvad lepitusmenetlused, mida reguleeritakse 2016. aasta pankrotiseaduse artiklitega 5 jj.
([52]) 2016. aasta pankrotiseaduse 4. jagu.
([53]) 2016. aasta pankrotiseaduse artiklid 106–108.
([54]) Vt selle kohta näiteks artikkel 65, milles sätestatakse juhud, millal kohus võib lõpetada ennetava lahenduse menetluse ja muuta need võlgniku pankroti väljakuulutamise protseduuriks; või artikkel 109, mis käsitleb restruktureerimiskava tagasilükkamist kohtu poolt.
([55]) Artiklid 68–69, artikkel 72.
([56]) Likvideerimine on ette nähtud ka äriühingu tegevuse jaoks määratud aja lõppemisel, äriühingu asutamise eesmärgi saavutamisel või üldkoosoleku erakorralise otsusega.
([57]) e& põhikirja artikli 70 lõige 3.
([58]) e& põhikirja artikli 55 lõiked 1 ja 9.
([59]) e& põhikirja artikkel 72.
([60]) e& põhikirja artikkel 76.

5) lisaks on e& põhikirjas sätestatud, et EIA-l on õigused „eriõigustega aktsionärina“: tal on õigus võtta üle e& juhatus ja teostada järelevalvet likvideerimise üle ([61]); tal on ka eelisõigus osta e& vara ([62]).

(87) Viimati nimetatud õigusi täiendavad ka 1991. aasta föderaalseaduse nr 1 (muudetud kujul, edaspidi „e& seadus“) erisätted, millega moodustati e&; need sätted annavad EIA-le eriõigused seoses e& telekommunikatsioonivaradega. e& seaduse artiklis 11 on eelkõige sätestatud:

1) likvideerimise, pankroti või maksejõuetuse korral on EIA-l õigus kuni 24 kuu jooksul käitada e& telekommunikatsioonivõrku, ning

2) samuti on EIA-l eelisõigus e& telekommunikatsioonivarade ostmisel.

(88) Seega erinevad e& suhtes kohaldatavad õigusnormid mitmel viisil 2016. aasta pankrotiseaduse kohasest AÜE äriühingute tavapärasest seisundist.

(89) Esiteks näevad e& suhtes kohaldatavad õigusnormid ette kitsama maksejõuetusjuhtumite mõiste, mis on põhikirjas piiratud kui „kõigi või enamiku tema rahaliste vahendite kaotus nii, et ta ei saa allesjäänud vahendeid mõistlikult investeerida“, võrreldes 2016. aasta pankrotiseadusega, ([63]) mille kohaselt võlgniku suhtes algatatakse pankrotimenetlus „maksete peatamise“ korral. Seega võimaldavad e& suhtes kohaldatavad maksejõuetuse eeskirjad tal jätkata oma tegevust ka pärast sellist sündmust.

(90) Teiseks on EIA-l kui ainsal eriõigustega aktsionäril vetoõigus pankrotimenetluse taotlemise suhtes, nii et e& võib ka maksejõuetusmenetlust potentsiaalselt lõputult vältida.

(91) Lõpetuseks, kui e& suhtes algatatakse maksejõuetusmenetlus, on EIA-l õigus määrata kindlaks ja viia läbi pankrotimenetlus nii, nagu ta vajalikuks peab, mis võib viia selleni, et maksejõuetusmenetlus on e& tegevuse jaoks soodsam kui juhul, kui maksejõuetusmenetlus toimuks kohtu järelevalve all.

(92) Sellised kõrvalekalded tavalisest pankrotimenetlusest, mille tulemuseks on soodsamad pankrotitingimused, peaksid juba ette tekitama e& võlausaldajates arvamuse, et nende nõudeid maksejõuetuse korral ei täideta, mis mõjutab negatiivselt e& krediidireitingut.

(93) Need ootused muutuksid aga vastupidiseks, kui e& vabastamine 2016. aasta pankrotiseadusest ja tema suhtes kohaldatavatest maksejõuetuse eeskirjadest toetaks tegelikult järeldust, et e& tõenäoliselt ei jäta oma võlgu tasumata.

(94) Seoses riigiabi eeskirjadega on komisjoni teatise EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (edaspidi „tagatiste teatis“) ([64]) punktis 1.2 sätestatud: „Komisjon loeb garantii kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused“. Võttes arvesse riigiabi raames antavaid riigigarantiisid käsitlevaid eeskirju, võib pankrotimenetluse kohaldamatuse võrdsustada riigigarantii olemasoluga.

(95) Käesoleval juhul võivad teatavad erilised asjaolud toetada järeldust, et e& tõenäoliselt ei jäta oma võlgu tasumata.

(96) Esiteks, muud maksejõuetust käsitlevad õigusnormid, mida kohaldatakse e& suhtes, rõhutavad, et e& maksejõuetuse puhul EIA mitte ainult ei otsusta ega vii läbi pankrotimenetlust, vaid tal on ka eelisõigus e& varade ostmisel ning õigus käitada kuni 24 kuu jooksul e& telekommunikatsioonivõrku.

([61]) e& põhikirja artikkel 72.
([62]) e& põhikirja artikkel 74.
([63]) Artikkel 6: „1. Võlgnik võib erandkorras taotleda kohtult pankrotikaitset, kui tal on rahalisi raskusi, mille tõttu tal on vaja abi, et jõuda oma võlausaldajatega kokkuleppele. […]“.
([64]) Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes, ELT C 155, 20.6.2008, lk 10.

(97) Sellised asjaolud näitavad, et e& telekommunikatsioonivõrk kujutab endast elutähtsat vara ning et maksejõuetuse korral suureneksid ootused, et AÜE valitsus püüab EIA kaudu tagada e& jätkuvuse. Selle kohta tehtud järeldus kajastub ka reitinguagentuuride analüüsis ([65]).

(98) Maksejõuetuse korral eeldatakse, et AÜE ametiasutused pakuvad EIA kaudu e&-le täiendavat likviidsust. Selline toetus võib avalduda mitmesugustes vormides (omakapital, laenud või muud vormid), mis võimaldavad e&-l oma võlad tasuda. See toetus omakorda tagab praktikas, et võlausaldajatel on suurem võimalus, et nende nõuded rahuldatakse, kui siis, kui e& oleks tavaline AÜE äriühing, kelle suhtes kohaldatakse tavalist pankrotiõigust.

(99) Teiseks kinnitab neid ootusi eriti asjaolu, et nagu komisjon jaotises 7.5 näitab, saab ka EIA ise kasu AÜE valitsuse piiramatust garantiist. Selles kontekstis tekitavad kõnealune EIA-le antud piiramatu garantii koos e& suhtes kohaldatavate erandlike maksejõuetuse reeglitega ning asjaolu, et EIA-l on vetoõigus mis tahes e& maksejõuetusmenetluse suhtes, ootusi, et rahaliste raskuste korral aitab EIA e&-d.

(100) On tõendeid selle kohta, et e& võlausaldajatel on suured ootused, et nende võlad rahuldatakse. Tegelikult on e&-l i) S&P parim krediidireiting AÜE dirhemites nomineeritud äriühingu võlakirjade turul, tasemel AA–, ([66]) ja ii) parim krediidireiting omataoliste seas. e&-l on ka kõrgem krediidireiting kui Euroopa ja USA telekommunikatsiooniooperaatoritel ([67]). Reitinguagentuurid osutavad sõnaselgelt, et AÜE ettevõte võib suure tõenäosusega avaliku sektori toetust saada ([68]). Avaliku sektori toetus kajastub ka e& krediidireitingus. ([69])

(101) Samuti märgib komisjon, et tähtajalise laenu üldtingimused ([70]) sisaldavad jaotises 7.2 kontrollisätte muutmist, mille kohaselt AÜE omandiõigust mõjutava kontrolli muutumise ning e& krediidireitingu langemise korral rohkem kui [1–3] astme võrra allapoole praegust reitingut räägitakse [teatavad tingimused] uuesti läbi (või teatavatel juhtudel [võivad rakenduda teatavad tingimused]) ([71]). Seda kinnitavad komisjoni tähtajalises laenus osalevatele pankadele saadetud teabenõudele antud vastused ([72]). Need asjaolud kinnitavad, et võlausaldajad võtavad sõnaselgelt arvesse AÜE avaliku sektori toetust e&-le ning et AÜE osaluse muutus (mille tulemusena kohaldataks e& suhtes 2016. aasta pankrotiseadust) mõjutab eeldatavasti äriühingu reitingut.

([65]) S &P 10. juuni 2023. aasta krediidireitingu aruanne e& kohta: „Valitsuse mõju [...] peame väga tõenäoliseks, et AÜE föderaalvalitsus võimaldab valitsuse erakorralist toetust, tuginedes meie hinnangule e& järgmiste aspektide kohta: AÜE valitsuse jaoks oluline roll määrava tähtsusega sidetaristu pakkujana ja juhtiva riikliku ettevõttena“. Esitatud 3. juuli 2024. aasta teabenõude nr 10 vastuse lisana FS-CO.77.

([66]) Ainus muu äriühing, millel on hea reiting, on [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3], üks tähtajalise laenuga seotud pankadest.

([67]) Võrdluseks võib märkida, et S&P krediidireiting mõnedele peamistele Euroopa ja USA telekommunikatsioonioperaatoritele on järgmine: AT&T (USA), BBB; Verizon (USA), BBB+; T-Mobile (Saksamaa), BBB+; Deutsche Telekom (Saksamaa), BBB+; Orange (Prantsusmaa), BBB+; Vodafone (Ühendkuningriik), BBB. Vt ka tabel 1.

([68]) Reitinguagentuurid S&P ja Fitch mainivad eelkõige, et „valitsuse erakorraline toetus on väga tõenäoline“ (https://www.reuters.com/article/idUSWLA9593/) ja et „Etisalati [(e&)] reiting kajastab äriühingu ja emiraadi vaheliste sidemete tugevust“ (https://www.fitchratings.com/research/corporate-finance/fitch-affirms-etisalat-at-a-outlook-stable-26-11-2019).

([69]) S&P 28. juuni 2023. aasta krediidireitingu aruande kohaselt: „Reiting võib sattuda surve alla, kui e& kontrolliva aktsionäri AÜE krediidivõime nõrgeneb. [...] Näeme järgmise 24 kuu jooksul reitingu vähest tõusu, kusjuures e& puhul on AA– kõrgeim võimalik reiting tema sidemete tõttu valitsusega.“ S&P 28. mai 2010. aasta krediidireitingu aruandes, millega tõsteti e& krediidireiting tasemele AA–, on märgitud, et „reitingu muutmine on tingitud [S&P] poolt läbi viidud [e&] iseseisva krediidiprofiili ümberhindamisest, mille [S&P] hindab nüüd vastavaks tasemele A+ […] ning [S&P] arvamusest, et on „suur” tõenäosus, et AÜE valitsus annab Etisalatile finantsraskuste korral õigeaegset ja piisavat erakorralist abi“. See näitab, et e& krediidireiting on tänu AÜE avaliku sektori toetusele suurenenud.

([70]) Lisa FS-CO.11.

([71]) Vt vastused komisjoni 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 14.

([72]) Vt vastused komisjoni 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 14.

(102) Seetõttu leiab komisjon, et käesoleval juhul on 2016. aasta pankrotiseaduse kohaldamatus e& suhtes, mis kaldub kõrvale tavaliselt kohaldatavast õigusest, ([73]) samaväärne riigi garantii olemasoluga e&-le. Kuna kõnealune garantii ei ole piiratud summa ega aja poolest, leiab komisjon, et see kujutab endast riigi piiramatut garantiid (edaspidi „e& piiramatu garantii").

(103) Teatise esitaja väidab, et vabastust AÜE pankrotiseadusest ei saa tõlgendada riigi sekkumise tagatisena äriühingu kohustuste täitmata jätmise korral, kuna puuduvad AÜE seadused või määrused, mis kohustaksid AÜE valitsust andma riigi osalusega üksuse maksejõuetuse korral garantiid või päästeabi, ning et „ilma juriidilise kohustuseta ei piisa üksnes riigi omandist ja võimalikust (kuid olemuslikult ebakindlast) poliitilisest toetusest, et kujutada endast kasu välisriigi subsiidiumide määruse või ELi riigiabiõiguse tähenduses. Teatise esitaja väidab, et erinevalt riigiabi juhtudest on e& teistsuguses faktilises ja õiguslikus olukorras, kus reitinguagentuurid ei tunnista kaudse riigigarantii olemasolu e& kasuks" ([74]).

(104) Sellega seoses leiab komisjon, et sõnaselge õigusnormi olemasolu ei ole piiramatu garantii olemasolu tuvastamiseks vajalik, kui kõnealused faktilised ja õiguslikud asjaolud tõendavad sellise garantii olemasolu. Komisjon on eespool jaotises 7.2 sedastanud, et see on nii.

(105) Lisaks on komisjon põhjenduses 99 näidanud, et vastupidiselt teatise esitaja väitele võtavad reitinguagentuurid arvesse riigi sekkumise suurt tõenäosust e& maksejõuetuse korral.

(106) Igal juhul märgib komisjon, et ELi liikmesriikide rahalist sekkumist maksejõuetusmenetluste raames piirab ELi riigiabi raamistik. See ei ole nii AÜE puhul, kelle võime anda raskustes olevatele äriühingutele rahalist abi ei ole üldiselt piiratud. Koos muude käesolevas punktis kirjeldatud aspektidega kajastub see omakorda ratsionaalse tõenäolisusega võlausaldajate suuremates ootustes AÜE võimaliku suurema toetuse kohta võrreldes toetusega, mida oleks võinud saada ELi liikmesriigilt.

(107) Komisjon nõustub siiski, et ta ei saa lihtsalt eeldada piiramatu garantii olemasolu üksnes riigi omandi põhjal. Pigem võtab komisjon arvesse tõendite kogumit, mis tõendab kolmanda riigi tagatise olemasolu. Vastupidiselt teatise esitaja väitele ei tugine komisjon käesolevas otsuses lihtsalt „riigi omandi olemasolule ja võimalikule (kuid ebakindlale) poliitilisele toetusele", vaid võtab arvesse õiguslikku korda, mida kohaldatakse e& maksejõuetuse korral, koostoimes AÜE valitsuse eriõigustega (EIA kaudu) seoses e& varadega, samuti muid asjakohaseid asjaolusid, nagu EIA roll, e& krediidireiting ja see, kuidas see kajastab võlausaldajate ootusi, mis komisjoni arvates kõik koos näitavad kolmanda riigi tagatise olemasolu.

(108) Teatise esitaja selgitab ka, et e& suhtes kohaldatav erikord ei ole mõeldud „päästma ettevõtet e& pankrotist või likvideerimisest, vaid pigem tagama telekommunikatsiooniteenuste katkematu osutamise AÜEs juhul, kui e& peaks muutuma maksejõuetuks". Teatise esitaja juhib tähelepanu sarnasele korrale Ühendkuningriigis elutähtsa taristu valdkonnas tegutsevate ettevõtjate jaoks. Sarnased sätted on olemas ka riigiabi eeskirjades (päästmise ja ümberkorraldamise suunistes ([75])), mis käsitlevad avalike teenuste osutamise jätkumist raskustes olevate ettevõtjate poolt ([76]).

([73]) Järeldus, mis on tehtud komisjoni otsuses 2010/605/EL esitatud põhjendustele tuginedes, mis on aluseks Euroopa Kohtu 3. aprilli 2014. aasta otsusele kohtuasjas C-559/12 P, Prantsusmaa *vs.* komisjon, EU:C:2014:217, ja otsus 2012/26/EL, mille kohta Euroopa Kohus tegi 19. septembri 2018. aasta otsuse kohtuasjas C-438/16 P, Prantsusmaa ja IFP Énergies nouvelles *vs.* komisjon, EU:C:2018:737.

([74]) Märkused algatamisotsuse kohta, punkt 2.

([75]) ELT C 249, 31.7.2014, lk 1, komisjoni teatis „Suunised raskustes olevate mittefinantsettevõtjate päästmiseks ja ümberkorraldamiseks antava riigiabi kohta".

([76]) Vastus teatise esitamise eelsele 5. veebruari 2024. aasta teabenõudele nr 5, küsimus 5.

(109) Sellega seoses leiab komisjon, et kuigi õigusnormid, mis käsitlevad EIA eelisostuõigust e& elutähtsate varade suhtes, võivad olla põhjendatud vajadusega säilitada teenuse järjepidevus, lähevad piirangud, mis on kehtestatud pankrotimenetluse kohaldamisele e& suhtes nii oma kohaldamisala kui ka EIA sellise menetluse kohta vetoõiguse teostamise võime osas sellest eesmärgist kaugemale, kuna need mitte ainult ei säilita riigi kontrolli ja omandiõigust nende elutähtsate varade üle, vaid kaitsevad ka e& kui terviku olemasolu.

(110) Lõpuks väidab teatise esitaja, et „minevikust on näiteid selle kohta, et AÜE ei ole astunud samme riigile kuuluvatele üksustele rahalise toetuse andmiseks“. Sellega seoses juhib teatise esitaja tähelepanu kahe AÜE riigile kuuluva äriühingu juhtumile: Dubai Group LLC võla restruktureerimine 2012. aastal ja Arabtec Holding PJSC suhtes 2020. aastal algatatud maksejõuetusmenetlus ([77]).

(111) Dubai Group LLC puhul ei ole komisjon leidnud tõendeid, et Dubai Group LLC maksevõimelisuse säilitamiseks oleks riigi sekkumine vajalik olnud, ega ka tõendeid selle kohta, et Dubai Group LLC oleks üldse maksejõuetu olnud ([78]). Käesolev juhtum ei näita seega, kas AÜE toetab raskustes olevaid äriühinguid.

(112) Arabtec Holding PJSC puhul leiab komisjon, et just seetõttu, et Arabtec Holding PJSC suhtes kohaldati AÜE tavapärast pankrotimenetlust, ei ole tema olukord võrreldav e& olukorraga, kelle puhul tuvastatud kõrvalekalded 2016. aasta pankrotiseadusest viitavad riigi garantiile. Lisaks on Arabtec Holding PJSC teatise esitaja sõnul „juhtiv ehitusettevõtja“, mistõttu ei ole selge, kas tema tegevus on AÜE jaoks elutähtis ja kas tema olukord on võrreldav e&-ga.

(113) Lõpetuseks, tõenäosust, et riik sekkub e& toetuseks rahaliste raskuste korral eelkõige võlausaldajate ootuste kohaselt, näitab selline sekkumine Dubai Worldi kasuks, kes on Dubai emiraadile kuuluv suurinvestor. Kui Dubai World seisis 2009. aastal silmitsi rahaliste raskustega, otsustas Abu Dhabi emiraadi valitsus lõpuks anda Dubai Worldile sellist rahalist toetust ([79]).

(114) Komisjon märgib lisaks, et jaotises 7.2.1 väljendatud mure seoses AÜE maksejõuetuse eeskirjade kohaldamatuse ja sellest tuleneva turu arusaamaga pideva riigi toetuse olemasolu kohta e&-le on leidnud kinnitust mõne sihtettevõtja siseturu konkurendi avaldustes ([80]).

(115) Jaotises 7.2.1 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon, et e& saab kasu piiramatust riigigarantiist, mis tuleneb tema põhikirja lahknevustest tavalisest pankrotiõigusest.

7.2.2. *Rahaliseks toetuseks liigitamine*

(116) e& piiramatu garantii peab tagama e& laenud ning kujutab endast seega muu hulgas laenutagatist, mis on sõnaselgelt loetletud rahalise toetusena välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses.

(117) Lisaks tekitab e& piiramatu garantii tõsise ja konkreetse ohu, et AÜE-le pannakse tulevikus lisakoormus, ning kujutab endast seega rahalist toetust.

([77]) Märkused algatamisotsuse kohta, punkt 2.

([78]) https://gulfnews.com/business/dubai-out-to-prove-everybody-wrong-as-debt-repayments-loom-1.982139.

([79]) Vt nt, The Guardian, 14. detsember 2009, „Dubai receives a $10bn bailout from Abu Dhabi“, kättesaadav: https://www.theguardian.com/world/2009/dec/14/dubai-10bn-dollar-payout.

([80]) Vastused komisjoni 17. juuni 2024. aasta ja 17. juuli 2024. aasta teabenõuetele (vt joonealused märkused 10 ja 12). Ühe suure telekommunikatsioonioperaatori hinnangul: „[n]õustume, et teatise esitajale erandi tegemine AÜE pankrotiseadusest on oluline küsimus, mis on ühitamatu ELi ja liikmesriikide õigusega ning vastuolus Euroopa konkurentsipoliitika ja -standarditega“ [...]; „Käesoleval juhul põhinevad konkurentsiprobleemid teatise esitaja omandistruktuuril ja ligipääsul EIA rahalistele vahenditele“ (ID666-1). Teine ettevõtja märkis, et e& „oluline tugevus on AÜE riigi kindel rahaline toetus, mis aitab neil ületada takistusi tegevuses“ (ID840).

(118) Seepärast leiab komisjon, et e& piiramatu garantii kujutab endast rahalist toetust välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

7.2.3. *Kolmandale riigile omistatavus*

(119) Komisjon leiab, et e& piiramatu garantii, mis tuleneb e& suhtes kohaldatavatest konkreetsetest maksejõuetuse eeskirjadest, põhineb AÜE õigusaktide sätetel, mis võimaldavad mitte kohaldada e& suhtes AÜE äriühingute kohta kohaldatavaid tavapäraseid maksejõuetuse eeskirju.

(120) Seetõttu leiab komisjon, et e& piiramatu garantii annab Araabia Ühendemiraadid, kolmas riik välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

(121) Lisaks märgib komisjon, et käesoleva juhtumi konkreetsetel asjaoludel on otsus kasutada seaduses sätestatud võimalust mitte kohaldada e& suhtes tavapäraseid pankrotieeskirju omistatav ka AÜE-le. Põhikirja muudatuse tegemise võib otsustada aktsionäride üldkoosolekul, mida kontrollib EIA ja kus EIA-l on ka vetoõigus mis tahes muudatuse suhtes ([81]).

(122) Komisjon märgib, et EIA on seadusega asutatud ametiasutus, mis allub AÜE valitsusele ([82]). Ta on „ainuõiguslik üksus, kes vastutab valitsuse eraldatud vahendite investeerimise ja reinvesteerimise eest“ ning on volitatud kujundama ja koordineerima riigi investeerimispoliitikat ning esindama föderaalvalitsust investeerimisprojektides ja investeerimisfondides ([83]). Samuti on tema töötajad riigiteenistujad ([84]). Seega kvalifitseerub EIA välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 teise taande punkti a tähenduses „avaliku sektori asutuseks“.

7.2.4. *Kasu*

(123) e& piiramatu garantii olemasolu iseenesest võib pidada teatise esitajale kasulikuks, arvestades e& võlausaldajate suurenenud ootusi, et nende rahalised nõuded rahuldatakse. Selle tulemusena võib e& piiramatu garantii olemasolu parandada nii e& sõlmitavate äri- kui ka finantstehingute tingimusi, ning võimaldada e&-le ka lihtsamat ligipääsu sellistele tehingutele. Sellise kasu olemasolu võib eeldada niipea, kui e& piiramatu garantii on kehtestatud ([85]).

(124) Lisaks leiab komisjon, et e& piiramatu garantii võis mõjutada e& krediidireitingut ja seega tugevdada e& positsiooni mitmesuguste laenude, võlakirjade ja muude võlainstrumentide, sealhulgas tähtajalise laenu rahastamistingimuste, lepingute sõlmimisel ja emiteerimisel enne tehingut.

(125) On konkreetseid tõendeid selle kohta, et see on nii, sest nagu on rõhutatud põhjenduses 101, on e& piiramatu garantii olemasolu mõjutanud tähtajalise laenu tingimusi. Lisaks on teatise esitaja esitanud loetelu tehingule eelnenud kolme aasta jooksul sõlmitud laenude, võlakirjade ja muude võlainstrumentide lepingute loetelu, ([86]) mille hinnanguline kogusumma on [10–20] miljardit eurot ([87]) ja mille tingimusi võis mõjutada e& piiramatu garantii olemasolu.

([81]) e& põhikirja artikkel 54. Muudatus tehtaks „erakorralise otsusega“, mis tähendab, et EIA-l on e& põhikirja artikli 55 kohaselt vetoõigus ka muudatuste suhtes.

([82]) 2007. aasta föderaalne dekreet-seadus EIA asutamise kohta (lisa FS-CO.31), mida on muudetud dekreediga vastavalt 2009. aasta föderaalseadusele nr 13 (lisa FS-CO.32) ja dekreediga vastavalt 2018. aasta föderaalseadusele nr 11 (lisa FS-CO.33), artikkel 2.

([83]) Sama, artikkel 4.

([84]) Sama, artikkel 21.

([85]) Järeldused on tehtud analoogia alusel, lähtudes 3. aprilli 2014. aasta kohtuotsuse Prantsuse Vabariik *vs*. Euroopa Komisjon arutluskäigu aluseks olevatest põhimõtetest, kohtuasi C-559/12, EU:C:2014:217): „tõendamaks, et abi saanud ettevõtjale anti sellise garantii abil eelis, kui komisjon näitab selle garantii olemasolu, ilma et ta peaks tõendama selle tegelikku mõju alates selle andmise hetkest“.

([86]) Lisa FS.CO-74.

([87]) Konverteerimine 1. jaanuari 2024. aasta vahetuskursi alusel.

(126) Samal ajal ei maksa e& piiramatu garantii eest tasu. Mis tahes garantiilepingu sõlmimine turul hüvitatakse tavaliselt tasuga, mis hüvitab garantii andja võetud riskid. Sellise tasu puudumisel toob e& piiramatu garantii e&-le kasu.

(127) Eelkõige märgib komisjon, et isegi kui e&-l ei olnud teataval ajahetkel „tõenäoliselt mingeid rahalisi raskusi, mis oleksid põhjustanud konkreetse pankrotiohu", on AÜE võtnud riski, tagades e& kohustuste täitmise. Tegelikult tekitab see, kui kolmas riik võtab solidaarvastutuse ettevõtja võlgade eest, alati sekkumise riski.

(128) Lisaks, kuna e& piiramatu garantii on nii ajaliselt kui ka väärtuselt piiramatu, ei sea see piiranguid tehingutele, millesse e& võib astuda, ega riskidele, mida ta võib võtta, ega piirdu teatava projekti elluviimisega või teatava kestusega. Selle garantii kohaldamisala laieneb seega iga kord, kui e& sõlmib lepingu uue kohustuse kohta, mis on kaetud sellesama e& piiramatu garantiiga. Seetõttu ei ole ka kolmanda riigi võetud riskid piiratud.

(129) Sellega seoses ei ole asjaolusid, mille korral ettevõtja saaks kindlaks määrata või maksta asjakohase garantiitasu. Kuigi garantii andmine peab tavaliselt kajastama üleantavat riski *ex ante* ja eeldab seega minimaalset võimet eeldada, millised tulevased sündmused on kaetud ja milline risk nendega kaasneb, ei ole see piiramatu garantii korral saavutatav ([88]). Garantii piiramatu olemus tähendab, et see hõlmab kohustusi, mis ei olnud isegi mõeldavad ajal, kui see esimest korda kehtestati. Seega tähendab e& võimalus laiendada ühepoolselt ja piiramatult garantii kohaldamisala, et kõnealune garantii ja selle eest makstav tasu ei kajasta mingil hetkel mis tahes mõistlikku riskihinnangut. Seevastu on ebatõenäoline, et eraõiguslik turuosaline sellist garantiid e&-le üldse mõistlikult pakuks.

(130) Selles kontekstis ei ole e& saanud e& piiramatut garantiid – mis on piiramatu ja mille eest ei maksta mingit tasu – tavapärastel turutingimustel.

(131) Seetõttu leiab komisjon, et e& piiramatu garantii toob teatise esitajale kasu välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

7.2.5. *Piirangud teatavatele ettevõtjatele või tööstusharudele*

(132) Piiramatu garantii kättesaadavus on piiratud äriühingutega, mis „kuuluvad täielikult või osaliselt AÜE föderaalvalitsusele või kohalikule omavalitsusele" (vt põhjendus 78), samas kui muude AÜE äriühingute suhtes kohaldatakse 2016. aasta pankrotiseadusega ette nähtud sundlikvideerimis- ja likvideerimismenetlusi. Seega on e& piiramatu garantii õiguslikult piiratud teatavate ettevõtjatega välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

(133) Lisaks on võimalust kohaldada e& suhtes teistsuguseid maksejõuetuse eeskirju tegelikult kasutatud, kuna AÜE otsustas EIA kaudu võtta vastu e& põhikirja, milles sätestatakse tavapärastest maksejõuetuse eeskirjadest erinevad eeskirjad. Selline põhikiri on kohaldatav ainult e&-le, nii et e& piiramatu garantii piirdub tegelikult ka teatavate ettevõtjatega välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

(134) Seetõttu järeldab komisjon, et e& piiramatu garantii toob teatise esitajale kasu, mis juriidiliselt või faktiliselt piirdub ühe või mitme ettevõtja või tööstusharuga välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses

([88]) Vt ka garantiiteatise punkt 4.1: „Garantii abielemendi arvutamisel pöörab komisjon erilist tähelepanu järgmistele elementidele: [...] b) kas iga tagatise ulatust saab selle andmisel nõuetekohaselt mõõta. See tähendab, et garantiid peavad olema seotud konkreetse finantstehinguga kindlaksmääratud maksimumsummas ja ajaliselt piiratud."

7.2.6. *Välisriigi subsiidiumi andmine lepingu sõlmimisele eelnenud kolme aasta jooksul*

(135) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 kohaselt võetakse koondumise hindamisel arvesse ainult välisriigi subsiidiume, mis on antud kolme aasta jooksul enne kokkuleppe sõlmimist. Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduses 15 on märgitud: „Välisriigi subsiidium tuleks lugeda antuks alates hetkest, mil subsiidiumi saaja omandab õiguse välisriigi subsiidiumi saada. Välisriigi subsiidiumi tegelik väljamaksmine ei ole vajalik tingimus, et välisriigi subsiidium kuuluks käesoleva määruse kohaldamisalasse."

(136) Sellega seoses leiab komisjon, et e& piiramatu garantii tuleneb erinormidest, mis on sätestatud e& põhikirjas, millega nähakse ette teistsugused eeskirjad kui 2016. aasta pankrotiseaduses. Sellega seoses oli e&-l 2016. aasta pankrotiseaduse kohaselt võimalus vabatahtlikult hakata seda seadust enda suhtes kohaldama. Seega võib e& piiramatut garantiid pidada süstemaatiliselt pikendatuks ja seega antuks igal e& aktsionäride üldkoosolekul, nii kaua kui e& põhikirjas on sätestatud teistsugused eeskirjad kui 2016. aasta pankrotiseaduses.

(137) See kehtib veelgi enam juhul, kui otsus säilitada põhikirjas erandlikud maksejõuetuse eeskirjad on e& aktsionäride otsus, mis on omistatav ka AÜE-le (vt jaotis 7.2.3), ([89]) nii et AÜE teeb EIA kaudu igal aastal otsuse jätkata e& piiramatut garantiid.

(138) Komisjon leiab seega, et e& piiramatu garantii anti kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu allkirjastamist välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 tähenduses.

7.2.7. *Järeldus*

(139) Jaotises 7.2 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon, et AÜEs muidu kohaldatava tavapärase pankrotimenetluse kohaldamatus piiramatu garantii kujul kvalifitseerub tehingus välisriigi subsiidiumiks, mis on antud kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist välisriigi subsiidiumide määruse artiklite 3 ja 19 tähenduses.

7.3. **e& litsents telekommunikatsiooniteenuste osutamiseks Araabia Ühendemiraatides**

(140) Algatamisotsuses leidis komisjon piisavalt tõendeid selle kohta, et AÜEs telekommunikatsioonilitsentsi andmine e&-le võib tuua kaasa muul juhul maksmisele kuuluva tulu vähenemise eriõiguse vormis ilma piisava tasuta välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 punkti b tähenduses, et õigustada põhjaliku uurimise algatamist vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõikele 3 ([90]).

(141) Oma märkustes algatamisotsuse kohta vaidlustas teatise esitaja selle esialgse järelduse eelkõige põhjusel, et komisjon ei ole tõendanud, et litsentsi ei antud tavapäraste turutingimuste kohaselt ([91]).

7.3.1. *Rahaliseks toetuseks liigitamine*

(142) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 punkti b kohaselt võib rahalist toetust anda järgmisel kujul: „muul juhul maksmisele kuuluvast tulust loobumine, näiteks […] eri- või ainuõiguste andmine ilma piisava tasuta". Seetõttu on vaja esiteks kindlaks teha, kas e&-le on antud eri- või ainuõigused, ning teiseks, kas e& on maksnud nende õiguste omandamise eest piisavat tasu.

([89]) Sellega seoses märgib komisjon veel, et e& aktsionärid, sealhulgas EIA, otsustasid 17. märtsil 2021, seega kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu allkirjastamist, muuta e& põhikirja, et kajastada teatavaid AÜE regulatsioonide muudatusi, kuid ei teinud muudatusi maksejõuetuse eeskirjades, näiteks selleks, et võtta arvesse pankrotiseaduse reformi (vt lisa FS-CO.2).

([90]) Algatamisotsus, punkt 86.

([91]) Märkused algatamisotsuse kohta, punkt 5.

7.3.1.1. Eriõiguse olemasolu

(143) „Eri- või ainuõigused“ on ELi toimimise lepingu artikli 106 lõikes 1 tunnustatud mõiste, mille kohaselt „[r]iigi osalusega äriühingute ja nende ettevõtjate puhul, kellele liikmesriigid annavad eri- või ainuõigused, ei jõusta ega säilita liikmesriigid mingeid meetmeid, mis on vastuolus aluslepingute eeskirjadega, eelkõige nendega, mis on sätestatud artiklis 18 ja artiklites 101–109.“ Liidus on eriõiguste mõiste seoses telekommunikatsiooniga täpsemalt määratletud komisjoni 16. septembri 2002. aasta direktiivis 2002/77/EÜ konkurentsi kohta elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste turgudel. Direktiivi 2002/77/EÜ artikli 1 lõikes 6 on eriõigused määratletud järgmiselt: „eriõigused – õigused, mis liikmesriik annab piiratud hulgale ettevõtjatele mis tahes õigus- või haldusaktiga, millega teatavas geograafilises piirkonnas: a) määratakse või piiratakse kahe või enama ettevõtjaga selliste ettevõtjate hulka, kellele on antud luba osutada elektroonilist sideteenust või tegutseda elektroonilise side alal muul viisil kui objektiivsete, proportsionaalsete ja mittediskrimineerivate kriteeriumide kohaselt […]“ ([92]). See määratlus, eelkõige kriteeriumide kirjeldus, põhineb liidu kohtute praktikal ([93]).

(144) Võttes arvesse välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduses 9 tunnustatud välisriigi subsiidiumide määruse ja ELi riigiabiõiguse ning asjaomase sektori vahelist seost, leiab komisjon, et käesoleval juhul on põhjendatud kasutada eespool esitatud määratlust ja selle kriteeriume analoogia põhjal välisriigi subsiidiumide määruse kohaldamisel, kuna selles määruses kasutatakse samu mõisteid „eri- või ainuõigused“.

(145) Mis puudutab AÜE suhtes kohaldatavat riigisisest õiguslikku raamistikku, siis 2003. aasta dekreediga nr 3 kehtestatud föderaalseaduse telekommunikatsioonisektori korralduse kohta (edaspidi „AÜE telekommunikatsiooniseadus“) artikliga 31 on keelatud selles seaduses määratletud „reguleeritud tegevus“ (mis hõlmab üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu käitamist või telekommunikatsiooniteenuste osutamist abonentidele AÜEs) ilma AÜE telekommunikatsiooni ja digivalitsuse reguleeriva asutuse (edaspidi „TDRA“) litsentsita, välja arvatud juhul, kui kohaldatakse asjakohast erandit. TDRA 2008. aasta resolutsiooni nr 6 artiklis 2 on sätestatud, et TDRA on asutus, kes vastutab reguleeritud tegevuste litsentsimise eest ([94]).

(146) Selles seoses oli e& ainus litsentseeritud telekommunikatsioonioperaator kuni 2006. aastani. Praeguse litsentsi sai e& 2006. aastal ja see kehtib 2025. aastani ([95]). Ühe litsentsi andis TDRA äriühingule Emirates Integrated Telecommunications Company P.J.S.C. (edaspidi „du“), mis on samuti AÜE valitsuse omanduses ja kontrolli all EIA kaudu. Mõlemad äriühingud osutavad telekommunikatsiooniteenuseid oma vastavate litsentside alusel. e&-le ja du-le antud litsentsid ei piirdu ühegi konkreetse teenuseliigi või piirkonnaga AÜEs, sest „mõlemal on luba osutada kõiki asjakohaseid teenuseid AÜE kõigis piirkondades“ ([96]). Araabia Ühendemiraatides ei ole teisi telekommunikatsioonilitsentsi omanikke.

(147) Komisjon leiab, et täiendavad asjaolud toetavad AÜE ametiasutuste kaalutlusõigust reserveerida AÜE telekommunikatsioonilitsentsi andmine piiratud arvule ettevõtjatele.

([92]) Samasugused või samad määratlused on esitatud komisjoni 16. novembri 2006. aasta direktiivis 2006/111/EÜ liikmesriikide ja riigi osalusega äriühingute vaheliste finantssuhete läbipaistvuse ning teatavate ettevõtjate finantsläbipaistvuse kohta (ELT L 318, 17.11.2006, lk 17) (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/111/oj) ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. veebruari 2014. aasta direktiivis 2014/25/EL, milles käsitletakse vee-, energeetika-, transpordi- ja postiteenuste sektoris tegutsevate üksuste riigihankeid ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2004/17/EÜ (ELT L 94, 28.3.2014, lk 243) (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/25/oj).

([93]) 12. detsembri 1996. aasta otsus kohtuasjas C-302/94: The Queen *vs.* Secretary of State for Trade and Industry, *ex parte* British Telecommunications, punkt 57.

([94]) Reguleeritud tegevust määratletakse järgmiselt: „üldkasutatava telekommunikatsioonivõrgu käitamine või telekommunikatsiooniteenuste osutamine abonentidele“. TDRA 2008. aasta resolutsioon nr 6 litsentsimisraamistiku kohta, kättesaadav aadressil: https://tdra.gov.ae/-/media/About/LICENSING/AR/Resolution-6-Licencing-Framework--2008--EN.ashx.

([95]) Avalik telekommunikatsiooniluba nr 1/2006, väljaandja TDRA, kättesaadav aadressil: https://tdra.gov.ae/-/media/About/Licensees---Licenses/Licenses-English/Etisalat-En.ashx.

([96]) Vorm FS-CO, punkt 316.

(148) AÜE telekommunikatsioonisektorit peetakse „strateegilise mõjuga“ sektoriks ning AÜE telekommunikatsioonilitsentside omanikud peavad jääma kodumaisesse omandisse, kus vähemalt 51 % aktsiatest kuulub AÜE aktsionäridele, ([97]) mis on kajastatud ka e& asutamisdokumentides ([98]). Seda piirmäära kohaldatakse ka võimaliku uue turuletulija kõlblikkuse suhtes ([99]).

(149) Peale selle on AÜE telekommunikatsiooniseaduse artiklis 26 sätestatud, et „[EIA] vastutab [...] valitsuse esindamise eest telekommunikatsioonisektori ettevõtjate ja äriühingute aktsionärina ning kasutab vajalikke volitusi, kui nende põhikirjas ei ole sätestatud teisiti“. Lisaks on artiklites 28 ja 34 sätestatud, et „litsentsi ei väljastata ühelegi üksusele, kui selline üksus ei ole juriidiline isik, mis on asutatud [TDRA] juhatuse otsuse alusel“, et „juhatusel on õigus taotlejale litsents anda või selle andmisest keelduda“ ning et „juhatuse otsus selles küsimuses on lõplik ja taotlejale siduv ning seda ei saa mingil viisil vaidlustada ega edasi kaevata“.

(150) Seetõttu leiab komisjon, et AÜEs telekommunikatsioonilitsentsi andmine e&-le on eriõigus välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 punkti b tähenduses.

(151) Komisjon märgib, et teatise esitaja ei vaidlusta seda, et e& saab kasu eriõigusest, mis põhineb TDRA väljastatud litsentsil.

7.3.1.2. Piisav tasu

(152) Vastavalt liidu direktiivile, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik, saab tasu eri- või ainuõiguse eest lugeda telekommunikatsiooni valdkonnas „piisavaks“, kui kõnealused „tasud on objektiivselt põhjendatud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed, võrreldes nende kavandatud eesmärgiga“ ([100]).

(153) Lisaks on riigiabi mõistet käsitleva komisjoni teatise punktides 53 ja 54 selgitatud järgmist: ([101]) „Ligipääsu andmine riigivarale või loodusvaradele või eri- või ainuõiguste andmine ilma piisava turumääradele vastava tasuta võib kujutada endast riigituludest loobumist (ning eelise andmist). Nendel juhtudel tuleb kindlaks teha, kas riik käitub avaliku sektori kõnealuste varade haldamisele lisaks kui valdkonna reguleerija, kes üritab saavutada poliitilisi eesmärke, seades asjaomaste ettevõtjate valimisele kvaliteedialased kriteeriumid (mis määratakse eelnevalt kindlaks läbipaistval ja mittediskrimineerival viisil). Kui riik käitub reguleerijana, on tal ilma et see kuuluks riigiabi eeskirjade reguleerimisalasse, seaduspärane õigus otsustada mitte teenida maksimaalset tulu, mida ta oleks muidu teeninud siis, kui kõiki asjaomaseid ettevõtjaid koheldakse võrdselt ning kui regulatiivse eesmärgi saavutamise ja tuludest loobumise vahel on loomulik seos.“

([97]) WTO kaubanduspoliitika ülevaates esitati teatise osana, et „äriühinguseaduse oluline muudatus oli üldise nõude tühistamine, mille kohaselt peab 51 % AÜE äriühingust kuuluma emiraatide kodanikele, võimaldades välisinvestoritel asutada AÜE äriühingu ilma kohaliku partnerita ja omada sellest 100 % enamikus majandussektorites, välja arvatud teatavatel tegevusaladel, millel on „strateegiline mõju““. WTO kaubanduspoliitika ülevaate kohaselt kohaldatakse telekommunikatsioonisektori strateegilise mõju tõttu seal jätkuvalt vähemalt 51 % AÜE omandi nõuet kõigi AÜE litsentsisaajate suhtes. Vt WTO kaubanduspoliitika ülevaade, lk 112.

([98]) 2021. aasta föderaalne dekreet-seadus nr 1, millega muudetakse 1991. aasta föderaalseaduse nr 1 teatavaid sätteid Emirates Telecommunications Group Company kohta, artikkel 7: „Valitsusele kuuluva osa vähendamine äriühingu kapitalist (51 %) ei ole lubatud, välja arvatud juhul, kui eraaktsionär otsustab teisiti. Mittekodanike osalus ei tohi ühelgi juhul ületada (49 %) äriühingu kapitalist.“ Lisa FS-CO.35.

([99]) Nagu on märgitud TDRA litsentsimiseeskirjade (mis vaadati läbi 2023. aasta märtsis) artikli 12 lõikes 1.3, ei ole äriühingul, mille välisosalus ületab 49 %, lubatud taotleda AÜEs telekommunikatsioonilitsentsi, kui TDRA juhatus ei ole selleks nõusolekut andnud.

([100]) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiiv (EL) 2018/1972, millega kehtestatakse Euroopa elektroonilise side seadustik (ELT L 321, 17.12.2018, lk 36) (ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2018/1972/oj), vt artiklid 13 ja 42.

([101]) Komisjoni teatis riigiabi mõiste kohta ELi toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, C/2016/2946 (ELT C 262, 19.7.2016, lk 1).

(154) Teatise esitaja väidab, et nagu du, on ka e& kohustatud maksma AÜE föderaalvalitsuse rahandusministeeriumile iga-aastast „föderaalset litsentsitasu“. Teatise esitaja kinnitas, et e& (ja du) poolt „föderaalse litsentsitasu korra kohaselt makstavad tasud on tasu teenuste eest, mida nad osutavad oma vastavate TDRA telekommunikatsioonilitsentside alusel, ning need on maks, mis on seotud vastavate litsentsisaajate finantstulemustega“ ([102]). e& väitel ei viita asjakohane õigusraamistik ([103]) „ühelegi föderaalsele rajatisele ega muule varale, millega seoses tuleb maksta litsentsitasu“, ning „e& on alati omandanud oma telekommunikatsioonitaristut“ ([104]).

(155) e& väidab lisaks, et ainsad föderaalsed rajatised, mida ta AÜEs kasutab, koosnevad riigile kuuluvast maast ja sellele maale trasside rajamise õigusest, mis antakse telekommunikatsioonioperaatoritele tasuta AÜE telekommunikatsiooniseaduse alusel, ([105]) millega sarnane korraldus on ka liidus olemas ([106]).

(156) Seepärast hindab komisjon, mil määral on teatise esitaja väited põhjendatud ja seega, kas litsentsitasu on piisav hüvitis telekommunikatsiooniteenuste osutamise litsentsi eest.

(157) Võttes arvesse riigiabi mõistet käsitleva komisjoni teatise asjakohaseid sätteid (vt põhjendus 153), leiab komisjon analoogia põhjal järgmist.

(158) Esiteks tegutseb asjaomane asutus iga-aastase föderaalse litsentsitasu kehtestamisel reguleeriva asutusena, täites talle AÜE valitsuse poolt AÜE õigusraamistiku kohaselt antud volitusi (vt põhjendus 154). TDRA kinnitas põhjaliku uurimise käigus rahandusministeeriumi hallatava litsentsitasu regulatiivset olemust: „Föderaalse litsentsitasu suurus määratakse kindlaks AÜE valitsuse otsusega [...]. Litsentsitasude süsteemi haldab rahandusministeerium“ ([107]).

(159) Teiseks võib AÜE reguleeriva organina õiguspäraselt otsustada mitte koguda maksimaalset tulu, mis muidu oleks olnud võimalik. Algatamisotsuse punktis 85 leidis komisjon esialgu, et föderaalse litsentsitasu alus sisaldab elemente, mis ei ole seotud eriõigusega, mille eest seda peaks maksma, kuna see hõlmab reguleerimata tegevusest saadud kasumit ja teatavat välismaist kasumit ([108]). Kuigi see võib nii olla, märgib komisjon, et kuna need lisaelemendid ei pruugi olla seotud litsentsitavate teenustega, ei põhjustaks need liiga madalat tasu. Kui üldse, muudaksid nad litsentsitasu kõrgemaks sellest, mis on piisav tase eriõigusega seotud teenuste jaoks. Eelkõige ei ole välismaine kasum määratluse kohaselt saadud AÜEs tegutsemise loa alusel.

(160) Kolmandaks märgib komisjon, et makstud litsentsitasu näib olevat üsna märkimisväärne: alates 2018. aastast moodustas litsentsitasu 30 % „reguleeritud kasumist“, ([109]) millele lisandub 15 % e& „reguleeritud käibest“ ([110]). Sellest tulenev iga-aastane föderaalne litsentsitasu jääb vahemikku 5,5–5,8 miljardit eurot aastas.

([102]) Vorm FS-CO, punkt 242.

([103]) AÜE valitsuse 9. detsembri 2012. aasta otsus nr 320/15/23, millega muudetakse litsentsitasude kava seoses TDRA telekommunikatsioonilitsentsi omanike suhtes kohaldatava uue litsentsitasude korraga.

([104]) Vorm FS-CO, punktid 238–239.

([105]) 2003. aasta dekreediga nr 3 kehtestatud föderaalseaduse artikkel 52 telekommunikatsioonisektori korralduse kohta.

([106]) e& toob näiteks Saksamaa ja tema telekommunikatsiooniseaduse (*Telekommunikationsgesetz*) paragrahvi 125.

([107]) TDRA 29. augusti 2024. aasta vastus teabenõudele nr 19, küsimused 1–3.

([108]) Algatamisotsus, punkt 85.

([109]) Teatise esitaja väidab, et mõisted „reguleeritud kasum“ ja „reguleeritud käive“ tulenevad suunistest, mille telekommunikatsiooniettevõtjad said AÜE rahandusministeeriumilt föderaalse litsentsitasude kava kohta. Neid kasutatakse mõõdikuna, et määrata kindlaks e& poolt AÜE rahandusministeeriumile makstavate litsentsitasude summa. (Vorm FS-CO, viide (114)). Eelkõige hõlmab reguleeritud kasum „kogu kasumit, mis on saadud telekommunikatsiooni ja digivalitsuse reguleeriva asutuse (edaspidi „TDRA“) poolt litsentsitud tegevusest ja muust tegevusest, mis hõlmab litsentsitud komponenti, sõltumata litsentsitud komponendi osakaalust või olulisusest“. 3. novembri 2023. aasta suunised litsentsitasu kohta (lisa FS-CO.94).

([110]) Vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, küsimus 1.

(161) Neljandaks, mis puudutab algatamisotsuse punktis 93 väljendatud muret, kui komisjon kahtlustas, et litsentsi ebapiisav tasu võib kaasa tuua selle, et e& saavutab ülemäärase kasumlikkuse, ei kinnitanud põhjalik uurimine, et see on nii. Uurimine näitas, et kui võrrelda e& kasumlikkust muudes riikides – kus puudub sarnane õiguskord ning kus e& ei saa kasu eriõigusest ja seetõttu ei kohaldata tema telekommunikatsioonitegevuse suhtes föderaalset litsentsitasu –, on ainuüksi e& (neto) kasumlikkus tema tegevuse puhul AÜEs pärast litsentsitasu mahaarvamist (tuludest) lähedal või isegi väiksem kui tema kasumlikkus nendel teistel turgudel. Eelkõige oli aastatel 2021–2023 intressi- ja maksueelse kasumi (edaspidi „EBIT“) marginaal ([111]) (mida on kohandatud AÜEs toimuva e& tegevuse eest makstava föderaalse litsentsitasuga) [20–30] %–[20–30] %, võrreldes [30–40] %–[30–40] %-ga Marokos, [20-30] %–[20-30] %-ga Egiptuses ning [20–30] %–[30–40] %-ga mujal maailmas ([112]). EBITi marginaal hõlmab põhivara ja/või immateriaalse vara, näiteks spektrilitsentside, amortiseerumise ja väärtuse langusega seotud kulusid, mis tavaliselt hõlmavad telekommunikatsiooniga seotud kulusid enamikus väljaspool AÜE territooriumi asuvates riikides ([113]). Seetõttu näib EBIT olevat kõige sobivam näitaja litsentsikulude võrdlemiseks riikides, kus sellised kulud amortiseeritakse, ja AÜEs.

(162) Viiendaks märgib komisjon, et esitatud teabe kohaselt näib tasu olevat kooskõlas riigiabi mõistet käsitleva komisjoni teatise punktiga 54: litsentsitasu määratakse kooskõlas selle regulatiivse eesmärgiga (kuna tasu määratakse litsentsi alusel pakutavate teenuste valiku alusel) ja see ei diskrimineeri asjaomaseid ettevõtjaid, kuna föderaalse litsentsitasu arvutamise meetod on e& ja du puhul alates 2016. aastast ühtlustatud ([114]).

(163) Seega ei saa komisjon tema käsutuses olevate tõendite põhjal ja käesoleva otsuse seisukohast nõuetekohasele õiguslikule standardile vastavalt järeldada, et föderaalne litsentsitasu ei kujuta endast piisavat tasu telekommunikatsioonilitsentsiga antud eriõiguse eest.

(164) Arvestades, et komisjon leiab, et tema algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, mille kohaselt föderaalne litsentsitasu ei kujuta endast piisavat tasu, ei ole kinnitust leidnud, ei ole vaja arvesse võtta muid välisriigi subsiidiumi olemasolu tingimusi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

7.3.2. *Järeldus*

(165) Jaotises 7.3 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 4 alusel ja pärast põhjalikku uurimist, et algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, et litsents kujutab endast välisriigi subsiidiumi, ei ole kinnitust leidnud.

7.4. **Reguleeritud telekommunikatsioonihinnad AÜEs ja AÜE valitsuse lepingud**

(166) Algatamisotsuse punktis 4.4 leidis komisjon piisavalt tõendeid selle kohta, et AÜE reguleeritud telekommunikatsioonihinnad kvalifitseeruvad välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses välisriigi subsiidiumiks, mis kuulub välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 kohaldamisalasse, ning eelkõige selle kohta, et e& sai nendest kasu, et õigustada põhjaliku uurimise algatamist välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõike 3 kohaselt ([115]). Komisjon leidis esialgu, et TDRA jaoks puuduvad täpsed kriteeriumid oma hindade reguleerimise põhimõtete rakendamiseks ning et see poliitika võis võimaldada e&-l saada turuhinnast kõrgemaid hindu.

([111]) Intressi- ja maksueelne kasum (edaspidi „EBIT“) on tegevuskasum, mis arvutatakse tuluna, millest on maha arvatud müüdud kaupade maksumus (brutokasum), tegevuskulud, nagu töötasud ja rent, ning varade amortisatsioon ja väärtuse vähenemine, nagu nimi näitab, enne intresside ja maksude mahaarvamist. EBITi marginaal on EBIT jagatuna käibega.

([112]) Lisa FS-CO.109 ja lisa FS-CO.110. On üks märkimisväärne erand [...], kus e& kasumlikkus (EBITi marginaal) on peaaegu null või isegi negatiivne.

([113]) Vt näitena Deutsche Telekomi 2023. aasta majandusaasta aruannet (https://report.telekom.com/annual-report-2023/_assets/downloads/entire-dtag-ar23.pdf, lk 182, 183 ja 209).

([114]) Jääb vaid erinevus kahe telekommunikatsioonisettevõtja vastavates alammäärades, mis e& väitel järgib regulatiivseid eesmärke ja mille eesmärk oli tagada, et du saaks siseneda turule, alustada tegevust ja konkureerida tõhusalt e&-ga (vt vormi FS-CO punkt 256 ja 26. juuli 2024. aasta vastust teabenõude nr 11 küsimustele 1 ja 2).

([115]) Algatamisotsus, punkt 123.

(167) Oma märkustes algatamisotsuse kohta vaidlustas teatise esitaja selle esialgse järelduse eelkõige põhjusel, et komisjon ei ole tõendanud, et telekommunikatsioonihinnad ei vastanud tavapärastele turutingimustele ([116]).

(168) Teatise esitaja sõnul teostab AÜEs telekommunikatsiooniteenuste osutamise üle järelevalvet ja seda reguleerib TDRA, kohaldades hinnakontrolli regulatiivpoliitika ja korra 28. juuni 2017. aasta versiooni 1.0 ([117]) (edaspidi „hinnakontrollipoliitika") ([118]).

(169) Teatise esitaja on seisukohal, et hinnakontrollipoliitika kohaselt peavad telekommunikatsioonilitsentsi omanikud taotlema eelnevat heakskiitu mis tahes uue teenuse hinnakujunduseks, oma teenuste hindade muutmiseks, ([119]) müügiedenduseks ([120]) ja teatavatel tingimustel teenuse lõpetamiseks. Seejärel võib TDRA hinnakontrolli taotluse heaks kiita, tingimuslikult heaks kiita või tagasi lükata ning „oma äranägemisel muuta, tühistada või peatada eelneva või tingimusliku heakskiidu" ([121]). Seda õigust kasutades teeb TDRA kindlaks, kas konkreetne hind on konkurentsivõimeline ja õiglane, tuginedes mitmele tegurile ja eeldusele, sealhulgas e& kuludele asjaomaste kaupade või teenuste pakkumisel, eeldatavale kliendikasutusele ning tulude ja kulude analüüsile ([122]).

(170) e& osas on AÜE telekommunikatsiooniseaduses ette nähtud, et TDRA juhatus „määrab vastavalt telekommunikatsiooni reguleeriva asutuse kehtestatud eeskirjadele kindlaks tasud [e&] osutatavate teenuste eest" ([123]).

(171) TDRA sõnul on selline reguleerimine vajalik turu olemuse tõttu, millega kaasnevad ebatavaliselt suured kulud vajaliku taristu rajamiseks ja nappide ressursside asjakohase jaotamise tagamiseks. Nagu öeldud, „muidu toimival turul on vaja väga vähe reguleerimist, et tagada asjakohased tarbijaõigused ja aus konkurents, kuna enamik turge tagab sellised tegurid parimate / kõige konkurentsivõimelisemate teenuste/toodete loomuliku valiku kaudu" ([124]).

7.4.1. *Kasu*

(172) Kuigi tegemist on välisriigi rahalise toetusega, ei teatanud teatise esitaja AÜE föderaal- ja valitsusasutustega kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu allkirjastamist sõlmitud tehingutest, kuna e& leidis, et need on sõlmitud turutingimustel ja kuuluvad seega rakendusmääruse I lisa tabeli 1 punkti c erandi alla.

(173) Algatamisotsuse punktides 93 ja 106 leidis komisjon esialgu, et e& saab kasu hinnakontrollipoliitikast tulenevatest telekommunikatsioonihindadest AÜEs, kuna tänu nendele saaks e& küsida klientidelt hindu, mida ei oleks olnud võimalik saada tavapärastel turutingimustel, ning et selline kasu oleks võimalikuks saanud eelkõige tehingute kaudu, mille e& AÜE valitsusasutustega sõlmis ([125]).

(174) Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduse 13 kohaselt tuleks rahalist toetust „käsitada ettevõtjale kasu andvana, kui seda ei oleks olnud võimalik saada tavapärastes turutingimustes."

([116]) Märkused algatamisotsuse kohta, lk 5–6.
([117]) Lisa FS-CO.25.
([118]) Vorm FS-CO, punkt 320.
([119]) Vt TDRA hinnakontrollipoliitika artikli 1 punkti 1.1.8, lisa FS-CO.25.
([120]) Hinnakontrollipoliitika artikli 9.1 kohaselt tähendab müügiedendus mis tahes konkreetset hinda, mis peaks olema klientidele kättesaadav ainult piiratud aja jooksul (v.a üldised hädaolukorrad).
([121]) Samas, artiklid 4–5.
([122]) Samas. Artikkel 3.1 ja 3. juuli 2024. aasta vastus teabenõudele nr 10, küsimus 13.
([123]) AÜE telekommunikatsiooniseaduse artiklid 21–80 (lõppsätted), lisa FS-CO.39.
([124]) TDRA veebileht, kättesaadav https://tdra.gov.ae/About/tdra-sectors/telecommunication/regulatory-affairs-department/regulations-and-ruling#description.
([125]) Algatamisotsus, punktid 93 ja 106.

(175) Oma märkustes algatamisotsuse kohta märgib teatise esitaja, et „[algatamis]otsuses vihjatakse, et tavapärased turutingimused, mida tuleks võrdlusraamistikuna kasutada, oleksid tingimused, mis esinevad AÜEst väljaspool asuvates riikides“, ning peab seda analüüsi „sisuliselt vigaseks”, viidates „asjakohasele võrdlusraamistikule” „riigiabialases väljakujunenud kohtupraktikas”, mis on asjaomase liikmesriigi õigusraamistik.

(176) Komisjon märgib, et kasu olemasolu kindlakstegemiseks tuleb leida sobiv võrdlusalus. Sellega seoses, kui ametiasutused vaatavad hinnad läbi, ei ole lihtne hinnata, kas need on võrreldavad tasemega, mida on võimalik saavutada tavapärastes turutingimustes. Komisjoni esialgne hinnang näitas, et TDRA-l on telekommunikatsioonioperaatorite hinnapoliitika heakskiitmisel ulatuslik kaalutlusõigus. Vastuseks WTO liikmete küsimustele ([126]) selgitas TDRA, et ta „kasutab hinnataotluste asjakohasuse kaalumiseks mitmesuguseid meetmeid“, sealhulgas kasumlikkuse analüüsi, kuluprognoose, rahvusvahelisi võrdlusaluseid ja tarbijakaebuste hindamist ([127]).

(177) Seoses teatise esitaja väidetega, et e&-l on ka pingeline olukord du poolse konkurentsi tõttu, märgib komisjon, et avalikult kättesaadavad allikad toetavad tema esialgset hinnangut telekommunikatsiooniteenuste kõrge hinna kohta AÜEs, ([128]) kuid 2022. aasta WTO kaubanduspoliitika ülevaates ([129]) (edaspidi „WTO aruanne”) leiti, et „telekommunikatsiooniteenuste hinnad olid 2020. aastal AÜEs väga konkurentsivõimelised”.

(178) Teatise esitaja sõnul kinnitab see järeldus konkurentsisurvet e&-le. Teatise esitaja väidab ka, et TDRA põhjalik ja konservatiivne reguleerimine ([130]) piirab tema võimet kehtestada konkurentsivõimelisest tasemest kõrgemat hinda, ning esitab tõendina asjaolu, et e& keskmine tulu kasutaja kohta AÜEs vähenes 2022. aasta esimesest kvartalist 2024. aasta esimese kvartalini 7,1 %, samal ajal kui keskmise tarbijahinnaindeksi inflatsioon oli 3,7 %. Samal ajavahemikul vähenes du keskmine tulu kasutaja kohta vaid 2,2 % ([131]).

(179) TDRA kinnitas põhjaliku uurimise käigus, et ta vaatab läbi e& (ja du) pakutud reguleeritud teenuste hinnad: e& ja du peavad „saama TDRA nõusoleku iga kord, kui nad soovivad pakkuda TDRA reguleeritud teenuse eest uut või muudetud hinda“. Seda tehes ja kooskõlas hinnakontrollipoliitikaga „ei anna TDRA nõusolekut hinnale, mis on või võib olla konkurentsivastane ja mis võib piirata, moonutada või takistada konkurentsi lühikeses või pikas perspektiivis [või] kahjustada põhjendamatult tarbijate heaolu“. TDRA tõdeb, et: „TDRA eesmärk on saavutada turul hinnad, mis on konkurentsivõimelised; tingimused, mis on tarbijate suhtes õiglased“ ja seetõttu „nõustub harva hinnatõusuga, lähtudes eeldusest, et konkurentsivõimelisel turul peaksid hinnad aja jooksul langema, mitte tõusma“ ([132]).

(180) Lisaks, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud jaotises 7.3.1.2, on põhjaliku uurimise käigus tehtud täiendav hindamine näidanud, et e& kasumlikkuse näitajad AÜEs ei ole vastuolus muude geograafiliste piirkondade näitajatega.

([126]) Kaubanduspoliitika läbivaatamine, AÜE, koosoleku protokoll (kättesaadav aadressil: https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/SS/directdoc.aspx?filename=q:/WT/TPR/M423A1.pdf&Open=True). Dokument sisaldab WTO liikmete eelnevalt esitatud kirjalikke küsimusi ja lisaküsimusi ning AÜE vastuseid (lk 14).

([127]) Algatamisotsus, punkt 105.

([128]) „Dubai on kõige kallima mobiilandmesidega linn“, kus ta teatas muu hulgas, et „Dubai suurte mobiilandmesidekulude peamine põhjus on see, et telekommunikatsiooniettevõtjad on riigile kuuluvad ettevõtted ja seega ei ole tegemist vaba turumajandusega, nagu näete läänes ...“ (kättesaadav aadressil: https://www.agbi.com/tech/2022/08/dubai-ranks-as-most-expensive-city-for-mobile-data/), „AÜE telekommunikatsiooniettevõtted kritiseerisid kulukaid, kuid viletsaid teenuseid“, kus üks föderaalnõukogu liige teatas, et „AÜE telekommunikatsiooniteenused on väga kallid ja suurem osa telekommunikatsioonioperaatorite kasumist saadakse AÜE turult, mitte nende tegevusest välismaal“ (kättesaadav aadressil: https://gulfnews.com/uae/government/uae-telecom-companies-criticised-for-costly-but-poor-services-1.71975763), „AÜE mobiilipäev maksab 20 % rohkem kui ülemaailmne keskmine“, kättesaadav aadressil: https://www.edgemiddleeast.com/news/618708-uae-mobile-data-costs-20-more-than-global-average, „Uuringu kohaselt on AÜE lairibapaketid Lähis-Idas kõige kallimad“, kättesaadav aadressil https://www.telecomreview.com/articles/reports-and-coverage/1848-survey-ranks-uae-broadband-packages-most-expensive-in-middle-east.

([129]) World Trade Organization: Trade Policy Review, Report by the Secretariat: United Arab Emirates WT/TPR/S/423. Lisa FS-CO.40.

([130]) Vorm FS-CO, punktid 313 ja 328.

([131]) Vastus 3. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 10.

([132]) TDRA 29. augusti 2024. aasta vastus teabenõudele nr 19, küsimused 4–6.

(181) AÜE avaliku sektori asutuste ja riigi osalusega äriühingutega sõlmitud lepingute osas näitab ka põhjenduses 179 tsiteeritud TDRA kinnitus, et telekommunikatsiooniteenuste hindade heakskiitmisel on TDRA eesmärk saavutada konkurentsivõimelised hinnad, samuti et e& ei saa kasu sellest, et AÜE avaliku sektori asutused ja äriühingud maksavad turuhinnast kõrgemaid hindu. TDRA märkis, et e& lepingud AÜE ametiasutuste ja äriühingutega sõlmitakse „tingimustel, mis on sarnased mis tahes muude ärilepingutega selliste teenuste osutamiseks“ ([133]). Seepärast, võttes arvesse põhjendustes 176–180 osutatud tõendeid ja järeldust, et algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, mille kohaselt võib hindade reguleerimine üldiselt tuua e&-le välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 kohaselt kasu turuhinnast kõrgemate hindade kaudu, ei ole kinnitust leidnud, kehtib sama järeldus e& ja AÜE ametiasutuste ja äriühingute vaheliste lepingute hindade kohta.

(182) Lõpetuseks ei vastanud ükski kolmas isik algatamisotsusele sellise teabe esitamisega, mis näitaks, et TDRA sekkumine seoses telekommunikatsiooniteenuste hinnatasemega AÜEs võiks tuua kaasa e& subsideerimise.

(183) Seega ei saa komisjon tema käsutuses olevate tõendite põhjal ja käesoleva otsuse kontekstis järeldada, et reguleeritud hinnad AÜEs ning AÜE valitsuse ja e& vahelistes lepingutes toovad kasu välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

(184) Arvestades, et komisjon leiab, et tema algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, mille kohaselt reguleeritud telekommunikatsioonihinnad AÜEs ja AÜE valitsuse lepingutes toovad e&-le kasu, ei ole kinnitust leidnud, ei ole vaja arvesse võtta muid välisriigi subsiidiumi olemasolu tingimusi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

7.4.2. *Järeldus*

(185) Jaotises 7.4 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 4 alusel ja pärast põhjalikku uurimist, et algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, et reguleeritud telekommunikatsioonihinnad AÜEs ja AÜE valitsuse lepingutes e&-ga kujutavad endast välisriigi subsiidiume, ei ole kinnitust leidnud.

7.5. **Välisriigi subsiidiumid EIA-le**

(186) Algatamisotsuses ([134]) leidis komisjon piisavalt tõendeid selle kohta, et EIA oli saanud välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses välisriigi subsiidiume, mis kuuluvad välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 kohaldamisalasse, et õigustada põhjaliku uurimise algatamist välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõike 3 kohaselt. Need võimalikud välisriigi subsiidiumid koosnevad eelkõige välisriigi rahalistest toetustest, mille kohta e& teatas, et EIA on need saanud kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist ([135]).

(187) Hoolimata sellest, et komisjon saatis teatise esitajale välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 2 alusel mitu teabenõuet seoses EIA-le antud võimalike välisriigi subsiidiumidega, andis teatise esitaja selle kohta vaid piiratud teavet. Esitatud teavet kirjeldatakse ja hinnatakse punktides 7.5.1, 7.5.2 ja 7.5.3.

(188) Täpsemalt piirdus teatise esitaja teatises esitatud teave EIA poolt ajavahemikus 2020–2023 saadud välisriigi rahaliste toetuste kohta igal aastal saadud rahalise toetuse üldise kirjeldusega („toetus“, „laen“, „tagasimakstav ettemakse“ või „vaba tagasimaksega krediidiliin“), lepinguandja isikuga („AÜE rahandusministeerium“ või „AÜE pankade konsortsium“) ja hinnangulise summaga, mis on esitatud laiade vahemikena („100–500 miljonit eurot“, „500–1 000 miljonit eurot“ või „üle 1 000 miljoni euro“) ([136]). Seega ei sisaldanud teatis teavet iga üksiku välisriigi

([133]) Vorm FS-CO, punkt 262.
([134]) Algatamisotsus, punktid 127–140.
([135]) Vt Vorm FS-CO, tabel 10.
([136]) Vorm FS-CO, tabel 10. Komisjon märgib, et need vahemikud on kooskõlas rakendusmääruse I lisa tabelis 1 ette nähtud vahemikega.

rahalise toetuse konkreetse summa, tasu, kestuse ega tingimuste kohta. 26. juulil 2024 saatis komisjon teatise esitajale välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 2 kohase teabenõude (edaspidi „teabenõue nr 11“), milles nõuti, et e& esitaks nõutud teabe 31. juuliks 2024. Eelkõige nõuti teabenõudes nr 11, et e& esitaks üksikasjaliku teabe iga EIA saadud üksiku välisriigi rahalise toetuse kohta, millest ta on oma teatises teatanud (12. ja 13. küsimus) ([137]). 31. juulil 2024 esitas teatise esitaja oma vastuse teabenõudele nr 11, milles e& ei esitanud lisaks oma teatises juba esitatud teabele mingit teavet nende välisriigi rahaliste toetuste omaduste kohta, nagu nende konkreetne summa, tasu, kestus ja tingimused ([138]).

(189) 2. augustil 2024 saatis komisjon teatise esitajale välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 2 kohase teabenõude (edaspidi „teabenõue nr 12“), milles nõuti, et e& esitaks nõutud teabe 5. augustiks 2024. Eelkõige sooviti teabenõudes nr 12, et e& esitaks EIA kontaktisiku ja EIA volitatud väliste esindajate kontaktandmed ([139]). 5. augustil 2024 esitas teatise esitaja oma vastuse teabenõudele nr 12, milles e& ei esitanud nõutud teavet EIA kohta.

(190) 5. augustil 2024 saatis komisjon teatise esitajale välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 2 kohase teabenõude (edaspidi „teabenõue nr 13“), milles nõuti, et e& esitaks nõutud teabe 9. augustiks 2024. Teabenõudes nr 13 korrati eelkõige teabenõudes nr 11 sisalduvat nõuet esitada üksikasjad EIA saadud välisriigi rahalise toetuse kohta, millest on teatatud tema teatises (küsimused 10–12) ([140]). 9. augustil 2024 andis teatise esitaja teabenõudele nr 13 oma vastuse. Hoolimata märkusest, et „kuna e& ja EIA moodustavad osa samast ettevõtjast, on e& volitatud vastama selles teabenõudes esitatud küsimustele nii e& kui ka EIA kohta“, ([141]) ei esitanud e& lisaks teatises juba esitatud teabele teavet EIAga seotud välisriigi rahaliste toetuste omaduste kohta, nagu nende konkreetne summa, tasu, kestus ja tingimused, välja arvatud väga piiratud teave AÜE pankade konsortsiumi antud vaba tagasimaksega krediidiliini laenu summa ja kuupäeva kohta (vt jaotis 7.5.3) ([142]).

(191) Teabenõuetes nr 11, nr 12 ja nr 13 juhtis komisjon teatise esitaja tähelepanu sellele, et vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõikele 1 „on komisjonil koostöö puudumise korral“, sealhulgas juhul, kui välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 2 kohaselt saadetud teabenõudele vastuseks esitatud teave on puudulik, „võimalik teha otsus talle kättesaadava teabe põhjal“.

(192) Arvestades, et nagu teatise esitaja on kinnitanud, on e& ja EIA osa samast uurimisalusest ettevõtjast (vt põhjendused 2 ja 190) ning et see uurimise all olev ettevõtja esitas välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 kohaselt mittetäielikku teavet välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõike 1 punkti a tähenduses ega esitanud vajalikku teavet, et teha kindlaks, kas saadud rahaline toetus tõi talle kasu välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõike 3 tähenduses, teatas komisjon 30. augustil 2024 teatise esitajale, et kuna teabenõudes nr 11 (küsimused 12 ja 13) ja teabenõudes nr 13 (küsimused 10–12) nõutud teavet EIA saadud välisriigi rahaliste toetuste kohta ega usutavaid ja põhjendatud selgitusi selle kohta, miks ta ei saa seda teavet 3. septembriks 2024 esitada, ei ole esitatud, kavatses komisjon tugineda kättesaadavale teabele asjaomaste välisriigi rahaliste toetuste kohta EIA-le välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõike 1 tähenduses, ning järeldada, et ettevõtja, kelle osaks e& ja EIA on, on saanud kõnealustest välisriigi rahalistest toetustest kasu välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõike 3 tähenduses.

(193) e& kinnitas 2. septembril 2024, et teatise esitajal ei ole võimalik esitada nõutud lisateavet, esitamata selle suutmatuse kohta usutavaid ja põhjendatud selgitusi. Seepärast hindab komisjon kättesaadavate faktide põhjal välisriigi subsiidiumide olemasolu välisriigi rahalistes toetustes, mille kohta e& punktides 7.5.1, 7.5.2 ja 7.5.3 teatas, et EIA neid sai.

(194) Sellega seoses takistab komisjoni suutlikkust oma ülesandeid täita veelgi asjaolu, et EIA kohta puuduvad avalikult kättesaadavad finantsandmed (nt majandusaasta aruanded või krediidireitingud), mida ta võiks muidu kasutada oma hinnangu andmiseks.

([137]) Teabenõue nr 11, 26. juuli 2024, küsimus 12 ja 13.
([138]) Vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, 26. juuli 2024, küsimus 12 ja 13.
([139]) Teabenõue nr 12, 2. august 2024, küsimus 1.
([140]) Teabenõue nr 13, 5. august 2024, küsimused 10–12.
([141]) Vastus teabenõudele nr 13, 5. august 2024, küsimus 17.
([142]) Vastus teabenõudele nr 13, 5. august 2024, küsimused 10–12.

(195) Algatamisotsuses leidis komisjon ka piisavalt tõendeid selle kohta, et 2016. aasta pankrotiseadusest vabastamise tõttu saab EIA kasu AÜE-lt saadud piiramatust garantiist, mis annaks alust põhjaliku uurimise algatamiseks vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõikele 3.

7.5.1. *AÜE rahandusministeeriumi toetused EIA-le*

(196) Teatise esitaja väidab, et EIA on saanud AÜE rahandusministeeriumilt aastatel 2020–2023 igal aastal 100–500 miljoni euro ulatuses otsetoetusi kogusummas 300–1 500 miljonit eurot ([143]).

(197) Komisjon leiab, et selline rahastamine toimub rahaliste vahendite või kohustuste ülekandmisena välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses. Kuna rahastamist andis AÜE rahandusministeerium, võib seda pidada AÜE-le omistatavaks.

(198) Toetuste andmine AÜE poolt EIA-le kujutab endast tasuta rahastamist, mis võib oma olemuselt tuua EIA-le kasu ja olla üksikmeede, mis seega piirdub kõnealuse ettevõtjaga.

(199) Võttes arvesse, et teatise esitaja ei esitanud komisjonile vajalikku teavet, et hinnata nende toetuste summat ja tingimusi ning sellest tulenevalt kindlaks teha, kas need rahalised toetused andsid EIA-le kasu, ning vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõikele 3 (vt põhjendus 192) leiab komisjon, et EIA võib olla saanud kasu toetustest, mida ta AÜE rahandusministeeriumilt aastatel 2020–2023 sai.

(200) Seepärast leiab komisjon jaotises 7.5.1 esitatud asjaolude põhjal, et toetused, mida EIA aastatel 2020–2023 AÜE rahandusministeeriumilt sai, kvalifitseeruvad välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses välisriigi subsiidiumideks.

(201) Kõik need välisriigi subsiidiumid on antud kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist.

7.5.2. *AÜE rahandusministeeriumi poolt EIA-le antud laenud ja tagasimakstavad ettemaksed*

(202) Teatise esitaja väidab, et EIA sai AÜE rahandusministeeriumilt laene ja tagasimakstavaid ettemakseid summas üle 1 000 miljoni euro 2021. ja 2022. aastal ning vahemikus 500–1 000 miljonit eurot 2020. aastal, kogusummas 2,5 miljardit eurot kuni rohkem kui 3 miljardit eurot ([144]).

(203) Komisjon leiab, et selline rahastamine toimub rahaliste vahendite või kohustuste ülekandmisena välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 2 punkti a tähenduses. Kuna rahastamist andis AÜE rahandusministeerium, võib seda pidada AÜE-le omistatavaks.

(204) Võttes arvesse, et teatise esitaja ei esitanud komisjonile vajalikku teavet, et võrrelda nende laenude ja tagasimakstavate ettemaksete tingimusi tavapärastel turutingimustel saadud tingimustega, eelkõige välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduses 13 osutatud näitajate alusel, ning seega teha kindlaks, kas need rahalised toetused tõid välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõike 3 kohaselt EIA-le kasu (vt põhjendus 192), leiab komisjon, et EIA on saanud kasu AÜE rahandusministeeriumi antud laenudest ja tagasimakstavatest ettemaksetest.

(205) Seepärast leiab komisjon jaotises 7.5.2 esitatud asjaolude põhjal, et laenud ja tagasimakstavad ettemaksed, mida EIA aastatel 2020–2023 AÜE rahandusministeeriumilt sai, kvalifitseeruvad välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses välisriigi subsiidiumideks.

([143]) Vorm FS-CO, tabel 10.
([144]) Vorm FS-CO, tabel 10.

(206) Kõik need välisriigi subsiidiumid on antud kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist.

7.5.3. *AÜE pankade kohustused seoses vaba tagasimaksega krediidiliini laenuga EIA jaoks*

(207) EIA sai [2022. aasta I pooles] muudetud ja [2023. aasta I pooles] suurendatud summas [1–5] miljardit ([145]) USA dollarit (ligikaudu [1–5] miljardit eurot) vaba tagasimaksega krediidiliini laenu (edaspidi „krediidiliin“), mille andis osaliselt AÜE pankadest koosnev konsortsium.

(208) Pankade konsortsiumi kuulusid: [AÜE riigi kontrolli all olev pank 1], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3]; [ja eraõiguslikud laenuandjad]. ([146])

(209) Kuigi komisjon viitas algatamisotsuses krediidiliinile, ei teinud ta täiendavat analüüsi seoses selle liigitamisega välisriigi subsiidiumiks. Kuid mõned konsortsiumi moodustavad pangad (nimelt [AÜE riigi kontrolli all olev pank 1], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2] ja [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3]) olid samuti seotud tähtajalise laenuga (vt põhjendus 49), mille puhul komisjon leidis, et tähtajalise laenu võib omistada AÜE-le ([147]).

(210) Oma märkustes algatamisotsuse kohta vaidlustas teatise esitaja tähtajalise laenu omistatavuse AÜE-le kui oletuse, mis põhineb „pelgal alusel“, et AÜE pangad on riigi kontrolli all, või asjaolul, et „AÜE valitsus võib pangandussektorit pidada „eriti strateegiliseks““ ([148]).

(211) Eelkõige väitis teatise esitaja, et algatamisotsuses kasutatud käsitlusviis ei ole kooskõlas ELi toimimise lepingu artikli 107 kohase Euroopa Liidu Kohtu praktikaga, mis peaks teatise esitaja arvates peegeldama välisriigi subsiidiumide määruse kohast kriteeriumi. Teatise esitaja väitis, et Euroopa Liidu Kohus täheldas kohtuasjas Stardust Marine, ([149]) et seostatavust ei saa automaatselt eeldada ainuüksi selle alusel, et kõnealune üksus on riigi kontrolli all ([150]). Seega järeldas ta, et algatamisotsus ei vastanud kohtuasjaga Stardust Marine kehtestatud standardile, et meedet saaks pidada riigiga seostatavaks, sest „oluline küsimus on, kas kõnealust ametiasutust / kõnealuseid ametiasutusi „tuleb pidada ühel või teisel viisil seotuks [käesolevas asjas: tähtajalise laenuga]““ ([151]). Teatise esitaja sõnul kehtib sama järeldus ka EIA saadud krediidiliini kohta ([152]).

(212) Teatise esitaja selgitas ka, et sama järeldus tuleneb pretsedentidest avaliku sektori asutuse tähenduse kohta rahvusvahelises kaubandusõiguses. Eelkõige väitis teatise esitaja, et Hiinast pärit kuumvaltsitud lehttoodete ([153]) puhul viitas komisjon asjakohasele kohtupraktikale, märkides, et uurides, „kas riigiosalusega äriühing on avaliku sektori asutus“, tehakse kindlaks, „kas ettevõttele on antud volitused täita valitsusasutuse ülesandeid“, ([154]) kusjuures riigi enamusosalus üksi ei ole piisav, et tõendada, et tegemist on avaliku sektori asutusega.

(213) Et hinnata [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1], [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] ja [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] kohustuste omistatavust AÜE-le, käsitleb komisjon neid märkusi jaotises 7.5.3.

([145]) Vastus 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 13, küsimus 12.
([146]) Vastus 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 13, küsimus 12.
([147]) Algatamisotsus, punktid 31–35.
([148]) Märkused algatamisotsuse kohta, lk 1–2.
([149]) Kohtuotsus, Euroopa Kohus, 16. mai 2002, Prantsuse Vabariik *vs.* komisjon, C482/99, EU:C:2002:294 (edaspidi „Stardust Marine“).
([150]) Märkused algatamisotsuse kohta, lk 1–2 (viidates vormile FS-CO (punkt 300)).
([151]) Samas.
([152]) Samas, joonealune märkus 12.
([153]) Hiinast pärit kuumvaltsitud lehttooted, lõplikud meetmed, ELT L 146, 9.6.2017, lk 17, punkt 84 (viidatud dokumendile WT/DS379/AB/R („US – Anti-Dumping and Countervailing Duties on Certain Products from China“ (USA – dumpinguvastased ja tasakaalustavad tollimaksud teatavatele Hiina toodetele)), Appellate Body Report (apellatsiooniasutuse ettekanne), 11. märts 2011, DS 379, punkt 318.), ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2017/969/oj.
([154]) „US – Anti-Dumping and Countervailing Duties on Certain Products from China“ (USA – dumpinguvastased ja tasakaalustavad tollimaksud teatavatele Hiina toodetele) - WT/DS379/AB/R, punkt 317 - AB-2010-3 - Report of the Appellate Body (apellatsiooniasutuse ettekanne), 11. märts 2011.

(214) Välisriigi subsiidiumide määruse artiklis 3 on sätestatud, et kolmanda riigi antud rahalised toetused peaksid hõlmama ka toetusi, mille on andnud muu hulgas „b) välisriigi avalik-õiguslik üksus, kelle tegevuse saab omistada kolmandale riigile, võttes arvesse selliseid elemente nagu üksuse omadused ja üksuse tegutsemisriigis valitsev õigus- ja majanduskeskkond, sealhulgas valitsuse roll majanduses“.

(215) Komisjon peab seega iga juhtumi asjaolude ja tõendite põhjal tõendama, et üldiselt selle välisriigi avalik-õigusliku üksuse tegevuse „saab omistada kolmandale riigile“, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid, sealhulgas järgmisi: „üksuse omadused“, „õigus- ja majanduskeskkond“ asjaomases riigis ning „valitsuse roll majanduses“, mis võib kajastuda riigi võimes mõjutada vastavate üksuste otsuseid.

(216) Kuigi selline standard võib langeda kokku standardiga, mida kohaldatakse kooskõlas WTO eeskirjadega, mis käsitlevad seostatavust „valitsusega“ või „avaliku sektori asutusega“, on asjakohased sätted sõnastatud erinevalt. Komisjon tuletab meelde, et välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 kohaselt ei loeta kolmanda riigi antuks mitte ainult rahalisi toetusi, mille annavad „a) keskvalitsus ja kõigi teiste tasandite avaliku sektori asutused“, vaid ka toetusi, mille annavad „b) välisriigi avalik-õiguslik üksus, kelle tegevuse saab omistada kolmandale riigile, võttes arvesse selliseid elemente nagu üksuse omadused ja üksuse tegutsemisriigis valitsev õigus- ja majanduskeskkond, sealhulgas valitsuse roll majanduses“ ja „c) eraõiguslik üksus, kelle tegevuse saab omistada kolmandale riigile, võttes arvesse kõiki asjakohaseid asjaolusid“. Seevastu WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingu artikli 1.1 punkti a alapunktis 1 viidatakse üksnes liikme territooriumil asuva valitsusasutuse või avalik-õigusliku asutuse rahalisele toetusele.

(217) Lisaks märgib komisjon, et 2020. aastal seadis Euroopa Liit koos Jaapani ja Ameerika Ühendriikidega kahtluse alla WTO apellatsioonikogu kohtupraktika asjakohasuse seoses „avalik-õigusliku asutuse“ määratlusega. Euroopa Liidu, Ameerika Ühendriikide ja Jaapani esindajad märkisid ühisavalduses, et „selleks et kindlaks teha, kas üksus on avalik-õiguslik asutus, ei ole vaja selgitada, et üksus „omab või teostab valitsusasutuse volitusi või talle on antud valitsusasutuse volitused““ ning et „WTO apellatsioonikogu „avalik-õigusliku asutuse“ tõlgendus [...] kahjustab WTO subsiidiume käsitlevate eeskirjade tõhusust“ ([155]).

(218) Vaatamata nendele erinevustele ei nõustu komisjon teatise esitajaga selles, et tema algatamisotsuses esitatud hinnang ei vasta Stardust Marine'i kohtuasjas tehtud otsuse aluseks olevale loogikale, mis vastupidiselt võimaldab tõendada seostatavust ka selle alusel, et juhtumi konkreetsete asjaolude tõttu on ebatõenäoline, et riik ei olnud asjaomase meetmega seotud, nagu ka käesoleval juhul järgmistel põhjustel.

(219) Põhjaliku uurimise käigus saatis komisjon teatise esitajale ja [AÜE riigi kontrolli all olevale pangale 1], [AÜE riigi kontrolli all olevale pangale 2] ja [AÜE riigi kontrolli all olevale pangale 3] teabenõuded, et hinnata, kas nende pankade tegevust saab omistada AÜE-le, ning kas selleks olid AÜE ametiasutused ühel või teisel viisil seotud pankade antud krediidiliiniga, sealhulgas juhul, kui faktid näitavad, et on ebatõenäoline, et nad ei olnud asjaga seotud ([156]). Komisjon võttis eelkõige arvesse nende äriühingute omandistruktuuri, asjaolu, et valitsuse esindajatel on nõukogus koht, ja nende rolli selles nõukogus, seda, kas üksuse otsustusprotsess võimaldab valitsusel avaldada erilist mõju, valitsuse rolli AÜE pangandussektoris ning krediidiliini kompassi. Tuginedes kogutud teabele, mida kinnitavad saadud vastused, ja nagu on üksikasjalikult kirjeldatud põhjendustes 220–231, kinnitab komisjon algatamisotsuse järeldusi [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1], [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] ja [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] kohustuste omistatavuse kohta seoses krediidiliiniga.

([155]) Jaapani, Ameerika Ühendriikide ja Euroopa Liidu kaubandusministrite kolmepoolse kohtumise ühisavaldus, 14. jaanuar 2020 (https://ustr.gov/about-us/policy-offices/press-office/press-releases/2020/january/joint-statement-trilateral-meeting-trade-ministers-japan-united-states-and-european-union).

([156]) 3. juuli 2024. aasta teabenõue nr 10.

(220) Esiteks näitab nende pankade omandistruktuur, et nad on AÜE kontrolli all, kuna kõigis kolmes pangas kuulub enamusosalus AÜE ametiasutustele (sealhulgas [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] puhul [...]). Eelkõige:

a) [50–100] % [AÜE riigi kontrolli all olevast pangast 1] kuulub [...]-le, mis on AÜE ([...]) riigi omanduses olev [...] äriühing, samas kui teine [0–50] % osa [AÜE riigi kontrolli all olevast panga 1] aktsiatest kuulub muudele valitsusüksustele ([157]);

b) [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2] kuulub kaudselt [50–100 %] [...]-le, kuna [0–50] % kuulub [...]-le, mis on AÜE ([...]) riigi omanduses olev [...] äriühing ([158]) ja [0–50] % [...]-le, mis on Araabia Ühendemiraatide ([...]) riigi omanduses oleva äriühingu [tütarettevõtja], [...] ([159]).

c) [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3] on AÜE ([...]) riigile kuuluv pank, kuna [0–50] % tema aktsiakapitalist kuulub [...]-le ja [0–50] % [...]-le.

(221) Teiseks on iga panga juhatuse liikmetest enamik ja/või kõige kõrgemaid juhatuse liikmeid AÜEs silmapaistvatel avalikel ametikohtadel töötavad isikud.

1) [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1] juhatus koosneb [...] liikmest, kellest kõige olulisematel on sidemed riigiga ([160]).

2) [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] juhatus koosneb [...] liikmest, kellest enamik on riigiga seotud, sealhulgas kõrgemad ametnikud (näiteks [...]) ([161]).

3) [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] juhatus koosneb [...] liikmest, kellest enamik on valitsusega otseselt või kaudselt seotud või kes on riigiametis (sealhulgas kõrgemad ametnikud (näiteks [...]). Lisaks märgib komisjon, et kaks juhatuse liiget töötavad [...]-s ([162]).

(222) Eelkõige töötavad nende pankade kõik kolm juhti olulises riigiametis ning kõigil pankadel on muid juhatuse liikmeid, kellel on sidemed AÜE valitsevate perekondadega või kes töötavad AÜE ametiasutustes või AÜE kontrolli all olevates äriühingutes.

(223) Komisjon märgib, et seega on enamiku nende pankade juhatuste liikmete huvid põimunud riigiga. Arutlusel olevate liikmete hulka kuuluvad [...] (ja ka EIA juhatusse kuuluv direktor); [...] ja [...] (kes on ka [...] ja kuulub EIA juhatusse). Eeldatakse, et nende isikute otsused või tegevus on kooskõlas riigi huvidega või ei too kaasa vastuolusid ministrite otsuste või riigi juhistega.

([157]) [...] omab [50–100] % [...]st ja seega on lõplik kontrolliv isik [...] (vt [...]). Komisjon märgib, et [...] kui enamusaktsionär võib nimetada ametisse nii mitu juhatuse liiget, kui on proportsionaalne tema osalusega. Lisaks on [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1] põhikirja sätete eesmärk anda [...]-le juhatuse koosseisus suurem mõju kui see, mis muidu vastaks tema osalusele [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1] aktsiakapitalis. Kui [...] (tegutseb oma tütarettevõtja kaudu) ei kasuta kõiki oma hääli oma kandidaatide nimetamiseks, võib ta anda need hääled seoses muude nõukogu liikmekandidaatide valimisega. [...]-l on iga tema poolt ametisse nimetatud isiku puhul absoluutne kaalutlusõigus. Lisaks võib ta igal ajal asendada oma esindajad juhatuses, ilma et oleks vaja esitada seda küsimust üldkogule ([AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1] [...] põhikirja artikkel [...], mis on kättesaadav aadressil: […]).

([158]) […].

([159]) […].

([160]) [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1] esimees [...] on olnud ka [...] liige. Muud juhatuse liikmed on [...], [...] liige, ja [...], [AÜE riikliku investeerimisfondi] [...]. Lisaks tegutseb [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1] tegevjuht [...]-s.

([161]) Vastavalt põhikirjale [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2 juhtimist käsitlevate sätete kirjeldus]. Vastuseks 3. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 10 esitas teatise esitaja teabe oma koosseisu kohta, kuhu kuuluvad järgmised liikmed: [juhatuse liikmete kirjeldus]. Nõukogu [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2 juhatuse volituste kirjeldus]. (Artikkel [...]).“

([162]) Need on [juhatuse liikmete kirjeldus] (vastus 3. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 10).

(224) See on veelgi olulisem, kui arvestada, et [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] juhatuse liikmete seas on [...] ([163]). Samal ajal töötab ta [...], olles seega kohustatud tegutsema [EIA juhiste] sätete kohaselt. Vastuseks komisjoni taotlusele esitada krediidiliini kohta lisateavet, juhtis teatise esitaja muu hulgas tähelepanu asjaolule, et tema asutamise seaduse artikli 13 kohaselt loetakse „kõik vahendid ja varad, mis on usaldatud EIA-le hoidmiseks, haldamiseks või investeerimiseks,[...] AÜE-le kuuluvateks avaliku sektori vahenditeks". Samas vastuses märgiti, et krediidiliin on tehtud kättesaadavaks „[laenu eesmärgil]". EIA suhtes kohaldatakse siiski valitsemissektori võla ja taristuprojektide eraldiste piiranguid, mis võivad mõjutada tema võimet võtta föderaalvalitsuse nimel võlgu või kohustusi ([164]). Sellega seoses on ebatõenäoline, et EIA eesmärke krediidiliini heakskiitmisel arvesse ei võetud.

(225) Lisaks osaleb [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] ja [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] puhul [AÜE reguleeriv asutus] direktorikandidaatide heakskiitmises.

(226) Kolmandaks, nende pankade otsustusprotsesside läbivaatamine, eelkõige seoses juhtkonna ametisse nimetamise või eelarve kinnitamisega, näitab, et esimeestel on võrdse häälte arvu korral otsustav hääl, mistõttu neil on ka nendes küsimustes otsustav mõju ([165]). Sellest tulenevalt on AÜE ametiasutustega seotud juhatuse liikmetel võimalik neid otsustusprotsesse mõjutada.

(227) Neljandaks on asjaomaste pankade kõrgema juhtkonna liikmetel ka sidemed AÜE ametiasutustega või valitsevate perekondadega ([166]).

(228) Viiendaks, krediidiliini kompassi puhul on kõnealune krediidiliin [1–5] miljardit USA dollarit. Kuigi teatise esitaja ei ole suutnud esitada üksikasjalikku teavet selle vahendi konkreetse summa ja iga panga osaluse ulatuse kohta, on ebatõenäoline, et AÜE kontrolli all olevate pankade, mis olid kuuest osalevast pangast kolm, osalus on väheoluline.

(229) Lõpetuseks tuleb arvesse võtta algatamisotsuses esitatud järeldust, mida teatise esitaja ei ole vaidlustanud ja mille kohaselt pangandussektor on AÜE jaoks strateegilise tähtsusega. Hiljutises välisomandit käsitlevas seadusemuudatuses jäi pangandussektor seega nende majandusharude hulka, kus AÜE soovib enamusosalust säilitada.

(230) [Eraõiguslike laenuandjate] puhul ei leidnud komisjon käesoleva otsuse kohaldamisel tõendeid kolmandate riikide osalemise kohta nendes üksustes.

(231) Jaotises 7.5.3 esitatud tõendite põhjal leiab komisjon, et vähemalt on ebatõenäoline, et AÜE ametiasutused ei osalenud krediidiliini pakkumises kolme AÜE kontrolli all oleva panga poolt (nende vastavate kohustustega). Seetõttu arvab komisjon, et arvestades kolme AÜE kontrolli all oleva laenupanga ([AÜE riigi kontrolli all olev pank 1], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2] ja [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3]) kohustusi, andis krediidiliini kolmas riik välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

(232) Teatise esitaja väidab, et krediidiliin anti turutingimustel ([167]). Hoolimata mitmest teabenõudest, mille komisjon välisriigi subsiidiumide määruse artikli 13 lõike 2 alusel esitas, ei esitanud teatise esitaja siiski üksikasju vaba tagasimaksega krediidiliini tingimuste kohta lisaks avalikult kättesaadavale teabele (vt põhjendused 187–191). Eelkõige ei esitanud teatise esitaja üksikasju iga krediidiliinis osaleva panga antud summa kohta ega teavet krediidiliiniga (või selle iga osaga) seotud tasu kohta.

([163]) Vt lisa FS-CO.101 [asjakohaste õigusnormide kirjeldus].

([164]) Vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11.

([165]) Teatise esitaja väidab, et [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 4] puhul puudub avalikult kättesaadav teave [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 4] aastaeelarvega seotud otsustusprotsessi kohta (3. juuli 2024. aasta vastus teabenõudele nr 10).

([166]) Eelkõige on [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1] tegevjuht [...] juhatuse liige. Mitmel [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] juhtkonna liikmel on sidemed AÜE ametiasutustega. Mitu [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3] juhtkonna liiget tegutsevad ka muudes AÜE kontrolli all olevates äriühingutes ja tegevjuht kuulub [...] juhatusse.

([167]) Vastus 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 13, punkt 32.

(233) Arvestades, et teatise esitaja ei andnud komisjonile vajalikku teavet, et kinnitada, kas [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 1], [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 2] ja [AÜE riigi kontrolli all oleva panga 3], AÜE kontrolli all olevate pankade osalused kuulusid samasse nõudeõiguse järku [eraõiguslike laenuandjate] investeeringutega või kas krediidiliini tingimused olid kooskõlas tavapäraste turutingimustega, ning sellest tulenevalt teha kindlaks, kas kõnealune rahaline toetus tõi EIA-le kasu, ja kooskõlas välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõikega 3 (vt põhjendus 192) järeldab komisjon, et rahalisi toetusi, mida AÜE kontrolli all olevad pangad andsid EIA-le krediidiliini raames võetud kohustuste kujul, võib käsitada EIA saadud kasuna välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 1 tähenduses.

(234) Seepärast leiab komisjon jaotises 7.5.3 esitatud asjaolude põhjal, et arvestades kolme AÜE kontrolli all oleva laenupanga ([AÜE riigi kontrolli all olev pank 1], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 2], [AÜE riigi kontrolli all olev pank 3]) kohustusi, kvalifitseerub EIA saadud krediidiliin välisriigi subsiidiumiks välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 tähenduses.

(235) Kõnealune välisriigi subsiidium anti ajavahemikus 2022. aasta algusest kuni 1. augustini 2023, seega kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist, ning kuulub seega välisriigi subsiidiumide määruse artikliga 19 kehtestatud ajalisse kohaldamisalasse.

7.5.4. *AÜE piiramatu garantii EIA-le*

7.5.4.1. Piiramatu garantii olemasolu

(236) Analoogselt jaotises 7.2 esitatud põhjendustega ja käesolevas jaotises 7.5.4.1 kirjeldatud põhjustel leiab komisjon, et AÜE on andnud EIA-le piiramatu garantii, kuna ta on 2016. aasta pankrotiseadusest vabastatud.

(237) EIA asutati 2007. aasta föderaalse dekreet-seadusega nr 4, ([168]) millega asutati Emirates Investment Authority valitsuse omandis oleva asutusena. Ta on määratud ainsaks asutuseks, kes vastutab valitsuse poolt talle eraldatud vahendite ja varade „investeerimise ja reinvesteerimise“ eest ([169]). Sõnaselgelt on sätestatud, et „kõik vahendid ja varad, mis on usaldatud [EIA-le] hoidmiseks, haldamiseks või investeerimiseks, loetakse AÜE-le kuuluvateks avaliku sektori vahenditeks“ ning EIA vabastatakse mis tahes tasudest, lõivudest ja maksudest ([170]). EIA asutamise seaduse (muudetud 2009. aastal) ([171]) artiklis 27 on sätestatud, et „[EIA-t] ei lõpetata ega likvideerita, välja arvatud seaduses ette nähtud juhtudel, kõnealune seadus sätestab, kuidas käsitletakse EIA hallatavaid või tema omandis olevaid investeerimisfonde ja varasid“. Konkreetsed üksikasjad EIA maksejõuetusmenetluse kohta tema maksejõuetuse või finantsraskuste korral oleksid seega eraldi dekreet-seaduse esemeks, millega nähakse ette tema varade ja vahendite võõrandamine. Teatise esitaja kinnitab, et praegu sellist seadust ei ole ([172]).

(238) Asjaolu, et EIA suhtes ei kohaldata tavalist pankrotimenetlust ega isegi likvideerimismenetlust, välja arvatud juhul, kui see on sätestatud eriseaduses, näitab, et EIA pankroti võimalus on väga väike ja et AÜE on kohustatud katma EIA võlad.

(239) Arvesse võib võtta ka EIA fondide sõnaselget liigitamist avalik-õiguslikeks vahenditeks ja ulatuslikke rahalisi võimalusi, mis on talle antud oma eesmärkide saavutamiseks. Need asjaolud rõhutavad tõsiasja, et EIAt ei tohiks pidada tavaliseks äriühinguks, vaid pigem, nagu teatise esitaja ütleb, „AÜE valitsuse haruks“, ([173]) kuna AÜE valitsus annab maksejõuetuse korral EIA-le täiendavat likviidsust võlausaldajate nõuete rahuldamiseks. Selline toetus võib avalduda mitmesugustes vormides (omakapital, laenud, toetused või muud vormid), mis võimaldavad EIA-l oma võlad tasuda. See toetus omakorda tagab praktikas, et võlausaldajatel on suurem võimalus, et nende nõuded rahuldatakse, kui siis, kui EIA oleks tavaline AÜE äriühing, kelle suhtes kohaldatakse tavalist pankrotiõigust.

([168]) Lisa FS-CO.31, mida on dekreediga muudetud vastavalt 2009. aasta föderaalseadusele nr 13 (lisa FS-CO.32) ja dekreediga vastavalt 2018. aasta föderaalseadusele nr 11 (lisa FS-CO.33).

([169]) Eelkõige „EIA on ainus organ, mis vastutab investeerimiseks eraldatud fondide investeerimise ja reinvesteerimise eest“, kuna neid käsitatakse valitsuse omanduses olevate vahendite kogusummana, mis on kõnealusele asutusele usaldatud vastuvõtmiseks ja haldamiseks nende ja nendelt saadava tulu investeerimise eesmärgil.

([170]) Lisana FS.CO.31 esitatud AÜE 2007. aasta dekreedi artikkel 13.

([171]) Lisa FS.CO.32.

([172]) Vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, küsimus 17.

([173]) Vastus 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 13, küsimused 10–14.

(240) Seetõttu leiab komisjon, et käesoleval juhul on 2016. aasta pankrotiseaduse kohaldamatus EIA suhtes samaväärne garantii olemasoluga EIA-le. Kuna kõnealune garantii ei ole piiratud summaga ega ajaliselt, leiab komisjon, et see kujutab endast riigi piiramatut garantiid (edaspidi „EIA piiramatu garantii“).

7.5.4.2. Edasise moonutava mõju puudumine

(241) Tehingu läbivaatamise tulemusena leiab komisjon, et EIA piiramatu garantii moonutav mõju oleks samasugune kui mõju, mida põhjustab e& piiramatu garantii. Selline moonutav mõju tuleneb piiramatust rahalisest toetusest, mida AÜE valitsus eeldatavasti otseselt annab nii EIA-le kui ka e&-le.

(242) Selles kontekstis ja kuna komisjon on juba kindlaks teinud AÜE valitsuse antud e& piiramatu garantii olemasolu, ei põhjusta EIA piiramatu garantii tehingu läbivaatamise raames siseturul täiendavat moonutust, mis erineks e& piiramatu garantii põhjustatud moonutusest.

(243) Komisjon märgib ka, et teatise esitaja pakutud kohustused võivad samuti heastada EIA piiramatu garantii moonutava mõju, kuna need kohustused takistavad ühinenud üksuse tegevuse rahastamist EIA poolt siseturul ja piiravad e& võimet rahastada ühinenud üksuse tegevust siseturul, nii et selline rahastamine ei suuna moonutavaid välisriigi subsiidiume siseturule ([174]).

(244) Seega ei ole komisjonil vaja teha järeldust selle kohta, kas EIA piiramatu garantii kujutab tehingus endast välisriigi subsiidiumi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 tähenduses.

7.5.5. *Välisriigi subsiidiumide olemasolu EIA-le tehingus*

(245) Oma märkustes algatamisotsuse kohta väidab teatise esitaja, et komisjon ei esita ühtegi viidet selle kohta, et ühinenud üksusel oleks pärast tehingut juurdepääs mõnele välisriigi subsiidiumile, mis oleks võidud EIA-le anda ([175]).

(246) Lisaks väidab teatise esitaja esiteks, et EIA ja e& vahel ei olnud kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimise kuupäeva finantsvooge ega äritehinguid (v.a dividendimaksed e& poolt ja võimalik, et ka tavalised ärilepingud telekommunikatsiooniteenuste osutamiseks e& poolt EIA ruumides), ([176]) ning teiseks, et „EIA suhtes kohaldatakse AÜE valitsemissektori võla haldamise ameti välja pakutud ja AÜE föderaalvalitsuse heakskiidetud investeerimisstrateegiaid ja tegevuspõhimõtteid, mis võib piirata tema kaalutlusõigust ja paindlikkust rahaliste vahendite eraldamisel“ ([177]).

(247) Jaotistes 7.5.1, 7.5.2 ja 7.5.3 leidis komisjon, et EIA-le on antud välisriigi subsiidiume, mis seisnevad AÜE rahandusministeeriumi toetustes, laenudes ja tagasimakstavates ettemaksetes EIA-le ning AÜE kontrolli all olevate pankade poolt EIA-le antud krediidiliini raames võetud kohustustes.

(248) Sellega seoses ja võttes arvesse hiljutiste finantstehingute puudumist e& ja EIA vahel, nagu on märkinud teatise esitaja, ei leia komisjon, et need välisriigi subsiidiumid oleksid tõenäoliselt parandanud omandamisprotsessis e& konkurentsipositsiooni.

([174]) Vt jaotis 10.
([175]) Märkused algatamisotsuse kohta, punkt 6.
([176]) Vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, punkt 83.
([177]) Vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, punkt 87.

(249) Komisjon leiab siiski, et need välisriigi subsiidiumid võivad parandada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni pärast tehingut. Eelkõige võib ühinenud üksus taotleda EIA-lt rahastamist, mida võib mõjutada nende välisriigi subsiidiumide olemasolu. Sellega seoses tunnistab teatise esitaja, et kuigi EIA ja e& vahel ei ole hiljuti tehtud finantstehinguid, „võib EIA anda laene ka äriühingutele, mis on tema omandis või milles ta on aktsionär, mis viitab sellele, et ta saab anda e&-le rahalisi vahendeid“ ([178]).

(250) Teatise esitaja tunnistab ka, et lisaks piirangutele, mis on seotud riikliku poliitika ja strateegiatega, mida EIA suhtes kohaldatakse, nagu on kirjeldatud põhjenduses 246, ei ole olemas AÜE seadust, mis sätestaks konkreetsed suunised või piirangud seoses rahastamistingimuste või laenudega, mida EIA annab oma tütarettevõtjatele, ning seega puudub konkreetne piirang, mis takistaks EIA-l pakkuda ühinenud üksusele subsideeritud rahastamist (välismaistest subsiidiumidest pärinevat rahastamist) ([179]).

(251) Seega, ja nagu on kindlaks tehtud ka jaotises 8.2.3, leiab komisjon, et jaotistes 7.5.1, 7.5.2 ja 7.5.3 kindlaks tehtud välisriigi subsiidiumid EIA-le, mis on e& kontrolliv emaettevõtja, kujutavad tehingus endast välisriigi subsiidiume välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 tähenduses, kuna need võivad pärast tehingut parandada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni.

7.5.6. *Järeldus*

(252) Jaotises 7.5 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon, et AÜE rahandusministeeriumi EIA-le antud toetused, laenud ja tagasimakstavad ettemaksed ning AÜE kontrolli all olevate pankade EIA-le antud krediidiliini raames võetud kohustused kvalifitseeruvad tehingus välisriigi subsiidiumiks, mis anti kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist välisriigi subsiidiumide määruse artiklite 3 ja 19 tähenduses.

7.6. **Järeldus välisriigi subsiidiumide olemasolu kohta tehingus**

(253) Jaotise 7 elementide põhjal leiab komisjon, et e& ja seda kontrolliv emaettevõtja EIA on saanud kolme aasta jooksul enne müügi- ja ostulepingu sõlmimist tehingus AÜE-lt välisriigi subsiidiume välisriigi subsiidiumide määruse artiklite 3 ja 19 tähenduses. Need välisriigi subsiidiumid koosnevad e& piiramatust tagatisest ning AÜE rahandusministeeriumi poolt EIA-le antud toetustest, laenudest ja tagasimakstavatest ettemaksetest, ning AÜE kontrolli all olevate pankade EIA-le antud krediidiliinist tulenevatest kohustustest.

8. **SISETURU MOONUTAMINE**

(254) Algatamisotsuses ([180]) leidis komisjon piisavalt tõendeid selle kohta, et esialgselt kindlaks tehtud välisriigi subsiidiumid võivad moonutada siseturgu määral, et õigustada põhjaliku uurimise algatamist.

(255) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõikes 1 on sätestatud, et välisriigi subsiidium on moonutav, kui see „võib parandada ettevõtja konkurentsiseisundit siseturul“ ja kui see „mõjutab seeläbi tegelikult või potentsiaalselt negatiivselt konkurentsi siseturul“.

(256) Hinnang selle kohta, kas välisriigi subsiidium „võib parandada ettevõtja konkurentsiseisundit siseturul“, sisaldab vajadust luua seos välisriigi subsiidiumi ja ettevõtja tegevuse vahel siseturul, mis on konkurentsile avatud.

(257) Välisriigi subsiidium peab seejärel ettevõtja konkurentsipositsiooni parandamisega siseturul mõjutama „tegelikult või potentsiaalselt negatiivselt konkurentsi siseturul“.

(258) Sellega seoses käsitletakse välisriigi subsiidiumide määruse artiklis 4 mitte ainult kindlalt tuvastatud moonutusi, vaid ka võimalikke moonutusi, mis võivad tuleneda välisriigi subsiidiumidest.

([178]) Vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, punkt 86.
([179]) Vastus 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 13, punkt 24.
([180]) Algatamisotsus, punkt 185.

(259) Mõju konkurentsile võib hinnata seoses mis tahes tegevusega, millega subsiidiumisaaja siseturul tegeleb või hakkab tõenäoliselt tegelema, olgu siis tegemist investeeringutega (näiteks muude ettevõtjate või varade omandamine) või kaupade tarnimise või teenuste ostmisega, tingimusel et välisriigi subsiidium mõjutab või võib negatiivselt mõjutada selle tegevusega seotud konkurentsi siseturul.

(260) Selles kontekstis on välisriigi subsiidiumide määruse eesmärk „tulemuslikult tegeleda välisriigi subsiidiumide põhjustatud siseturu moonutustega ning seeläbi tagada võrdsed tingimused“ ([181]). Võrdsete tingimuste mõiste viitab tingimustele, milles ettevõtjad siseturul oma saavutuste põhjal üksteisega konkureerivad. Võrdseid tingimusi ei järgita, kui turul edu saavutamise võimalusi põhjendamatult muudetakse, näiteks kolmanda riigi toetusega ühe või mitme turuosalise kasuks.

(261) Moonutuse tuvastamine tehakse kindlaks üldhinnangus, mis põhineb näitajatel, mis hõlmavad: välisriigi subsiidiumi laadi ja suurust; ettevõtja olukorda, sealhulgas tema suurust, ja asjaomaste turgude või sektorite olukorda; ettevõtja majandustegevuse taset ja arengut siseturul ning välisriigi subsiidiumi eesmärki ja tingimusi ning selle kasutamist siseturul ([182]).

(262) Iga näitaja eraldi võetuna ei ole tingimata määrav ja näitajad ei ole kumulatiivsed, mis tähendab, et sarnaselt muude asjakohaste näitajatega, mida võib kaaluda juhtumipõhiselt, ei ole vaja arvesse võtta ega kindlaks teha kõiki välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõikes 1 loetletud asjakohaste näitajate näiteid, tõendamaks, et välisriigi subsiidium moonutab konkreetsel juhul siseturgu. Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduses 19 on sätestatud: „Kui komisjon kasutab näitajaid, et teha kindlaks moonutuse olemasolu siseturul, võiks ta võtta arvesse eri elemente, näiteks välisriigi subsiidiumi suurus absoluutarvudes või turu suuruse või investeeringu väärtuse suhtes. Näiteks on tõenäoliselt moonutav koondumine, mille puhul välisriigi subsiidium katab olulise osa sihtettevõtja ostuhinnast. […] Lisaks tuleks arvesse võtta turu iseärasusi ja eelkõige turu konkurentsitingimusi, näiteks turule sisenemise tõkkeid. […]“. ([183])

(263) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 kohaselt komisjoni hinnang „selle kohta, kas koondumise korral moonutab välisriigi subsiidium siseturgu […] piirdub asjaomase koondumisega“.

(264) Teatatud koondumiste puhul hindab komisjon seega, kas välisriigi subsiidiumid moonutavad siseturgu koondumisest mõjutatud majandustegevuses, sealhulgas i) sihtettevõtja omandamise protsessi kontekstis ja ii) ühinenud üksuse tegevuses siseturul pärast tehingut.

(265) Komisjon rõhutab, et tema hinnang moonutavate välisriigi subsiidiumide olemasolu kohta koondumisel välisriigi subsiidiumide määruse artikli 19 tähenduses on tulevikku suunatud – eelkõige seoses moonutustega ühinenud üksuse tegevuses pärast tehingut –, mida tuleb arvesse võtta siseturu asjakohase moonutuse tõendamise standardis.

(266) Allpool esitatud põhjustel leiab komisjon, et jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumid tehingus – nimelt e& piiramatu garantii ning toetused, laenud, tagasimakstavad ettemaksed ja krediidiliin EIA-le – ei moonuta omandamisprotsessi käigus siseturgu (jaotis 8.1). Komisjon leiab siiski, et kõnealused tuvastatud välisriigi subsiidiumid moonutavad ühinenud üksuse tehingujärgse tegevuse siseturgu välisriigi subsiidiumide määruse artiklite 4 ja 5 tähenduses (jaotis 8.2).

([181]) Välisriigi subsiidiumide määrus, põhjendus 6.
([182]) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punktid a–e.
([183]) Vt ka välisriigi subsiidiumide määruse põhjendused 34 ja 35.

8.1. **Omandamisprotsessi moonutamine**

8.1.1. *Välisriigi subsiidiumid, „mis kõige tõenäolisemalt moonutavad siseturgu“ ja „[hõlbustavad] otseselt koondumist“*

(267) Algatamisotsuses ([184]) leidis komisjon, et mõningaid esialgselt kindlaks tehtud välisriigi subsiidiume võib välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 kohaselt pidada välisriigi subsiidiumideks, „mis kõige tõenäolisemalt moonutavad siseturgu“. Eelkõige seoses omandamisprotsessiga leidis komisjon, et e& piiramatu garantii (mis ise kuulus välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 punkti b kohaldamisalasse) ja tähtajaline laen võisid kuuluda kategooriasse „hõlbustab otseselt koondumist“ välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 punkti d tähenduses ([185]).

(268) Komisjon leidis käesolevas otsuses, et tähtajaline laen ei kujuta endast välisriigi subsiidiumi (vt jaotis 7.1).

(269) Komisjon leidis käesolevas otsuses siiski, et e& piiramatu garantii kujutab endast välisriigi subsiidiumi (vt jaotis 7.2). Kõnealune e& piiramatu garantii võib parandada tingimusi, mille alusel e& saab sihtettevõtja omandamiseks rahalisi vahendeid ja eelkõige tähtajalist laenu, mida, nagu teatise esitaja väidab, kasutatakse tehingu rahastamiseks ([186]). Seega võib e& piiramatu garantii kujutada endast välisriigi subsiidiumi, mis „hõlbustab otseselt koondumist“ välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 punkti d tähenduses.

(270) Sellega seoses tuletab komisjon meelde, et välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 2 kohaselt on teatise esitajal siiski võimalik anda asjakohast teavet selle kohta, ega välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluv välisriigi subsiidium käesoleva juhtumi konkreetsetel asjaoludel siseturgu ei moonuta.

(271) Sellega seoses, nagu on hinnatud jaotises 8.1.3, leiab komisjon, et tuvastatud välisriigi subsiidiumid, olenemata sellest, kas neid võib pidada välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 punkti d kohaldamisalasse kuuluvaks, ei ole moonutanud omandamisprotsessi. Seetõttu ei ole käesoleva otsuse kohaldamisel vaja jõuda lõplikule seisukohale selle kohta, kas mõni kindlakstehtud välisriigi subsiidium kuulub välisriigi subsiidiumi kategooriasse, mis otseselt hõlbustab koondumist välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 punkti d tähenduses.

8.1.2. *e& konkurentsipositsiooni parandamine*

(272) Komisjon leidis algatamisotsuses piisavalt tõendeid selle kohta, et mõned esialgu kindlaks tehtud välisriigi subsiidiumid, eelkõige tähtajaline laen, e& piiramatu garantii, litsents ning reguleeritud telekommunikatsioonihinnad AÜEs ja AÜE valitsuse lepingud on parandanud omandamisprotsessis e& konkurentsipositsiooni, et õigustada põhjaliku uurimise algatamist vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõikele 3, tulenevalt nende subsiidiumide laadist ja nende võimalikust suurusest ([187]).

(273) Teatise esitaja väitis, et need välisriigi subsiidiumid ei paranda tema konkurentsipositsiooni seoses omandamisprotsessiga. Eelkõige ([188]) väitis teatise esitaja, et tähtajaline laen ei ole tehingu toimumiseks vajalik, sest e& „oleks olnud samas konkurentsi- ja finantsolukorras, kui ta oleks otsustanud [tähtajalise laenuga] saadud rahalisi vahendeid tehingu rahastamiseks üldse mitte kasutada“ ([189]). Teatise esitaja väitis, et e& oli tegelikult kaalunud muid rahastamisvõimalusi, sealhulgas oma sularaha, mis pärineb e& enda äritegevusest, ning tegi lõpliku otsuse alles [pärast tehingulepingute allkirjastamist]. Seega ei olnud tähtajaline laen tehingu jaoks vajalik.

([184]) Algatamisotsus, punkt 144.
([185]) Algatamisotsus, punktid 154–159.
([186]) Vorm FS-CO, punkt 179.
([187]) Algatamisotsus, punkt 168.
([188]) Teatise esitaja esitab ka väited, mis on seotud i) sihtettevõtja hindamisega ja ii) koondumise turu puudumisega „konkurentidest omandajate“ puudumise tõttu, mis on seotud tegeliku või võimaliku negatiivse mõjuga konkurentsile ja mida käsitletakse põhjalikumalt jaotises 8.1.3.
([189]) Vorm FS-CO, punkt 402.

(274) Komisjon leidis jaotistes 7.1, 7.3 ja 7.4, et ta ei saanud nõuetekohasele õiguslikule standardile vastavalt järeldada, et tähtajaline laen ja reguleeritud telekommunikatsioonihinnad tõid e&-le kasu ning et föderaalne litsentsitasu e& telekommunikatsioonilitsentsi eest ei kujuta endast piisavat tasu, ning seetõttu ei leidnud kinnitust komisjoni algatamisotsuses esitatud esialgne hinnang, et need meetmed võivad kujutada endast välisriigi subsiidiume. Lisaks on komisjon jaotises 7.5 leidnud, et kuigi EIA oli saanud välisriigi subsiidiume, ei pruukinud need välisriigi subsiidiumid omandamisprotsessis rolli mängida (vt jaotis **7.5**).

(275) Seega on e& piiramatu garantii ainus kindlakstehtud välisriigi subsiidium, mis on tõenäoliselt parandanud e& konkurentsipositsiooni omandamisprotsessis.

(276) Kuna komisjon leiab jaotises 8.1.3, et kindlakstehtud välisriigi subsiidiumid ei avaldanud tegelikku või võimalikku negatiivset mõju konkurentsile seoses omandamisprotsessiga, ei ole vaja lõplikku seisukohta selle kohta, kas need välisriigi subsiidiumid parandasid e& konkurentsipositsiooni.

8.1.3. *Tegelik või potentsiaalne negatiivne mõju konkurentsile siseturul*

(277) Teatise esitaja väidab, et välisriigi subsiidiumidel ei oleks olnud omandamisprotsessis tegelikku või võimalikku negatiivset mõju konkurentsile. Eelkõige väidab teatise esitaja, et tehing ei toimunud struktureeritud pakkumismenetluse raames ning et sihtettevõtja ja tema aktsionärid ei pöördunud ühegi muu võimaliku omandaja poole ega nende poole ei pöördunud ükski muu võimalik omandaja, eelkõige seetõttu, et müüja kavatses luua äripartnerluse konkreetselt e&-ga ning et „kuigi üldine tasu mängis (loomulikult) olulist rolli müüja otsustusprotsessis, ei olnud sellel otsustavat rolli“. Lisaks väidab teatise esitaja, et tehingu tasu määrati kindlaks tähtajalisest laenust sõltumata ja selles võeti arvesse üksnes sihtettevõtja hindamist (mis põhines tema ettevõtte väärtusel ja võrreldavatel tehingutel), nii et tehing oleks ilma välisriigi subsiidiumideta toimunud samadel tingimustel ([190]).

(278) Et hinnata, kas tuvastatud välisriigi subsiidiumid on avaldanud tegelikku või võimalikku negatiivset mõju konkurentsile omandamisprotsessis, peab komisjon kaaluma, mil määral on välisriigi subsiidiumid selle omandamisprotsessi tulemust muutnud.

(279) Nii võib see olla näiteks juhul, kui välisriigi subsiidiumid on võimaldanud omandajal konkurente üle pakkuda.

(280) Nii võib see olla ka juhul, kui välisriigi subsiidiumid on sundinud omandajat heidutama teisi võimalikke omandajaid pakkumist esitamast, näiteks turuväärtusest suurema pakkumise tegemisega.

(281) Komisjon peab kaaluma ka seda, kas omandaja oleks saanud omandamist rahastada ilma välisriigi subsiidiumideta. See aspekt on eraldiseisev küsimusest, kas välisriigi subsiidiumid parandasid omandaja konkurentsipositsiooni, näiteks parandades tingimusi, milles omandaja omandamise teostab. Pigem kaalutakse, kas need välisriigi subsiidiumid võimaldavad omandajal teha omandamise, mis ei oleks olnud võimalik võrdsetel tingimustel, käesolevas kontekstis omandamise, mis ei oleks olnud üldse võimalik või mille ulatus oleks olnud teistsugune.

(282) Esiteks ei teinud komisjon sellega seoses põhjaliku uurimise käigus kindlaks ühtegi muud isikut, kes oleksid tehingust potentsiaalselt huvitatud, ja ükski kolmas pool ei esitanud sellega seoses märkusi algatamisotsuse kohta. Komisjoni teabenõuded sihtettevõtja konkurentidele, kus küsiti nende seisukohti tehingu kohta, kinnitasid, et neil puudub huvi sihtettevõtja omandamise vastu ([191]).

([190]) Vorm FS-CO, punkt 374 (viidates punktile 98).

([191]) Bulgaaria, Slovakkia ja Ungari telekommunikatsioonioperaatorite ja riiklike telekommunikatsiooni reguleerivate asutuste vastused komisjoni 17. ja 18. juuni 2024. aasta teabenõuetele (vt joonealused märkused 10 ja 11). Riiklikud telekommunikatsioonisektori reguleerivad asutused märkisid omalt poolt, et neil puuduvad teadmised teiste operaatorite võimaliku huvi kohta sihtettevõtjat omandada.

(283) Teiseks leiab komisjon, et teatise esitaja väited näitavad, et väärtuse arvestamine ei erine muudest võrreldavatest tehingutest samas tööstusharus ([192]). Lisaks ei viidanud sihtettevõtja konkurendid oma vastustes komisjoni küsimustele, milles küsiti nende arvamust tehingu kohta, et sihtettevõtja eest oleks ülemääraselt makstud ([193]). Seetõttu leiab komisjon, et puuduvad asjaolud, mis viitaksid sellele, et teatise esitaja ei maksnud sihtettevõtja eest turuhinda, et heidutada sel viisil potentsiaalseid konkurente.

(284) Lõpetuseks vaatas komisjon põhjaliku uurimise käigus läbi, kas välisriigi subsiidiumid, mille puhul on kindlaks tehtud, et neil võis olla roll omandamisprotsessis, nimelt e& piiramatu garantii, olid tehingu toimumiseks vajalikud. Sellega seoses leiab komisjon, et teatise esitaja esitatud teave kinnitab, et e& oleks võinud teha tehingu ilma e& piiramatu garantiita. Komisjon võttis eelkõige arvesse asjaolu, et e& likviidsuspositsioon, mis tulenes tema tavapärasest äritegevusest lepingu allkirjastamise ajal, oli mitu korda suurem kui tehingu maksumus ([194]).

(285) Seega, kuigi e& piiramatu garantii võis parandada e& konkurentsipositsiooni omandamisprotsessis, ei toonud see kaasa tegelikku ega potentsiaalset negatiivset mõju konkurentsile selles protsessis.

8.1.4. *Järeldus*

(286) Jaotises 8.1 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon, et tuvastatud välisriigi subsiidiumid ei moonuta omandamisprotsessi.

8.2. **Ühinenud üksuse tegevuse moonutamine pärast koondumist**

(287) Algatamisotsuses ([195]) leidis komisjon piisavalt tõendeid selle kohta, et esialgselt kindlaks tehtud välisriigi subsiidiumid moonutaksid ühinenud üksuse tegevust siseturul pärast tehingut määral, et õigustada põhjaliku uurimise algatamist.

(288) Eelkõige leiti algatamisotsuses esialgu, et e& piiramatu garantii olemasolu võis koondumise järel parandada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni, võimaldades sellel äriühingul hankida oma tegevuse jaoks siseturul rahalisi vahendeid soodustingimustel või kasutades e& poolt e& piiramatu garantii toel juba kogutud rahalisi vahendeid, näiteks tähtajalist laenu.

(289) Seejärel leiti algatamisotsuses, et esialgu tuvastatud välisriigi subsiidiumid võivad võimaldada ühinenud üksusel teha siseturul täiendavaid investeeringuid, mida on sõnaselgelt nimetatud tehingu põhjendustes, ([196]) ning parandada oma konkurentsipositsiooni oma majandustegevuse jaoks telekommunikatsioonisektoris siseturul.

(290) Komisjon märkis, et uurib põhjaliku uurimise käigus täiendavalt, kas esialgu tuvastatud välisriigi subsiidiumid võivad koondumise kaudu parandada ka ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni tänu juurdepääsule subsideeritud varadele ja teenustele.

([192]) Vt näiteks vorm FS-CO, punkt 106; vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, küsimused 6 ja 7; lisa FS-CO.6, slaid 6; lisa FS-CO.7, eelkõige slaid 85.

([193]) Bulgaaria, Slovakkia ja Ungari telekommunikatsioonioperaatorite ja riiklike telekommunikatsiooni reguleerivate asutuste vastused komisjoni 17. ja 18. juuni 2024. aasta teabenõuetele (vt joonealused märkused 10 ja 11).

([194]) Vastus 23. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 18, küsimus 3, ja lisa FS-CO.112.

([195]) Algatamisotsus, punkt 184.

([196]) Vt näiteks lisa FS-CO.7 – [...], milles on „strateegilise põhjendusena“ märgitud, et [...].

(291) Algatamisotsuses leiti omakorda, et tehingus esialgu tuvastatud välisriigi subsiidiumid võisid tegelikult või potentsiaalselt negatiivselt mõjutada konkurentsi siseturul, näiteks eelkõige võimaldades ühinenud üksusel teha investeeringuid ja omandamisi soodustingimustel.

(292) Komisjon leiab käesolevas otsuses, et jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumid moonutavad ühinenud üksuse tehingujärgset tegevust siseturul.

(293) Allpool kirjeldab komisjon ühinenud üksuse tegevust, mida tuvastatud välisriigi subsiidiumid tõenäoliselt mõjutavad (jaotis 8.2.1), ning uurib, kuidas jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumid, mis hõlmavad välisriigi subsiidiume, mis „kõige tõenäolisemalt moonutavad siseturgu“ välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 tähenduses (jaotis 8.2.2), võivad parandada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni siseturul seoses nende tegevustega (jaotis 8.2.3), ning avaldavad seeläbi tegelikku või võimalikku negatiivset mõju konkurentsile siseturul (jaotis 8.2.4).

8.2.1. *Tegevus, mida tuvastatud välisriigi subsiidiumid tõenäoliselt mõjutavad*

(294) Välisriigi subsiidiumide määruse eesmärk on tagada võrdsed tingimused, et teatavat tegevust teostavad ettevõtjad ei saaks välisriigi subsiidiumide tõttu põhjendamatuid konkurentsieeliseid.

(295) Koondumine võib laiendada välisriigi subsiidiumidest saadavat kasu tegevustele, mille suhtes varem kehtisid konkurentsipiirangud, käesoleval juhul sihtettevõtja majandustegevusele siseturul enne koondumist. Välisriigi subsiidiumid võivad vabastada nende saaja siseturu turupiirangutest nende majandustegevuste puhul.

(296) Seetõttu on vaja kindlaks teha siseturul toimuv majandustegevus, mida võib kahjustada asjaolu, et üks ettevõtjatest võib saada kasu välisriigi subsiidiumidest. Tegevus, mille puhul komisjon hindab siseturu moonutamist, peaks hõlmama koondumise osaliste kogu tegevust siseturul, mis võib pärast koondumist saada tuvastatud välisriigi subsiidiume.

(297) Sellest vaatenurgast tuleb arvesse võtta siseturul toimuva majandustegevuse asjakohaseid tunnuseid, mida tuvastatud välisriigi subsiidiumid võivad mõjutada.

(298) Teatise esitaja ([197]) sõnul osutab sihtettevõtja Bulgaarias, Ungaris ja Slovakkias siseturul mitmeid telekommunikatsiooniteenuseid (kaubamärgi Yettel all Bulgaarias ja Ungaris ning kaubamärgi O2 all Slovakkias) ning telekommunikatsioonitaristu teenuseid (kaubamärgi CETIN all Bulgaarias ja Ungaris ning kaubamärgi O2 all Slovakkias). Suur osa sihtettevõtja tuludest ja rahavoogudest tuleneb siiski mobiilsideteenuste jaemüügist ([198]). Seevastu on sihtettevõtja äritegevuse tase siseturul muude telekommunikatsiooniteenuste osutamisel piiratud, kättesaadava teabe põhjal ei tundu ta näiteks paikse side jaeteenuste ja taristuteenuste puhul olevat suur teenuseosutaja ([199]). Võttes arvesse, et sihtettevõtja tegevus nende muude teenuste osutamisel siseturul on piiratud, näib jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumide võimalik moonutav mõju olevat nende tegevuste puhul vähem tõenäoline või tõenäoliselt vähem oluline kui mõju mobiilsideteenuste jaemüügile (sealhulgas nendega seotud taristu ja muud investeeringud). Võttes arvesse nende tegevustega seotud moonutuste vähest tõenäosust ja arvestades, et niivõrd, kuivõrd selline moonutamine võib tekkida, ei ole komisjonil mingeid tõendeid selle kohta, et selline moonutamine erineks oma olemuselt ühinenud üksuse telekommunikatsiooni jaeteenuste puhul tuvastatud moonutusest, keskendub komisjon allpool esitatud analüüsis ühinenud üksuse telekommunikatsiooni jaeteenustele.

([197]) Vorm FS-CO, lk 110 ja 111.

([198]) Mobiilsideteenused moodustasid ligikaudu [70–80] % sihtettevõtja 2023. aasta kogukäibest ELis (vorm FS-CO, tabel 15).

([199]) Vt turuosad, mis on esitatud vastuses 17. aprilli 2024. aasta teatise esitamise eelsele teabenõudele nr 6, küsimus 9, ja ajakohastatud vastuses 7. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 15.

(299) Sihtettevõtja tegevuse geograafiline ulatus siseturul ja keskendumine mobiilside jaeteenuste osutamisele on näha joonisel 1, kus on esitatud väljavõte tehingu esitlusest e& investeerimis- ja rahanduskomiteele (edaspidi „IFC“).

Joonis 1. e& ettekujutus sihtettevõtja tegevusest (2022)

[…]

Allikas: lisa FS-CO.7, lk 30

(300) Nagu on näha joonisel 2, joonisel 3 ja joonisel 4, nähtub tehingut käsitlevas e& samas sisedokumendis sisalduvast teabest sihtettevõtja kohta, et kui sihtettevõtja tegutseb siseturul, on ta üks kolmest suurest operaatorist, kes osutab mobiilsideteenuseid, mis on konkurentsile avatud tegevus. Neid asutusesiseseid seisukohti kinnitab teave, mille teatise esitaja on esitanud otse, ([200]) samuti teave, mille on esitanud riiklikud telekommunikatsioonisektori reguleerivad asutused ([201]) ja konkurendid ([202]).

Joonis 2. Ärimaastik Bulgaarias

[…]

Allikas: lisa FS-CO.7, lk 151

Joonis 3. Turuosad Ungaris (mobiilside jaeteenused)

[…]

Allikas: lisa FS-CO.7, lk 158

Joonis 4. Turuosad Slovakkias (mobiilside jaeteenused)

[…]

Allikas: lisa FS-CO.7, lk 180

(301) Tuleviku seisukohast selgitas sihtettevõtja vastuseks komisjoni teabenõudele, et ta „investeerib olulisi summasid mobiilsidevõrkude ajakohastamisse ja edasisse arendamisse“ ([203]). See hõlmab peamiselt [andmed sihtettevõtja kava kohta seoses 5G-võrgu arendamisega].Samal ajal investeerib ta [sihtettevõtja investeeringute üksikasjad] ([204]). Nende investeeringute tulemuseks on kavandatud kapitalikulud siseturul üle [1–5] miljardi euro ajavahemikus 2024–2028 ([205]).

([200]) Vt turuosad, mis on esitatud vastuses 17. aprilli 2024. aasta teatise esitamise eelsele teabenõudele nr 6, küsimus 9, ja ajakohastatud vastuses 7. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 15.

([201]) Vt Bulgaaria sidet reguleeriva komisjoni 2023. aasta majandusaasta aruanne (https://crc.bg/files/Annual_Report_CRC_2023_EN.pdf), joonised 11 ja 12; Ungari telekommunikatsioonisektorit reguleeriva asutuse Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (edaspidi „NMHH“) 24. juuni 2024. aasta vastus komisjoni teabenõudele (ID443-1); Slovakkia reguleeriva asutuse 2023. aasta aruanne (https://www.teleoff.gov.sk/files/en/authority/annual-report/2023_eng.pdf), diagramm 2.

([202]) Näiteks: „Yettel Bulgaria tegutseb peamiselt mobiilsideturul, samal ajal kui tema peamised konkurendid Vivacom ja A1 tegutsevad nii püsi- kui ka mobiilsideturul. See aitas Yettelil rohkem keskenduda suuremale mobiilsele tulule ja suurematele keskmistele tuludele kasutaja kohta võrreldes tema konkurentidega“ (konkurendi vastus komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele – ID428-2).

([203]) Vastus 3. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 10, küsimus 18.

([204]) Vastus 3. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 10, küsimus 18.

([205]) Lisa FS-CO.92 ja lisa FS-CO.93, slaidid 8 ja 16, osaliselt ajakohastatud lisas FS-CO.99.

(302) Näiteks Ungari reguleeriva asutuse sõnul „allkirjastasid Yettel ja CETIN 2024. aastal Ungari valitsusega ühisavalduse Ungari digipöörde kohta. Deklaratsiooni kohaselt (mille tulemusena tühistatakse Ungaris alates 1. jaanuarist 2025 täiendav telekommunikatsioonimaks) kohustuvad Yettel ja CETIN aastatel 2024–2028 tegema mobiilsidevõrgu arendamisse vähemalt 72 miljardi Ungari forinti [ligikaudu 183 miljoni euro] ([206]) suuruse investeeringu, millega suurendatakse kogu riiki hõlmavat 5G leviala välitingimustes 99 %-ni 2028. aasta lõpuks“ ([207]).

(303) Samuti eeldab teatise esitaja oma sisedokumentides, et ühinenud üksus osaleb [...] kavandatud spektrioksjonitel ([208]).

(304) Kokkuvõttes on tuvastatud välisriigi subsiidiumidest tõenäoliselt mõjutatud siseturul toimuv tegevus, mille alal sihtettevõtja peamiselt tegutseb – ja seega tõenäoliselt ka ühinenud üksus pärast tehingut –, eelkõige tema tegevus suure mobiilsideteenuste jaemüügiteenuse osutajana, kus on konkurents ja mille jaoks ta kavandab tulevikus märkimisväärseid investeeringuid.

8.2.2. *Välisriigi subsiidiumid, „mis kõige tõenäolisemalt moonutavad siseturgu“*

(305) Algatamisotsuses ([209]) leidis komisjon, et mõningaid esialgselt kindlaks tehtud välisriigi subsiidiume võib pidada välisriigi subsiidiumideks, „mis kõige tõenäolisemalt moonutavad siseturgu“ välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 tähenduses. Eelkõige leidis komisjon, et e& piiramatu garantii kuulub välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 punkti b kohaldamisalasse.

(306) Komisjon on jaotises 7.2 leidnud, et e& saab kasu AÜE valitsuse antud e& piiramatust garantiist.

(307) Piiramatud garantiid on need, mis „kõige tõenäolisemalt moonutavad siseturgu“ välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 punkti b tähenduses. Nagu on märgitud välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduses 20, ei ole komisjonil selliste subsiidiumide puhul vaja teha näitajatel põhinevat üksikasjalikku hindamist.

(308) Tehingu tulemusena saavad sihtettevõtja ja e& rahaliselt integreeritud üksuseks. Seega on sihtettevõtjal tänu sellele integratsioonile juurdepääs e& piiranguteta rahastamisvõimele.

(309) See e& piiramatu garantii võimaldab ühinenud üksusel tulevikus hankida rahalisi vahendeid oma tegevuseks siseturul soodustingimustel. Sellist rahastamist võiksid hankida otseselt siseturul nimetatud tegevusi teostavad juriidilised isikud. Sellega seoses eeldatakse, et võlausaldajad võtavad arvesse AÜE piiramatu garantii olemasolu kontserni emaettevõtjale e&-le ([210]). Selliseid ootusi leevendatakse ainult sel määral, kuivõrd kehtestatakse piirangud e& poolt nimetatud juriidilistele isikutele rahastamise võimaldamisele.

(310) Sellist rahastamist võiks hankida ka e& ja seejärel võiks seda pakkuda e& kaudu siseturu tegevusteks, näiteks omakapitali sissemaksete või laenude kaudu. Sellega seoses on e& juba hankinud rahalisi vahendeid e& piiramatu garantii toel, mida e& võiks kasutada oma tegevuse rahastamiseks siseturul.

(311) Piiramatute garantiide laadi arvestades on neil otsene mõju ettevõtjate suutlikkusele hankida rahastamist soodustingimustel, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud põhjendustes 308–310. Lisaks, kuna piiramatud garantiid on „piiramatus“ summas, võivad need parandada iga ettevõtja konkurentsipositsiooni, olenemata tema suurusest või kohalolekust siseturul. Kuna piiramatud garantiid ei ole piiratud konkreetse eesmärgi ega nende kasutamise tingimustega, ei ole ka nende moonutav mõju piiratud.

([206]) EKP vahetuskurss 29. augustil 2024 (1 Ungari forint = 0,002546 eurot).
([207]) NMHH vastus komisjoni 18. juuni 2024. aasta teabenõudele (ID443-1).
([208]) Lisa FS-CO.7, lk 155, 166 ja 188.
([209]) Algatamisotsus, punkt 147.
([210]) Praktikas võivad sellised võlausaldajad nõuda, et e& vastutaks ühiselt mis tahes kogutud rahastamise eest, et oleks võimalik kajastada kontserni krediidireitingut.

(312) Seega võimaldab e& piiramatu garantii ühinenud üksusel kasu saada parematest tingimustest kui konkurentidel, et teha siseturul täiendavaid investeeringuid – mis on määrava tähtsusega asjaomaste tegevuste teostamise jaoks tulevikus, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud jaotises 8.2.1 – mis on sõnaselgelt esitatud tehingu põhjendustes, ([211]) ning seega võib ta parandada oma majandustegevuse konkurentsivõimet siseturul telekommunikatsioonisektoris.

(313) Kõnealune e& piiramatu garantii mõjutab tegelikult või potentsiaalselt negatiivselt konkurentsi siseturul, näiteks võimaldades ühinenud üksusel teha siseturul investeeringuid soodustingimustel.

(314) Seega võib omandavale ettevõtjale antava piiramatu garantii olemasolu, millele ühinenud üksus saab tehingu kaudu ligipääsu, moonutada siseturgu.

(315) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 2 kohaselt on teatise esitajal siiski võimalik anda asjakohast teavet selle kohta, kas välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 lõike 1 kohaldamisalasse kuuluv välisriigi subsiidium ei moonuta käesoleva juhtumi konkreetsetel asjaoludel siseturgu.

(316) Teatise esitaja väitis oma teates esiteks, et e&-l ei ole võimalik moonutada konkurentsi siseturul tulenevalt aktsionäride lepingu sätetest, mis i) võimaldavad e&-l sihtettevõtjat rahastada „ainult juhul, kui väline tagamata või tagatud rahastamine ei ole mõistlikel tingimustel kättesaadav“ või „erakorralistes olukordades“, ii) piiravad e& võimet pakkuda sihtettevõtjale omakapitali kaudu rahastamist juhtudele, kui see on viimane abinõu, ja iii) sätestavad, et müüjal on õigus osaleda kummaski neist kahest rahastamisviisist (i ja ii) nii, et e& ei saa ühepoolselt sihtettevõtjale välisriigi subsiidiume üle kanda ([212]). Teiseks väitis teatise esitaja, et e&-l ei oleks selleks mingit motivatsiooni, arvestades müüja märkimisväärset vähemusosalust, mis tähendab, et selline üleandmine oleks e&-le ebasoodne ja võiks olla vastuolus kohaldatavate äriühingu üldjuhtimise eeskirjadega, võttes arvesse ka müügioptsiooni ja ostuoptsiooni mehhanisme ning aktsionäride lepingus ([213]) kokkulepitud jaotamispoliitikat. e& väidab ka, et AÜE äriühingu tulumaksu ebasoodne mõju võib realiseeruda, kui tehingud e& ja sihtettevõtte vahel ei toimu turutingimustel ([214]).

(317) Oma märkustes algatamisotsuse kohta ([215]) eitas teatise esitaja e& piiramatu garantii olemasolu, kuid ei esitanud täiendavaid argumente selle kohta, miks selline piiramatu garantii, kui see on olemas, ei saaks põhjustada siseturu moonutusi.

(318) Komisjon leiab, et vastupidiselt teatise esitaja väidetele ei välista aktsionäride leping e& jaoks võimalust pakkuda sihtettevõtjale laenu või omakapitali kaudu rahastamist. Pigem see üksnes piirab seda võimalust. Kuigi müüjal on õigus osaleda sellises rahastamises proportsionaalselt, ei ole ta kohustatud seda tegema. Samuti ei nõustu komisjon sellega, et need mehhanismid kõrvaldavad e& puhul mis tahes stiimuli pakkuda sihtettevõtjale rahastamist e& piiramatu garantii toel, eelkõige juhul, kui kaalul on sihtettevõtja elujõulisus.

(319) Lisaks on need mehhanismid igal juhul piiratud viieaastase üleminekuperioodiga, mille jooksul sihtettevõtja on e& ja müüja ühisomandis (vt põhjendus 8). Müügioptsiooni või ostuoptsiooni kasutamisel toimivad e& ja sihtettevõtja täielikult finantsiliselt integreeritud üksusena, nii et e&-l ei ole mingeid piiranguid seoses võimalusega pakkuda sihtettevõtjale rahastamist.

(320) Lisaks, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud jaotistes 8.2.3 ja 8.2.4, on isegi välisriigi subsiidiumide määruse artiklile 5 tuginemata ja välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 kohase üksikasjaliku hindamise raames konkreetseid tõendeid selle kohta, et e& piiramatu garantii parandab ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni pärast tehingut, ning seeläbi avaldab see tegelikku või võimalikku negatiivset mõju konkurentsile siseturul.

([211]) Vt näiteks lisa FS-CO.7, lk 5, milles on „strateegilise põhjendusena“ märgitud, et [...].
([212]) Vorm FS-CO, punktid 385–389, milles viidatakse aktsionäride lepingu jaotistele 17 („Finantsküsimused“), 18 („Finantspoliitika“) ja 22 („Kapitaliväärtpaberite emiteerimine“).
([213]) Viidates aktsionäride lepingu punktile 18.2.
([214]) Vorm FS- CO, punktid 390–399.
([215]) Märkused algatamisotsuse kohta, lk 3–5.

8.2.3. *Ühinenud üksuse majandustegevuse konkurentsipositsiooni paranemine siseturul*

(321) Käesolevas otsuses leidis komisjon, et lisaks e& piiramatule garantiile saab EIA märkimisväärseid välisriigi subsiidiume EIA-le antavate toetuste, laenude, tagasimakstavate ettemaksete ja krediidiliini kujul.

8.2.3.1. Ligipääs subsideeritud finantssuutlikkusele

(322) Tehingu tagajärg on e& ja sihtettevõtja finantsintegratsioon. Sellise integreerimise kaudu on ühinenud üksusel juurdepääs e& subsideeritud finantssuutlikkusele oma tegevuse jaoks siseturul. e& piiramatu garantii kättesaadavus ja selle kombineerimine muude EIA-le antud tuvastatud välisriigi subsiidiumidega loob ühinenud üksusele tõenäoliselt soodustingimused tema tegevuse jaoks siseturul ja muudab ta riskide suhtes ükskõiksemaks.

(323) Seoses e& piiramatu garantiiga leiab komisjon järgmist.

(324) Oma laadi tõttu võivad emaettevõtjale antud piiramatud garantiid parandada selle ettevõtja ja tema tütarettevõtjate kogu majandustegevuse konkurentsipositsiooni, sealhulgas käesoleval juhul tehingu kaudu omandatud sihtettevõtja majandustegevust siseturul. Eelkõige võimaldab e& piiramatu garantii kättesaadavus ühinenud üksusel tõenäoliselt hankida tulevikus oma tegevuseks siseturul soodustingimustel rahalisi vahendeid, eelkõige tänu võlausaldajate suurenenud ootustele, mis tulenevad kõnealuse e& piiramatu garantii olemasolust. Nagu on üksikasjalikult kirjeldatud põhjendustes 309 ja 310, võivad kontserni üksused hankida sellist rahastamist siseturul otse või seda võib hankida e& (sealhulgas e& piiramatu tagatise toel juba hangitud rahalised vahendid) ning seejärel kanda selle üle siseturul tehtavatele tehingutele kapitalisüstide, võlainstrumentide või muude vahendite abil. Nagu on üksikasjalikult kirjeldatud jaotises 7.2, on e& piiramatu garantii summa piiramatu ja võib seega oluliselt mõjutada tingimusi, mille alusel ühinenud üksus tulevikus rahastamist hangib.

(325) Lisaks, võttes arvesse e& piiramatu garantii omadusi, ei kehti selle suhtes mingid tingimused ega eesmärk, mis piiraks selle kasutamist, nii et mis tahes rahastamise puhul, mille ühinenud üksus hangib, sealhulgas oma tegevuseks siseturul, võib kasu saada e& piiramatust garantiist. See kasu võib olla otsene, kui rahastamise hangib e& ise, või kaudne, kui selle hangib kontserni muu üksus, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud põhjendustes 309 ja 310.

(326) Ühinenud üksuse konkurentsivõime paranemist, mis rahastamise seisukohast tuleneb e& piiramatust garantiist, võib eelkõige illustreerida e& ([216]) ja sihtettevõtja vastavate krediidireitingute võrdlusega. Nagu näidatud tabelis 1, on e& reitingud seitsme astme võrra kõrgemad kui sihtettevõtja omad. On tõenäoline, et tehingujärgselt muutub sihtettevõtja reiting palju paremaks ja sarnasemaks e& omale tänu oma kontrolliva aktsionäri uuele identiteedile.

Tabel 1

Asjaomaste telekommunikatsioonioperaatorite krediidireitingud

Äriühing	Fitch	Moody's	S&P	Scope Ratings
e&		Aa3	AA–	
Sihtettevõtja	BBB–	Ba1	BB+	
Deutsche Telekom	BBB+	Baa1	BBB+	
Orange Group	BBB+	Baa1	BBB+	
Telenor		Baa1	A–	

([216]) Sellega seoses märgib komisjon, et EIA-l ei ole omaette krediidireitingut, kuid sellele antakse tõenäoliselt AÜE riiklik reiting AA– (Fitch Ratings). https://www.fitchratings.com/research/international-public-finance/sovereign-wealth-funds-ratings-are-driven-by-state-support-01-12-2020.

Äriühing	Fitch	Moody's	S&P	Scope Ratings
Telia		Baa1	BBB+	
Telekom Austria	A–	A3	A–	
Swisscom		A1	A	
United Group *(omab Vivacomi Bulgaarias)*		B2	B	
Vivacom Bulgaria *(vt United Group)*	–			
Magyar Telekom				BBB+
4iG *(Vodafone Hungary omanik)*				BB–

Allikas: vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, küsimus 18; 12. augusti 2024. aasta täiendav esildis nr 5 ja lisa FS-CO.107

(327) Samas selgitab sihtettevõtja, et [...] ([217]).

(328) Sihtettevõtja krediidireitingu tõenäoline tõus, mis tuleneb konsolideerumisest e&-ga, hõlmab e& piiramatu garantii mõju, mis sisaldub e& krediidireitingus, nagu komisjon on märkinud põhjenduses 100 ([218]).

(329) Seoses EIA piiramatu garantiiga ja nagu on üksikasjalikult kirjeldatud jaotises 7.5.4.2, leiab komisjon, et EIA piiramatu garantii võib parandada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni samamoodi kui e& piiramatu garantii. Esiteks võivad ELi tegevusi käitavad juriidilised isikud tulevikus otse rahalisi vahendeid hankida. Sellega seoses eeldatakse, et võlausaldajad võtavad arvesse AÜE piiramatu garantii olemasolu kontserni lõplikule emaettevõtjale EIA-le ([219]). Selliseid ootusi leevendatakse ainult sel määral, kuivõrd kehtestatakse piirangud EIA poolt nimetatud juriidilistele isikutele rahastamise võimaldamisele. Teiseks, sellist rahastamist võiks hankida ka EIA ja seejärel võiks seda pakkuda EIA kaudu siseturu tegevusteks, näiteks omakapitali sissemaksete või laenude kaudu.

(330) Selles kontekstis võivad nii e& piiramatu garantii kui ka EIA piiramatu garantii parandada ühinenud üksuse võlausaldajate ootusi sama krediidiriski positsiooni tasemeni, mis on AÜE enda krediidirisk. Nii e& piiramatu garantii kui ka EIA piiramatu garantii tulemus on rahaline toetus, mida AÜE valitsus eeldatavasti annab nii EIA-le kui ka e&-le otse.

(331) Seoses muude tuvastatud välisriigi subsiidiumidega, nimelt toetused, laenud, tagasimakstavad ettemaksed ja krediidiliin EIA-le, leiab komisjon järgmist.

(332) Esiteks, ühinenud üksusel on ligipääs EIA subsideeritud finantssuutlikkusele oma tegevuse jaoks siseturul. e& enamusaktsionärina ja eriõigustega aktsionärina on EIA-l nii suutlikkus kui ka stiimul pakkuda e&-le rahalisi vahendeid rahaliste raskuste korral, et säilitada oma portfelli kuuluva äriühingu väärtus. EIA-l on isegi volitus abistada ja nõustada e& juhatust ja kõrgemat juhtkonda ([220]).

([217]) 12. augusti 2024. aasta täiendav esildis nr 5, küsimus 4.
([218]) Vt ka joonealune märkus 69.
([219]) Praktikas võivad sellised võlausaldajad nõuda, et EIA vastutaks ühiselt mis tahes kogutud rahastamise eest, et oleks võimalik kajastada kontserni krediidireitingut.
([220]) Vt EIA 2021. aasta avaaruannet.

(333) Teiseks, komisjoni käsutuses oleva teabe ([221]) kohaselt näitab välisriigi subsiidiumide omaduste analüüs, et esineb konkreetne oht, et neid välisriigi subsiidiume kasutatakse ühinenud üksuse majandustegevuse konkurentsivõime parandamiseks siseturul.

(334) Esiteks on nende subsiidiumide suurus (välismaiste subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punkt a) märkimisväärne.

(335) Eelkõige mõistab komisjon teatise esitaja teatises esitatud koondteabele ([222]) tuginedes, et välisriigi subsiidiumid EIA-le ulatuvad mitme miljardi euroni.

(336) See summa on võrreldav nii sihtettevõtja aastakäibega siseturul ([1–5] miljardit eurot) kui ka tema bilansi kogusummaga ([5–10] miljardit eurot) või ületab neid. Seega on see oluline ettevõtja olukorra ja tema majandustegevuse taseme seisukohalt siseturul (välisturgude määruse artikli 4 lõike 1 punktid c ja d). Need välisriigi subsiidiumid võivad omakorda märkimisväärselt kaasa aidata ühinenud üksuse tegevusele siseturul. Neid summasid tuleks vaadelda eelkõige sihtettevõtja järgmiste aastate äriplaani kontekstis, eelkõige võrreldes sihtettevõtja prognoositud investeeringukulude ja investeeringute tasemega. 2023–2028 oleks kumuleeritud investeeringukulude summa ligikaudu [...] miljardit eurot, nagu on üksikasjalikult kirjeldatud jaotises 8.2.1, mis on märkimisväärselt väiksem kui EIA-le antavate välisriigi subsiidiumide kogusumma.

(337) Teiseks võivad need välisriigi subsiidiumid oma olemuselt ([223]) parandada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni. Need välisriigi subsiidiumid toovad tõepoolest EIA jaoks kaasa täiendava likviidsuse, mille saaks seejärel anda ühinenud üksusele (sarnaselt raha andmisega). See kehtib eelkõige toetuste kohta, mis on EIA-le määramata ajaks kättesaadavad. Laenude, tagasimakstavate ettemaksete ja krediidiliini puhul võivad need ajutiselt parandada ka EIA likviidsuspositsiooni, isegi kui need tuleb lõpuks tagasi maksta.

(338) Kolmandaks ei saanud komisjon hoolimata oma teabenõuetest teavet selle kohta, kas need välisriigi subsiidiumid sõltusid mis tahes tulemusest kas tulu või kasutamise seisukohast. Sellega seoses leiab komisjon kättesaadavale teabele tuginedes, et miski ei viita sellele, et kõnealuste välisriigi subsiidiumidega seoses kehtiksid tingimused, eesmärk või kasutustingimused, ([224]) nii et ühinenud üksus saab neid tõhusalt kasutada mis tahes tegevuseks, sealhulgas siseturul toimuvaks tegevuseks. Komisjon on leidnud, et ainsad tuvastatud piirangud, mis puudutavad ühinenud üksusele antud EIA rahastuse kasutuselevõtmist ja mis on seotud EIA suhtes kohaldatava riikliku poliitika ja strateegiaga, ei ole piisavad, et välistada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni paranemine (põhjendused 249 ja 250), samuti mitte piirangud, mis on seotud sihtettevõtja rahastamisega e& poolt (põhjendused 318 ja 319).

(339) Kõigil neil põhjustel ja kooskõlas välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõikega 1 võivad kindlakstehtud välisriigi subsiidiumid parandada ühinenud üksuse konkurentsipositsiooni pärast koondumist, võimaldades sellele ühendatud üksusele juurdepääsu omandava ettevõtja subsideeritud finantssuutlikkusele.

8.2.3.2. Ligipääs subsideeritud varadele ja teenustele

(340) Komisjon ei tuvastanud oma põhjalikus uurimises tõendeid selle kohta, et e& käsutuses on subsideeritud varad või teenused, mida saaks pärast tehingut ühinenud üksusele edasi anda või et ta saab sellistest varadest või teenustest kasu.

([221]) Komisjon tuletab meelde, et teatise esitaja esitas välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõike 1 tähenduses mittetäielikku teavet, hoolimata mitmest artikli 13 lõike 2 kohasest teabenõudest seoses EIA saadud välisriigi subsiidiumide eriomadustega (sealhulgas summad ja tingimused) (vt põhjendused 187–192). Sellega seoses võib komisjon tugineda kättesaadavatele teabele kooskõlas välisriigi subsiidiumide määruse artikli 16 lõikega 1.

([222]) Vorm FS-CO, tabel 10.

([223]) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punkt b.

([224]) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punkt e.

(341) Eelkõige ei leidnud komisjon tõendeid selle kohta, et e& sai kasu välisriigi subsiidiumidest, mis aitasid tal varasid ja teenuseid arendada. Lisaks ei tuvastanud komisjon ühtegi tõendit selle kohta, et pärast tehingut kasutaks e& ühinenud üksusele elutähtsaid varasid või teenuseid.

(342) Samuti ei osutanud konkurendid asjaomastel turgudel ühelegi konkreetsele probleemile, mis on seotud ühinenud üksuse juurdepääsuga subsideeritud varadele ja teenustele ([225]).

8.2.4. *Tegelik või potentsiaalne negatiivne mõju konkurentsile*

(343) Jaotistes 8.2.4.1 ja 8.2.4.2 esitatud põhjustel leiab komisjon, et jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumid avaldavad tegelikku või potentsiaalset negatiivset mõju konkurentsile siseturul, võttes eelkõige arvesse ühinenud üksuse olukorda, sealhulgas selle suurust ja asjaomaseid turge või sektoreid (välismaiste subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punkt c), ühinenud üksuse majandustegevuse taset ja arengut siseturul (välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punkt d) ning välisriigi subsiidiumide kasutamist siseturul (välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 lõike 1 punkt e).

8.2.4.1. Investeeringute tähtsus ja seega asjaomaste tegevuste rahastamine

(344) Nagu on esitatud jaotises 8.2.1, eeldavad osalised, et nad peavad tegema suuri investeeringuid, et toetada oma tegevust siseturul telekommunikatsiooniteenuste osutamisel.

(345) See on kooskõlas komisjoni eelduste ja tööstusharu ootustega.

(346) Komisjoni valges raamatus „Kuidas rahuldada Euroopa digitaristu vajadusi?“ (edaspidi „valge raamat“) ([226]) selgitatakse, et praeguse digikümnendi ([227]) gigabitiühenduvuse ja 5G-võrkudega seotud eesmärkide saavutamiseks võib ELis kokku vaja minna kuni 148 miljardi euro suurust investeeringut, kui fikseeritud ja mobiilsidevõrgud võetakse kasutusele eraldi ning võetakse kasutusele iseseisev 5G-võrk, mis pakub Euroopa kodanikele ja ettevõtjatele kõiki 5G-mobiilsidevõrkude võimalusi. Vaja oleks mõningaid täiendavaid investeeringuid (26–79 miljardit eurot), et tagada transpordikoridoride, sealhulgas maanteede, raudteede ja veeteede täielik kaetus. Selles märgitakse, et siseturu operaatorid keskenduvad praegu olemasolevate rajatiste taaskasutamisele väikese ja keskmise sagedusala kasutuselevõtuks. Tulevased uuendused, näiteks 6G või WiFi 6, nõuavad 2020. aastate lõpuks võrgu tihendamist 2–3 korda vähemalt suure tiheduse ja nõudlusega piirkondades.

(347) Euroopa Telekommunikatsioonivõrgu Operaatorite Ühenduse (edaspidi „ETNO“) aruandes „Future of Electronic Communications Networks in Europe“ (Elektrooniliste sidevõrkude tulevik Euroopas) (edaspidi „ETNO aruanne“) ([228]) märgitakse samuti, et Euroopa telekommunikatsioonioperaatorid seisavad praegu silmitsi märkimisväärsete raskustega: „suurenevad investeerimis- ja võrgu uuendamise vajadused, julgeolekuprobleemid ning killustatud ja tugevalt reguleeritud ELi turg“.

(348) Seetõttu võib telekommunikatsioonioperaatoritel olla vaja investeerida mitte ainult oma praegustesse pakkumistesse, vaid ka oma võrgu levialasse ja tehnoloogiasse, mis on tulevikus nende konkurentsipositsiooni võtmetegur.

([225]) Vastused komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele (vt joonealune märkus 10).

([226]) Komisjoni valge raamat „Kuidas rahuldada Euroopa digitaristu vajadusi?“, 12. veebruar 2024, COM(2024) 81 final (https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/library/white-paper-how-master-europes-digital-infrastructure-needs), jagu 2.3.1.

([227]) Digikümnend on Euroopa Liidu ja selle liikmesriikide poliitikaprogramm, milles seatakse 2030. aastaks Euroopa digipööret suunavad konkreetsed sihid ja eesmärgid. Rohkem teavet saab: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/europes-digital-decade-digital-targets-2030_en.

([228]) ETNO (Euroopa Telekommunikatsioonivõrgu Operaatorite Ühendus) aruanne „Future of Electronic Communications Networks in Europe“ (Elektrooniliste sidevõrkude tulevik Euroopas), 9. oktoober 2023, kättesaadav aadressil: https://etno.eu/library/reports/116-future-of-electronic-communications-networks-in-europe.html.

(349) Sellega seoses tunnistab komisjon oma valges raamatus, et mitmetel elektroonilise side operaatoritel on raskusi rahastamisele ligipääsemisel ja investeeringute taseme saavutamisel, mis on vajalikud praeguste digikümnendi eesmärkide saavutamiseks gigabitiühenduvuse ja 5G valdkonnas ning üldisemalt nüüdisaegsete digivõrkude väljaarendamiseks, mis on vajalikud servtöötlusel, tehisintellektil ja esemevõrgul põhinevate rakenduste arendamiseks ja kasutamiseks. Valges raamatus leitakse, et vähemalt mõne elektroonilise side operaatori netovõla osakaal nende EBITDAs on jätkuvalt kasvanud. Lisaks märgitakse seal, et juurdepääs rahastamisele näib olevat halvenenud seoses intressimäärade hiljutise tõusu ja laialt levinud soovimatusega riske võtta ([229]).

(350) Sellega seoses on ühinenud üksuse tegevuse jaoks äärmiselt oluline kaudne ligipääs märkimisväärsetele summadele, mida EIA saab välisriigi subsiidiumidena, või võimalus saada rahastust parematel tingimustel, kui oleks muidu saavutatav e& piiramatu garantiiga, et rahuldada tulevasi investeerimisvajadusi, nagu on rõhutanud enamik komisjoni teabenõuetele vastanud sihtettevõtja konkurente ([230]).

8.2.4.2. Negatiivne mõju konkurentsile

(351) Nagu on näidatud jaotistes 8.2.1 ja 8.2.4.1, tegeleb sihtettevõtja siseturul märkimisväärselt telekommunikatsiooniteenuste, eelkõige mobiilsideteenuste jaemüügiga, mis on konkurentsile avatud valdkond, kus on olulised investeerimisvajadused ja vastav juurdepääs rahastamisele.

(352) Sellest järeldub, et võrdsete tingimuste säilitamiseks telekommunikatsiooniteenuste osutamisel siseturul, kus sihtettevõtja praegu – ja tõenäoliselt ka pärast tehingut ühinenud üksus – tegutseb, on otsustava tähtsusega juurdepääs rahastamisele, mis põhineb iga ettevõtja eelistel.

(353) Tehing muudab siiski põhimõtteliselt sihtettevõtja positsiooni selles osas. Ühinenud üksuse suutlikkus mobiliseerida soodustingimustel rahastamist, arvestades e&-le ja EIA-le antud välisriigi subsiidiume (nagu on tuvastatud jaotises 7), mis parandab tema konkurentsipositsiooni, avaldab negatiivset mõju konkurentsile siseturul seoses asjaomaste tegevustega, ([231]) kus juurdepääs rahalistele vahenditele elutähtsate investeeringute rahastamiseks on äärmiselt oluline ([232]).

([229]) Valge raamat, jagu 2.3.2.

([230]) Vastused komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele (vt joonealune märkus 10). Seda rõhutasid suured telekommunikatsiooniooperaatorid, märkides näiteks, et „sektori peamised sidusrühmad keskenduvad selliste väga suure läbilaskevõimega võrkude arendamisele, mis on vajalikud 5G-ühenduse suurendamiseks ja muuks, millega kaasnevad investeerimiskulud olemasolevate võrkude ajakohastamiseks ja uue taristu kasutuselevõtuks“ (ID428-2). Väiksemad operaatorid jagasid sarnaseid muresid, mis tulenesid e& rahalisest tugevusest, kartes, et „[v]äiksemad operaatorid ei jää suuremate telekommunikatsiooni ettevõtjate konkurentsis ellu, mis omakorda avaldaks negatiivset mõju turule ja ka investeeringutele uuematesse taristutesse ja teenustesse“ (ID840).

([231]) Näitena sellest, kuidas asjaolu, et äriühingul on suhteliselt suured rahalised vahendid, võib avaldada konkurentsile negatiivset mõju, vt T. Sire, „The uneven playing field: How to deal with foreign subsidies when assessing mergers?“, veebruar 2022, *Concurrences* nr 1-2022, artikkel nr°105256, lk 54-62 (kättesaadav aadressil: https://awards.concurrences.com/IMG/pdf/06.concurrences_1-2022_article-sire-3_2__published_.pdf?101461/c0ae7982a317075c1bcc639edf57d0c2face98d0f2d7b416b8151b74fa68a790), eelkõige punkt 15 ja selles tsiteeritud kirjandus (näiteks: M. Motta, „Competition Policy: Theory and Practice“: „Väljumine, kas pankrotiga või ilma, ei ole tingimata sellise kiskluse kõige levinum tulemus [...], saak võib lõpetada laienemise või moderniseerimise, selle asemel et riskida pankrotistumisega“).
Vt ka näiteks: Xavier Boutin, Giacinta Cestone, Chiara Fumagalli, Giovanni Pica, Nicolas Serrano-Velarde, „The deep-pocket effect of internal capital markets“, *Journal of Financial Economics*, 2013 (https://doi.org/10.1016/j.jfineco.2013.02.003); Calvino, F., C. Criscuolo ja R. Verlhac, „Declining business dynamism: Structural and policy determinants“, *OECD Science, Technology and Industry Policy Papers*, nr 94, 2020, OECD Publishing, Pariis, https://doi.org/10.1787/77b92072-en; Bravo-Biosca, A., C. Criscuolo ja C. Menon, „What Drives the Dynamics of Business Growth?“, *OECD Science, Technology and Industry Policy Papers*, nr 1, 2013, OECD Publishing, Pariis, https://doi.org/10.1787/5k486qtttq46-en.

([232]) Komisjon märgib täielikkuse huvides, et käesoleval juhul tema käsutuses olevad tõendid ei viita sellele, et ilma tehinguta ei oleks sihtettevõtja lähiaastatel suutnud teha siseturul oma tegevuseks vajalikke investeeringuid. Vastupidi, sihtettevõtjal olid enne tehingut märkimisväärsed investeerimiskavad (vt põhjendused 301–303). Vt näiteks lisa FS-CO.7, lk 27–28; vastus 3. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 10, küsimus 17, (sealhulgas lisa FS-CO.92 ja lisa FS-CO.93) ning vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, küsimus 5.

(354) Kuna ühinenud üksuse äritegevus toimub e& piiramatu garantii kaitse all, väheneb oluliselt tema hirm finantskahju ja võimaliku turult lahkumise ees. Sellisel juhul oleks ühendatud üksusel ilma turu distsiplineeriva mõjuta võime ja stiimul muutuda riskialtimaks ja ekspansionistlikumaks, kuna ta teab, et langus on hallatav.

(355) Seda muret illustreerib asjaolu, et oma vastustes komisjoni küsimustele, milles küsiti nende arvamust tehingu kohta, väljendasid mitu sihtettevõtja konkurenti muret seoses e& ja PPFi finantsintegratsiooniga, pidades eelkõige silmas e& sidemeid AÜE valitsusega ning sellega kaasnevat kindlat rahalist toetust ja sellest tulenevat konkurentsieelist. Tehingu mõjuga seoses kirjeldas üks vastaja e&-d kui „majanduslikult tugevat aktsionäri, kellel on praktiliselt piiramatud rahalised vahendid“ ([233]). Samuti märkis üks teine Bulgaarias tegutsev telekommunikatsioonioperaator, et „[e&] peamine tugevus on AÜE riigi kindel rahaline toetus, mis aitab neil ületada ka oma tegevuse ees seisvaid takistusi“ ([234]).

(356) See kehtib veelgi enam siis, kui ühinenud üksuse konkurendid oleksid suhteliselt nõrgemas finantsolukorras, mistõttu neil oleks ligipääs kulukamatele rahastamistingimustele ([235]). Kättesaadava teabe põhjal märgib komisjon, et ükski ühinenud üksuse konkurent ei saa kasu piiramatust garantiist ega võrreldavast finantsolukorrast. Tegelikult näivad mõned operaatorid olevat ebakindlates finantstingimustes.

(357) Teatise esitaja ([236]) sõnul peetakse krediidireitinguagentuurides ja laiemas finantsringkonnas üldiselt netovõla ja EBITDAaL (kasum enne intressi, makse, amortisatsiooni ja kulumit, pärast liisingut) suhtarvu üle 3,5x punktiks, millest alates ettevõte langeb allapoole investeerimisklassi. Teatise esitaja lisab, et „enamikul nimekirjas olevatel telekommunikatsioonioperaatoritel, nagu Orange Group ja Deutsche Telekom Group, ning teistel suurtel ettevõtjatel Kesk- ja Ida-Euroopas on finantsvõimendus vahemikus 2X–3X“. Kuid nagu nähtub tabelist 2, kannatavad paljud sihtettevõtja konkurendid oluliste finantsvõimenduse määrade all, nimelt vähemalt United Group, 4iG ja SWAN.

Tabel 2

Teatavate Euroopa telekommunikatsioonikontsernide netovõla ja EBITDAaLi suhe

Operaator	Netovõla/EBITDAaLi suhe	Ajavahemik
e&	x 0,9	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
PPF Telecom Group (k.a tegevus Tšehhis)	x 2,2	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
Deutsche Telekom	x 2,3	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
Orange Group	x 1,9	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
Swisscom	x 1,4	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
Telekom Austria	x 0,3	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
Telenor	x 2,1	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
Telia	x 1,8	viimased 12 kuud kuni juuni 2024

([233]) Vastus komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele (ID425-1).
([234]) Vastus komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele (ID840). Vt ka ühe siseturu telekommunikatsioonioperaatori 30. augusti 2024. aasta esildis (ID823-1).
([235]) Vt põhjendus 349 ja konkurentide vastav krediidireiting tabel 1.
([236]) Vastus komisjoni 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, küsimus 18.

Operaator	Netovõla/EBITDAaLi suhe	Ajavahemik
United Group *(omab Vivacomi Bulgaarias)*	x 4,6	viimased 12 kuud kuni märts 2024
Magyar Telekom	x 1,0	viimased 12 kuud kuni juuni 2024
4iG *(Vodafone Hungary omanik)*	x 4,1	viimased 12 kuud kuni märts 2024
Orange Slovensko *(vt Orange)*	x 0,8	viimased 12 kuud kuni detsember 2023
SWAN	x 3,8	viimased 12 kuud kuni detsember 2023

Allikas: vastus 26. juuli 2024. aasta teabenõudele nr 11, küsimus 18; 12. augusti 2024. aasta täiendav esildis nr 5 ja lisa FS-CO.107

(358) Lisaks märgib teatise esitaja, et [märkused konkurentide finantsolukorra ja -strateegia kohta]. Selline strateegia tekitaks „suure finantsraskuste ohu mis tahes majanduslanguse tekkimisel ja/või ettevõtte eesmärkide täitmata jätmise korral“ ([237]). Teatise esitaja väidab, et see on praegu nii [...] puhul, „kus mõned investorid kaotasid usalduse tema võime vastu maksta osa oma tasumata võlast, arvestades kõrget finantsvõimenduse määra“. Selle tulemusena on teatise esitaja sõnul [...] [meetmete kirjeldus] ja tema võlga hindavad praegu [...] nii Moody's kui ka S&P.

(359) Sellised konkurentide rahalised raskused piiraksid nende võimet astuda vastu ohtudele, mida ühinenud üksus pärast tehingut tekitab, muutes välisriigi subsiidiumide negatiivse mõju konkurentsile siseturul olulisemaks.

(360) Selline negatiivne mõju võib avalduda eelkõige seoses investeeringukulude, tulevaste investeeringute ([238]) ja üldise konkurentsiprotsessiga.

(361) Esiteks võib ühinenud üksus tänu ligipääsule e& subsideeritud finantsvõimekusele moonutada tulevaste spektrioksjonite tulemusi ([239]). Oma pikaajalises kavas aastateks 2024–2028 ([240]) tunnistab sihtettevõtja „[...]“, märkides, et [...]. Üks suur telekommunikatsioonioperaator kinnitas sihtettevõtja suurt huvi „kõigi spektrioksjonite“ vastu, kus ta on olnud väga aktiivne, omandades märkimisväärse osa sagedustest, samal ajal kui „hinnad, mida nad olid nõus maksma, on alati olnud kõrgemad kui teiste turuosaliste mediaanhinnad nii spektri kui ka konkreetsete positsioonide puhul konkreetsetes sagedusalades“ ([241]). Kui ta on juba alustanud strateegiat, millega ta maksab teatud sagedusalades rohkem kui spektri ja positsioonide mediaanhind, võib juurdepääs e& subsideeritud finantssuutlikkusele muuta sellise lähenemisviisi jätkamise ja spektri eest veelgi kõrgemate hindade maksmise sihtettevõtja jaoks veelgi lihtsamaks ja atraktiivsemaks, mis ei pruugi olla põhjendatud tavapärase tuluga ([242]). Kui see peaks teoks saama, võib see kaasa tuua äritegevuse kulude olulise suurenemise, mida konkurendid ei pruugi suuta taluda ja jätkata tulemuslikult konkureerimist, mis kahjustab konkurentsi siseturul.

(362) Sellega seoses märgiti sihtettevõtja konkurentide vastustes komisjoni teabenõuetele seoses nende seisukohtadega tehingu kohta eelkõige kõnealuse subsideeritud finantssuutlikkuse konkreetset mõju spektri ja sisu litsentsimise oksjonitele ning investeeringutele alustaristu kasutusele võtmiseks, mis on kapitalipõhised ([243]). Üks mobiilsideoperaator märkis näiteks, et „üksus, millel on [...] omanikustruktuuri kaudu juurdepääs subsiidiumidele ja valitsuse toetusele [...], saab märkimisväärse eelise“ tulevastel spektrioksjonitel ([244]).

([237]) Vastus 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 13, küsimus 16.
([238]) Vt näiteks lisa FS- CO.7, lk 5: „Potentsiaal omandada kontrolliv osalus PPFi CME (meedia) äritegevuses järgmise sammuna pärast seda tehingut“.
([239]) Vt eelkõige lisa FS-CO.93, slaidid 7 ja 8. Vt ka põhjendus 303.
([240]) Lisa FS-CO.93, lk 12.
([241]) Vastus komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele (ID425-1).
([242]) Sarnased olukorrad võivad tekkida ka muude suurte investeeringukulude puhul, nagu on osutatud põhjenduses 301.
([243]) Bulgaaria, Slovakkia ja Ungari telekommunikatsioonioperaatorite ja riiklike telekommunikatsiooni reguleerivate asutuste vastused komisjoni 17. ja 18. juuni 2024. aasta teabenõuetele (vt joonealused märkused 10 ja 11).
([244]) Vastus komisjoni 17. juuni 2024. aasta teabenõudele (ID433-3).

(363) Samamoodi võiksid osalised oluliselt kiirendada muude investeeringukulude ajastamist ([245]). Arvestades nende võrreldavaid majanduslikke piiranguid, ([246]) ei saanud enamik või kõik tema konkurendid sellist kiirendamist tõenäoliselt dubleerida ning ühinenud üksuse juurdepääs e& subsideeritud rahalistele vahenditele võib moonutada võrdseid tingimusi ja seega avaldada negatiivset mõju konkurentsile siseturul.

(364) Seepärast leiab komisjon, et ühinenud üksuse rahaline tugevus, mis tuleneb välisriigi subsiidiumidest, võib negatiivselt mõjutada konkurentsi siseturul tegevustes, kus rahaline eelis võib olla otsustav tegur.

(365) Teiseks tunnistas teatise esitaja tehingu põhjenduste uurimisel […]. Seda illustreerib joonis 5, kus on esitatud väljavõte e& IFC-le esitatud tehingu esitlusest.

Joonis 5. [kokkuleppe põhjendus]

[…]

Allikas: lisa FS-CO.7, lk 44

(366) Kolmandaks võimaldaksid jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumid ühinenud üksusel potentsiaalselt distsiplineerida konkurente hulgimüügiteenuste üle peetavatel läbirääkimistel. Näiteks [...], teatise esitaja soovitab [...]. Ta lisab, et [...] ([247]). Ligipääs e& subsideeritud finantssuutlikkusele muudaks sellise strateegia rakendamise lihtsamaks ja seega tõenäolisemaks, kahjustades võrdseid tingimusi.

(367) Üldisemalt seisneb välisriigi subsiidiumide kaudu saadud konkurentsieelis selles, et ühinenud üksus saab laiendada oma tegevust siseturul rohkem, kui tema enda võimalused peaksid võimaldama. Subsiidiumid võivad katta näiteks agressiivse kaubanduspoliitikaga seotud kulusid ning e& piiramatu garantii muudab usutavaks, et nii võidakse käituda.

(368) Kokkuvõttes võimaldaksid jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumid ühinenud üksusel eelkõige seoses investeeringukulude, muude investeeringute ja konkurentsiprotsessiga rakendada strateegiaid, millel võib olla negatiivne mõju konkurentsile siseturul. Eelkõige stimuleeriks e& piiramatu garantii ühinenud üksust selliseid strateegiaid veelgi enam rakendama, kaitstes teda riski eest ja võimaldades tal saada rahastamist madalamate intressimääradega kui oleks muul juhul tavapärane, mis võib avaldada negatiivset mõju konkurentsile siseturul.

8.3. Järeldus siseturu moonutamise kohta

(369) Jaotises 8.2 esitatud asjaolude põhjal leiab komisjon, et jaotises 7 tuvastatud välisriigi subsiidiumid tehingus – nimelt e& piiramatu garantii ning toetused, laenud, tagasimakstavad ettemaksed ja krediidiliin – moonutavad ühinenud üksuse tehingujärgset tegevust nii välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 kui ka artikli 5 tähenduses.

9. POSITIIVNE MÕJU

(370) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 kohaselt võib komisjon „saadud teabe põhjal hinnata artiklite 4 ja 5 kohast välisriigi subsiidiumi negatiivset mõju siseturu moonutamise näol ja võrrelda seda positiivse mõjuga asjaomase subsideeritud majandustegevuse arengule siseturul, võttes seejuures arvesse välisriigi subsiidiumi muud positiivset mõju, näiteks laiemat positiivset mõju seoses asjakohaste ja eelkõige liidu poliitikaeesmärkidega“. Komisjon peaks seega seda hinnangut arvesse võtma „kohustuste heakskiitmise üle otsustamisel […] ning kõnealuste […] kohustuste laadi ja ulatust“.

([245]) Vt põhjendus 301.
([246]) Vt põhjendused 356–359.
([247]) Lisa FS-CO.7, slaid 257.

(371) Välisriigi subsiidiumide määruse põhjenduse 21 kohaselt „[l]iikmesriikidel ning kõigil füüsilistel ja juriidilistel isikutel on võimalik esitada teavet välisriigi subsiidiumi positiivse mõju kohta, mida komisjon peaks tasakaalu hindamisel igakülgselt arvesse võtma.“ Lisaks peaks positiivne mõju „olema seotud asjaomase subsideeritud majandustegevuse arenguga siseturul“ ja komisjon „peaks uurima ka laiemat positiivset mõju seoses asjaomaste poliitikaeesmärkidega, eelkõige liidu poliitikaeesmärkidega. Kõnealused poliitikaeesmärgid võivad hõlmata eelkõige kõrgetasemelist keskkonnakaitset ja rangeid sotsiaalseid standardeid ning teadus- ja arendustegevuse edendamist.“

(372) Veel peaks komisjon „võrdlema seda positiivset mõju välisriigi subsiidiumi negatiivse mõjuga siseturu moonutamise seisukohast“ ja „välisriigi subsiidiumide liikide puhul, mida peetakse suure tõenäosusega siseturgu moonutavateks, on vähem tõenäoline, et positiivne mõju on negatiivsega võrreldes ülekaalus“.

(373) Teatise esitaja väitis oma teatises, et tehing avaldab siseturule teatavat positiivset mõju, eelkõige tänu koostoimele, mida e& kavatseb koondumise kaudu saavutada ja mis võib parandada sihtettevõtja teenuseid, eelkõige seoses i) kliendiväärtuse haldamise ja klienditeeninduse parandamisega, ii) võrgu optimeerimisega, iii) pettuste avastamisega ning iv) paremate rändlusteenustega ([248]).

(374) Komisjon märgib esiteks, et tuvastatud välisriigi subsiidiumid sisaldavad piiramatut garantiid, mida välisriigi subsiidiumide määruse artikli 5 kohaselt peetakse kõige tõenäolisemalt siseturgu moonutavaks, nii et positiivne mõju kaalub väiksema tõenäosusega üles selle negatiivse mõju vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artiklile 6.

(375) Teiseks leiab komisjon, et teatise esitaja väidetud positiivne mõju ei ole seotud ühegi komisjoni poolt tehingus tuvastatud välisriigi subsiidiumiga. Pigem on selle positiivse mõju, kui see on tõendatud, kaasa toonud tehing ise ning sellele järgnenud e& ja sihtettevõtja vahelise kaubanduslik integratsioon. Tuvastatud välisriigi subsiidiumid ei ole selle positiivse mõju tekkimiseks vajalikud ega aita sellele kaasa. Sellega seoses ei toonud teatise esitaja esile ühtegi asjaolu, mis näitaks, et välisriigi subsiidiumid mängisid positiivse mõju tekkimises olulist rolli.

(376) Seega ei leia komisjon, et teatise esitaja väljatoodud asjaolud kujutaksid endast välisriigi subsiidiumide positiivset mõju. Lisaks ei ole komisjon saanud muud teavet välisriigi subsiidiumide positiivse mõju kohta.

(377) Seetõttu leiab komisjon, et positiivset mõju, mida tuleks välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 kohaselt võrrelda tuvastatud moonutusega ja kohustuste ning nende laadi ja taseme heakskiitmise otsustamisel arvesse võtta, ei ole.

(378) Igal juhul märgib komisjon, et:

1) teatise esitaja esitatud kohustused on asjakohased tuvastatud välisriigi subsiidiumide täieliku moonutava mõju kõrvaldamiseks (vt jaotis 10), ilma et oleks vaja arvesse võtta, kuidas väidetav positiivne mõju saaks seda moonutavat mõju leevendada;

2) teatise esitaja esitatud kohustused ei takista ega mõjuta teatise esitaja väidete kohase positiivse mõju tekkimist. Sellest tulenevalt oleksid need kohustused sobivad ka selleks, et säilitada teatise esitaja väidete kohane positiivne mõju.

10. **KAVANDATUD KOHUSTUSED**

(379) Kui komisjon leiab, et välisriigi subsiidiumid moonutavad koondumisel siseturgu, võivad pooled teha ettepaneku võtta kohustusi sellise moonutuse kõrvaldamiseks ja saada seeläbi oma tehinguks loa ([249]).

([248]) Vorm FS-CO, 7. jagu.
([249]) Välisriigi subsiidiumide määruse artikkel 7.

(380) Jaotises 8.2 tuvastatud moonutuste kõrvaldamiseks esitasid osalised 16. juulil 2024 kohustused (edaspidi „esialgsed kohustused“). Komisjon hindas esialgseid kohustusi eelkõige turutesti tulemuste põhjal.

(381) 19. augustil 2024 esitasid osalised täiendatud kohustused (edaspidi „lõplikud kohustused“). Kõnealused lõplikud kohustused on lisatud käesolevale otsusele ja moodustavad selle lahutamatu osa.

10.1. **Analüütiline raamistik**

(382) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 7 lõigete 2 ja 3 kohaselt komisjon „võib uurimise all oleva ettevõtja pakutud kohustused heaks kiita“ ja need „[k]ohustused […] peavad olema proportsionaalsed ning täielikult ja tulemuslikult kõrvaldama välisriigi subsiidiumi poolt tegelikult või potentsiaalselt põhjustatud moonutused siseturul“. Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 7 lõikes 2 sätestatakse, et „[s]elliste kohustuste heakskiitmisega muudab komisjon need uurimise all olevale ettevõtjale siduvaks kohustuste võtmise otsusega kooskõlas artikli 11 lõikega 3. Kui see on asjakohane, jälgitakse, kas ettevõtja täidab kokkulepitud kohustusi.“

(383) Välisriigi subsiidiumide määruses on esitatud võimalike kohustuste mittetäielik loetelu ([250]).

(384) Koondumisest teatanud osalised peavad esitama oma kohustused. Komisjonil on üksnes õigus nõustuda kohustustega, mis tema arvates tõenäoliselt täielikult ja tõhusalt kõrvaldavad siseturu moonutuse. Selleks peavad sellised kohustused täielikult kõrvaldama komisjoni tõstatatud konkurentsiprobleemid ning lisaks peavad sellised kohustused olema laiaulatuslikud ja tõhusad

10.2. **Esialgsed kohustused**

10.2.1. *Esialgsete kohustuste ülevaade*

(385) Osalised esitasid oma esialgsed kohustused 16. juulil 2024 koos seletuskirjaga, milles esitati põhjused, miks nende arvates olid need kohustused asjakohased, et täielikult ja tulemuslikult kõrvaldada komisjoni kahtlused. Alljärgnevas kirjelduses korratakse ainult esialgsete kohustuste põhipunkte.

(386) Esialgsete kohustuste eesmärk on tagada, et tehing ei looks kanalit, mis võimaldaks suunata välisriigi subsiidiume siseturule viisil, mis moonutab siseturgu. Selline suunamine võib toimuda, kui sihtettevõtjale pakutakse mis tahes moonutavat rahastamist EIA, e& või mõne muu EIA kontrolli all oleva ettevõtja kaudu või samade ettevõtjate vaheliste tehingute kaudu, mis ei toimuks turutingimustel.

(387) Selleks on esialgsete kohustuste põhielemendid järgmised:

1) e& põhikirja muudetakse nii, et see ei sisalda enam sätteid, mis on vastuolus AÜE pankrotiseaduse mis tahes sättega, ei kohalda seda või tunnistatakse sellest tähtsamaks (esialgsete kohustuste B jao II alajagu) ([251]).

2) Rahastamiskohustus: e& ega ükski muu tema kontrolli all olev ettevõtja ei rahasta sihtettevõtja ELi ettevõtjaid laenu või omakapitali kaudu, välja arvatud:

   a) siseturul mittetegutsevate üksuste aktsiate või varade omandamise rahastamiseks (esialgsete kohustuste B jagu, III alajao punkt 1) ja

([250]) Välisriigi subsiidiumide määruse artikli 7 lõiked 4–6.

([251]) 1. mail 2024 tunnistati 2016. aasta pankrotiseadus kehtetuks ja asendati saneerimis- ja pankrotiseadusega, mis kuulutati välja 2023. aasta föderaalse dekreet-seadusega nr 51 (edaspidi „2023. aasta pankrotiseadus“). 2023. aasta pankrotiseaduse artikli 3 kohaldamisalast on välja jäetud „täielikult või osaliselt föderaalvalitsusele või kohalikule omavalitsusele kuuluvad äriühingud, mille asutamise seaduses, asutamislepingus või põhikirjas on sätestatud, et nende suhtes kohaldatakse erisätteid, mis reguleerivad nende ennetavat arveldust, restruktureerimist või pankrotimenetlust käesolevast seadusest erinevalt“. Seega võimaldab muudetud kord ikkagi valitsuse omandis olevatel üksustel oma asutamisdokumentidega ühepoolselt kindlaks määrata, millises ulatuses pankrotiseadust nende suhtes kohaldatakse. 2023. aasta pankrotiseaduse menetlused on sarnased 2016. aasta pankrotiseaduses sätestatuga. Seega kohaldatakse kohustusi, võttes arvesse AÜEs asjaomasel ajal kehtinud pankrotiseadust.

b) kui sihtettevõtja ELi ettevõtjad vajavad erakorralist rahastamist. Erakorraline rahastamine on määratletud kui terav likviidsuskriis, mille puhul i) sihtettevõtja netovõla ja EBITDAaLi suhe on 3,5x või suurem ning ii) laenurahastamine kolmandatelt isikutelt ei ole kättesaadav või ei ole eeldatavasti mõistlikult tõenäoline (esialgsete kohustuste A jao I alajao „erakorralise rahastamise“ määratlus). Komisjoni töörühm peab selle läbi vaatama (vt põhjendus 388) ja selle eest tuleb maksta tasu, mis kajastab sihtettevõtja krediidivõimelisust erakorralise rahastamise võimaldamise ajal. Sihtettevõtja peab erakorralise rahastamise tagasi maksma kuue kuu jooksul alates kõnealuse rahastamise esimese osamakse saamisest (esialgsete kohustuste C jao I alajagu „Kohustustega seotud aruandlusmenetlus“).

3) Sihtettevõtja ELi ettevõtjad kohustuvad mitte vastu võtma rahalisi vahendeid EIA-lt või selle sidusettevõtjatelt, välja arvatud e& kontsernilt.

4) EIA, e& ega ükski muu EIA kontrolli all olev ettevõtja ei sõlmi sihtettevõtja ELi ettevõtjatega ühtegi äritehingut, mis ei vasta turutingimustele. Äritehingud hõlmavad muu hulgas kaupade tarnimist ja teenuste osutamist ning vara või õiguste müüki, omandamist, litsentsimist või liisimist. Eeldatakse, et turutingimustel tehingud tehakse turu tingimustel (esialgsete kohustuste B jao III alajao punkt 2).

5) e& teavitab komisjoni oma omandamistest, mis ei ole välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõike 3 kohaselt teatamisele kuuluvad koondumised, sealhulgas vähemusosaluse omandamisest ettevõtjates, mille tegevus on siseturul oluline (A jao I alajagu, „avaldamisele kuuluva omandamise“ ja „asjaomase ettevõtja“ määratlused ning esialgsete kohustuste C jao IV alajagu).

(388) Nende kohustuste täieliku mõju tagamiseks nähakse esialgsete kohustustega ette järgmised järelevalve- ja loamenetlused (mis on välja töötatud esialgsete kohustuste C jaos, I alajaos rahastamise kohta ning II ja III alajaos äritehingute kohta).

1) e& nimetab komisjoni nõusolekul ametisse järelevalve eest vastutava usaldusisiku. Usaldusisiku ülesanne on jälgida, kas osalised täidavad esialgseid kohustusi.

2) Seoses rahastamiskohustusega:

a) Erakorralise rahastamise erandi puhul esitab järelevalve eest vastutav usaldusisik teatise esitaja esitatud teabe põhjal komisjonile arvamuse rahastamise vastavuse kohta esialgsetele kohustustele. Kui komisjoni töörühm tõstatab kahtlusi seoses erakorralise rahastamisega, millest talle on teatatud, ei tohi teatise esitaja võimaldada sihtettevõtjale erakorralist rahastamist, välja arvatud juhul, kui ta on teinud erakorralise rahastamise tingimustes muudatused, mida komisjoni töörühm võib nõuda, et kõrvaldada töörühma kahtlused.

b) Muude võimalike rahastamisvoogude kohta puudusid erisätted.

3) Äritehingutega seotud kohustuse puhul erines järelevalve- ja autoriseerimissüsteem sõltuvalt tehingute mahust:

a) Tehingute puhul, mis jäävad allapoole 4 miljoni euro suurust piirmäära aastas, saadab teatise esitaja 30 AÜE tööpäeva jooksul pärast iga aasta lõppu järelevalve eest vastutavale usaldusisikule koopia kõigist aasta jooksul tehtud asjakohastest tehingutest koos põhitingimuste kokkuvõttega. Kui järelevalve eest vastutav usaldusisik tõstatas küsimuse ja komisjoni töörühm näeb siseturu moonutamise ohtu, võib ta nõuda, et teatise esitaja võtaks meetmeid või pööraks tehingu tagasi.

b) Iga nimetatud piirmäära ületava tehingu puhul peab teatise esitaja teavitama järelevalve eest vastutavat usaldusisikut enne selle toimumist. Seejärel teatab järelevalve eest vastutav usaldusisik komisjonile, kas tema arvates toimub kõnealune tehing turutingimustel või mitte. Kui see nii ei ole ja kui komisjoni töörühm leiab, et on olemas siseturu moonutamise oht, esitab ta arvamuse, mis sisaldab nende probleemide kõrvaldamiseks vajalike meetmete kirjeldust. Tehingut ei saa ellu viia ilma neid meetmeid rakendamata.

(389) Esialgsed kohustused võeti kümneks aastaks alates kuupäevast, mil komisjon võttis vastu välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 3 kohase otsuse. Komisjon võiks seda ajavahemikku pikendada kuni viie aasta võrra. Komisjon ja teatise esitaja võivad kokku leppida tähtaja pikendamises kauemaks kui 15 aastaks.

10.2.2. *Turutesti tulemused ja esialgsete kohustuste hindamine*

(390) Pärast esialgsete kohustuste kättesaamist saatis komisjon sihtettevõtja peamistele konkurentidele siseturul nende kohustuste mittekonfidentsiaalse versiooni. Järgnevalt võetakse kokku 11 vastajalt saadud tagasiside ([252]) ning komisjoni hinnang esialgsetele kohustustele selle tagasiside ja komisjoni enda analüüsi põhjal.

(391) Üldiselt leidsid vastajad, et esialgsete kohustustega lahendati tehingust tulenevad probleemid. Üks vastaja väitis siiski, et esialgsetes kohustustes ei käsitletud omandamise protsessi moonutusi ([253]). Teine vastaja oli arvamusel, et tehing võib avaldada võimalikku koordineeritud mõju teise turuosalisega ühes liikmesriigis ([254]).

(392) Nagu on kirjeldatud jaotises 8.1, leiab komisjon siiski, et tehing ei põhjusta omandamisprotsessis moonutusi. Lisaks märgib komisjon, et koordineeritud mõju kui sellist tuleks uurida asjaomaste monopolidevastaste ja ühinemise kontrolli eeskirjade alusel liidu või liikmesriikide tasandil, mitte välisriigi subsiidiumide määruse alusel, kuna nende hindamiseks on vaja mitmeid kaalutlusi, mis ei ole seotud moonutavate välisriigi subsiidiumide olemasoluga.

(393) Seoses rahastamiskohustusega leidsid mõned vastajad, et mõiste „rahastamine“ ei ole määratletud ja on ebaselge.

(394) Komisjon märgib tõesti, et esialgsetes kohustustes ei esitatud „rahastamise“ määratlust ja mainiti ainult sulgudes, et rahastamine võib toimuda võla või omakapitali vormis. Muud rahastamisvormid, näiteks tagatise andmine, ei näi olevat hõlmatud. Lisaks tekitas nõuetekohase määratluse puudumine ebakindlust küsimuses, kas välisriigi subsiidiume sisaldavaid rahalisi vahendeid saaks pakkuda kolmandale isikule, kes seejärel annaks selle sihtettevõtja ELi ettevõtjatele.

(395) Rahastamiskohustuse erakorralist rahastamist käsitleva erandiga seotud sätete puhul peab komisjon oluliseks kehtestada nii kriteeriumid, mille alusel erandit kohaldatakse, kui ka komisjoni kontroll õigel tasandil, et erand ei tooks kaasa välisriigi subsiidiumide suunamist e&-lt siseturule. Üks vastaja väitis, et võla suhe EBTIDAaLisse oli õigel tasemel, ([255]) teine aga selgitas, et see oli liiga madal ([256]).

(396) Teatise esitaja esildistest nähtub, et mõne sihtettevõtja siseturu konkurendi suhtarv ületas esialgsetes kohustustes sätestatud piirmäära ([257]). Seetõttu leiab komisjon, et esialgsetes kohustustes kavandatud suhtarv ei pruukinud tõsiste finantsraskuste korral olla hea näitaja ([258]).

(397) Seoses ELi-välist rahastamist käsitleva erandiga leiab komisjon, võttes arvesse ka turutesti käigus saadud vastuseid, et esialgsete kohustuste määratluses puudus selgus. Kuna määratlused ei võimaldanud ELi ettevõtjaid kontserni teiste osade rahavoogudest täielikult eraldada ega määratlenud nõuetekohaselt mõistet „rahastamine“, võimaldasid esialgsed kohustused hoida kõrvale keelust rahastada sihtettevõtja tegevust siseturul.

([252]) Vt turutesti vastused (vt joonealune märkus 12).
([253]) Vt turutesti vastused (ID646-1).
([254]) Vt turutesti vastused (ID645-1).
([255]) Vt turutesti vastused (ID646-1).
([256]) Vt turutesti vastused (ID645-1).
([257]) Vt tabel 2.
([258]) Vt vastused teabenõuetele nr 11 ja 13 ning teatise esitaja 12. augusti 2024. aasta täiendav esildis nr 5.

(398) Esialgsete kohustustega kehtestatud järelevalve- ja loasüsteemi puhul leidis enamik vastanutest, et need on rahuldavad või ei väljendanud sellega seoses muret ([259]).

(399) Tehingute puhul kohaldataks eelkontrolli ainult suuremate tehingute (üle 4 miljoni euro) puhul, kuid kõiki tehinguid kontrollitakse. Väiksemate tehingute puhul, kui tagantjärele leitakse, et tehing ei toimunud turutingimustel, see kas muudetaks või pööratakse tagasi (esialgsete kohustuste punkt 34). Standardid, mis on kehtestatud selleks, et teha kindlaks, kas tehing toimub turutingimustel, on toimivad ja mõistlikud: kuigi OECD suuniste ([260]) termini *arm's length terms*, („turutingimused") tähenduses kasutatakse selle asemel terminit *market terms* („turutingimused") (esialgsete kohustuste punkt 12), võimaldab esialgsete kohustuste punkt 11 koos punktiga 12 võtta arvesse isegi turutingimustel tehtud tehinguid, mille abil suunatakse moonutavat välisabi ja mis seega ei ole „turutingimustel". Lisaks on järelevalve eest vastutava usaldusisiku ja komisjoni sekkumine lubatud, kui „on oht, et välisriigi subsiidiumid suunatakse siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses" (esialgsete kohustuste punktid 26 ja 31).

(400) Seepärast arvab komisjon, et järelevalvemehhanism on proportsionaalne ja tõhus. Esiteks on igasugune rahastamine keelatud, samas kui erandite puhul sekkuvad ühiselt järelevalve eest vastutav usaldusisik ja komisjon. Teiseks vaadatakse kõik tehingud läbi, suuremate tehingute puhul eelnevalt ja ülejäänud tehingud tagantjärele. Komisjon leiab, et 4 miljoni euro suurune piirmäär tehingute eel- ja järelkontrollide eristamiseks on selle majandusharu puhul mõistlik. Eelkõige selgitas teatise esitaja, et 4 miljonit eurot ei ole telekommunikatsiooni siseturul märkimisväärne. See moodustab väga väikese osa EBITDAst või turuosaliste tegevuskuludest (vähem kui [0,1–0,5] % sihtettevõtja EBITDAst ja vähem kui [0,5–1] % sihtettevõtja tegevuskuludest ning vähem kui 2 % EBITDAst või tegevuskuludest üldiselt sihtettevõtja peamiste konkurentide puhul). Teatise esitaja märkis ka, et isegi sellest piirmäärast allapoole jäävatest tehingutest teatatakse tagantjärele ja neid saab seejärel läbi vaadata ([261]). Lisaks ei tõstatanud ükski turutestile vastanutest selle piirmääraga seoses ühtegi probleemi ([262]).

(401) Mõni vastaja märkis siiski, et süsteem ei võimaldanud komisjonil mitte nõustuda järelevalve eest vastutava usaldusisiku positiivse hinnanguga äritehingute kohta ([263]).

(402) Lõpetuseks, valdav enamik vastanutest oli esialgsete kohustuste 15-aastase kestusega rahul ([264]). Üks vastaja väitis, et riskid siseturule kestavad seni, kuni e& sihtettevõtjat kontrollib ([265]).

(403) Komisjon leiab, et esialgsete kohustuste säte, mis võimaldab komisjonil ja teatise esitajal igal ajal pikendada kohustuste kestust pikemaks kui 15 aastat, pakuks vajalikku paindlikkust, kui moonutuste oht jääb selle ajavahemiku lõpus aktuaalseks.

([259]) Vt turutesti vastused (vt joonealune märkus 12). Üks vastaja, kes väljendas tehinguga seoses muret, märkis, et „saime aru, et kohustuste kohaselt teavitatakse sellise rahastamisega seotud juhtudel komisjoni ühel või teisel kujul kas rahastamisest endast või omandamisest, milleks on vaja neid vahendeid. Meie arvates annab see viimasele võimaluse sekkuda ja sellise rahastamise või sellega seotud omandamisega nõustuda või mitte nõustuda. Meie arvates peaks see olema piisav, et tagada õiglane alus konkurentsile ja välisrahastamise kontrollimisele" (ID646–1).

([260]) OECD „Transfer Pricing Guidelines for Multinational Enterprises and Tax Administrations" (jaanuar 2022), kättesaadav aadressil: https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/0e655865-en.pdf?expires=1724062419&id=id&accname=oid031827&checksum=F26E024D0C031B6E991CB8B020E18911.

([261]) Vt 19. juunil 2024 esitatud selgitusi kohustuste projektis.

([262]) Vt turutesti vastused (vt joonealune märkus 12).

([263]) Vt turutesti vastused (vt joonealune märkus 12).

([264]) Vt turutesti vastused (vt joonealune märkus 12). Märgiti, et „kohustusperioodi kavandatav kümneaastane kestus koos võimalusega pikendada seda veel viie aasta võrra on piisav ja seda ei tohiks enam kohandada. Turu ülevaate põhjal kestab selliste omandamiste „eluiga" tavaliselt vähem kui 15 aastat enne uut omandiõiguse muutumist, seega tundub juba kavandatud ajavahemik mõistlik ega vaja kohandamist" (ID646-1). Üks teine vastustaja märkis samuti, et „kohustused peaksid kehtima nii kaua, kui see on vajalik kavandatud eesmärgi saavutamiseks. Praegu peame kavandatud tähtaegu piisavaks" (ID644-1).

([265]) Vt turutesti vastused (ID645-1).

10.3. **Lõplikud kohustused**

(404) 19. augustil 2024 esitasid osalised lõplikud kohustused, mis nende arvates kajastavad ja võtavad arvesse tagasisidet, mille komisjon andis 30. juuli 2024. aasta olukorra ülevaate koosolekul.

10.3.1. *Lõplike kohustuste ülevaade*

(405) Peamised erinevused lõplike kohustuste ja esialgsete kohustuste vahel on järgmised.

(406) Esiteks on lõplikes kohustustes selgelt piiritletud i) e&-le kuuluvad ELi-välised ettevõtted (määratletud kui „seotud ettevõtjad“) ning ii) e& ELi äritegevus (PPF Telecom Groupi ELi äritegevus pärast sulgemist). Viimane on määratletud kui „sihtkontsern“, mis hõlmab nende Bulgaaria, Slovakkia ja Ungari ettevõtteid koos mis tahes tulevase ettevõttega siseturul, mis kuuluks üksustele, mille on omandanud PPF Telecom Group (edaspidi „sihtettevõtja“) või e&. Sellega tagatakse täielik mõju kohustusele mitte lubada välisriigi subsiidiumi sissevoolu siseturule (lõplike kohustuste punktide 7 ja 10 kaudu) ning seega lahendatakse põhjenduses 394 kirjeldatud probleemid.

(407) Teiseks sisaldavad lõplikud kohustused nüüd mõistet „rahastamine“ – „teatise esitaja, temaga seotud ettevõtjate, EIA või mõne EIA tütarettevõtja poolt sihtkontserni mis tahes liikme otsene või kaudne rahastamine (laenu või omakapitali kaudu), välja arvatud asjaomased tehingud, mis tahes finantsinstrumendi (sealhulgas tuletisinstrumentide) kaudu“. Tuleb märkida, et asjaomane tehing hõlmab nüüd „sihtkontserni mis tahes finantsvõla“ tagamist. Seega lahendatakse nende kohandustega põhjendustes 393 ja 394 kirjeldatud probleemid.

(408) Kolmandaks, mis puudutab tõsiste finantsraskuste määratlust ja eelkõige võla ja EBITDAaLi suhet, siis lõplikes kohustustes on sõnaselgelt täpsustatud, et teatise esitaja peab esitama „selgituse selle kohta, miks sihtettevõtja kannatab terava likviidsuskriisi all“, ning näitlikku võla ja EBITDAaLi suhet suurendati x3,5-lt x4-le, mis on suurem kui enamik sihtettevõtja konkurentide suhtarve, ning osaliste sõnul viitab see raskele finantsolukorrale ([266]).

(409) Neljandaks, mis puudutab järelevalvemehhanismi, siis annavad lõplikud kohustused komisjonile võimaluse esitada (viie tööpäeva jooksul) märkusi erakorralise rahastamise ja teadaantavate äritehingute kohta, isegi kui järelevalve eest vastutav usaldusisik ei ole mingeid probleeme tuvastanud. Sellega lahendatakse põhjenduses 401 esitatud probleemid.

(410) Lõpetuseks sisaldavad lõplikud kohustused ka mitmeid kohandusi, mis muudavad need tõhusamaks. Näiteks ei sisalda need enam viiteid teatise esitaja ja müüja vahel sulgemise ajal sõlmitavale aktsionäride lepingule, mis muutis kohustuste sisu ebakindlaks; lihtsustatakse lõplike kohustuste punktides 10 ja 11 asjaomaste tehingute turutingimuste standardit, kõrvaldades soovituslikud asjaolud, mille alusel järeldatakse, et asjaomane turutingimustele vastav tehing tegelikult suunab välisriigi subsiidiume, mis moonutavad siseturgu, ning jäetakse välja lõigud, mis näisid piiravat komisjoni välisriigi subsiidiumide määrusel põhinevaid ametikohaseid kontrollivolitusi.

(411) Lõplikud kohustused ei näe ette EIA kohustuste muutmist. Osalised väitsid, et see ei ole vajalik, kuna e& põhikirja muutmine kujutaks endast igal juhul e& kohustuste rikkumist.

10.3.2. *Hinnang lõplike kohustuste kohta*

(412) Seoses e& piiramatu garantiiga lõplikes kohustustes i) kõrvaldatakse e& põhikirja sätted, mis võimaldavad e&-l saada kasu piiramatust garantiist, ii) keelatakse e&-l rahastada sihtettevõtja ELi ettevõtteid, välja arvatud teatavad erandid, ning iii) nõutakse, et tehinguid sihtettevõtja ELi ettevõtete ning e& ja tema tütarettevõtjate vahel saaks teha ainult turutingimustel.

([266]) Vastus 5. augusti 2024. aasta teabenõudele nr 13, küsimus 16.

(413) Lõplike kohustuste jaotises 8 kirjeldatud erandid on koostatud nii, et saab vältida moonutavat mõju siseturul. Esimene erand, mis on seotud terava likviidsuskriisiga, seab sellise rahastamise tingimuseks, et teatise esitaja peab tõendama sellise likviidsuskriisi olemasolu, ning komisjon peab selle läbi vaatama, et tagada, et selline rahastamine ei suunaks moonutavaid välisriigi subsiidiume sihtettevõtja ELi ettevõtetele. Teine, mis puudutab ELi-väliseid omandamisi, ei saa kaasa tuua välisriigi subsiidiumide suunamist siseturule pärast neid omandamisi, kuna sihtettevõtja ELi ettevõtted on samuti selliste voogude eest kaitstud.

(414) Võttes arvesse asjaolu, et e& võib nende erandite alusel rahastada sihtettevõtja ELi ettevõtteid, nii et välisriigi subsiidiumide suunamise oht püsib, on vaja tuvastatud moonutused täielikult ja tõhusalt kõrvaldada ning seega kõrvaldatakse lõplikes kohustustes ka e& põhikirja sätted, mis võimaldavad e&-l kasu saada piiramatust garantiist.

(415) Sellest järeldub, et lõplikud kohustused ei võimalda sihtettevõtjat isoleerida tema turu- ja investeerimiskäitumise riskidest siseturul. Kui ta satuks oma hoolimatu käitumise tõttu rahaliselt ohtu, võiks ta oodata üksnes rahalist abi, mis ei moonuta siseturgu.

(416) Mis puudutab moonutusi, mida põhjustavad EIA-le antavad välisriigi subsiidiumid, siis lõplikes kohustustes i) keelatakse EIA mis tahes rahastus ELi ettevõtetele ning ii) nõutakse, et sihtettevõtja ELi ettevõtete ja EIA vahelised tehingud toimuksid üksnes turutingimustel. Selliste nõuetega tagatakse, et EIA ei saa pärast tehingut suunata välisriigi subsiidiume otse sihtettevõtja ELi ettevõtetele.

(417) Lisaks ei saa EIA nende ELi ettevõtete ning e& ja tema tütarettevõtjate vahelistele tehingutele kehtestatud piirangute tõttu suunata neid välisriigi subsiidiume ELi ettevõtetele e& kaudu.

(418) Seoses EIA piiramatu tagatisega leiab komisjon, et võttes arvesse asjaolu, et EIA-l on keelatud rahastada sihtettevõtja ELi ettevõtteid, kõrvaldatakse lõplike kohustustega täielikult ja tõhusalt EIA piiramatu garantii mis tahes võimalik moonutav mõju e& piiramatule garantiile. Seda seetõttu, et i) sihtettevõtja nende ELi ettevõtete võlausaldajad ei eelda EIA sekkumist juhul, kui neil ELi ettevõtetel on finantsraskusi, nii et EIA piiramatu garantii ei paranda sihtettevõtja rahastamistingimusi, ning ii) EIA poolt EIA piiramatu garantii abil saadud rahastamist ei saa anda otse ELi ettevõtetele. Lõpetuseks, piirangud EIA suutlikkusele rahastada neid ELi ettevõtteid e& kaudu, mida on kirjeldatud eespool põhjendustes 412–414, on asjakohased ka selleks, et käsitleda EIA piiramatu garantii võimalikku moonutavat mõju e& piiramatule garantiile.

(419) Kuna puuduvad võrdlusalused lõplike kohustuste kohaldamiseks optimaalse ajavahemiku kindlaksmääramiseks, peab komisjon mõistlikuks 10-aastast ajavahemikku, mida komisjon võib pikendada 15 aastani või isegi kauemaks, kui komisjon ja teatise esitaja sellega nõustuvad (lõplike kohustuste punktid 59–61). Enamik turutestile vastanutest pidas samuti sellist ajavahemikku piisavaks, pidades silmas ka asjaomase tegevuse eripära siseturul (vt põhjendus 402).

10.4. **Järeldus**

(420) Eespool jaotises 10 esitatud põhjustel leiab komisjon, et lõplikud kohustused on asjakohased ning nendega kõrvaldatakse täielikult ja tõhusalt jaotises 8 tuvastatud välisriigi subsiidiumidest tulenevad moonutused tehingus. Seetõttu tuleks tehing heaks kiita tingimusel, et lõplikud kohustused täidetakse,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Käesolevaga kiidetakse heaks teatatud tehing, millega Emirates Telecommunications Group Company P.J.S.C. omandab ainukontrolli PPF Telecom Group B.V. üle välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõike 1 punkti b tähenduses.

Artikkel 2

Artikkel 1 kehtib tingimusel, et täielikult järgitakse käesolevale otsusele lisatud lõplikke kohustusi.

Artikkel 3

Käesolev otsus on adresseeritud äriühingule:

Emirates Telecommunications Group Company P.J.S.C.
e& Building, Intersection of Zayed The 1st Street and Sheikh Rashid Bin Saeed Al Maktoum Street
Abu Dhabi, United Arab Emirates

Brüssel, 24. september 2024

Komisjoni nimel
juhtiv asepresident
Margrethe VESTAGER

Juhtum FS.100011 – Emirates Telecommunications Group / PPF Telecom Group

KOHUSTUSED EUROOPA KOMISJONI VASTU

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määruse (EL) 2022/2560 (mis käsitleb siseturgu moonutavaid välisriigi subsiidiume) (edaspidi „**välisriigi subsiidiumide määrus**“) artikli 11 lõikele 3 võtavad Emirates Telecommunications Group Company P.J.S.C. (edaspidi „**teatise esitaja**“) ja sihtettevõtja Euroopa Komisjoni (edaspidi „**komisjon**“) ees järgmised kohustused (edaspidi „**kohustused**“), et komisjon võtaks välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 3 ja artikli 25 lõike 3 punkti a alusel vastu otsuse seoses 50 % aktsiate pluss ühe aktsia ning ainukontrolli omandamisega äriühingus PPF Telecom Group B.V. (edaspidi „**sihtettevõtja**“) teatise esitaja poolt (edaspidi „**koondumine**“).

Käesoleva teksti tõlgendamisel tuleb lähtuda välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 3 kohasest komisjoni otsusest koondumise kohta (edaspidi „**otsus**“) Euroopa Liidu õiguse üldises raamistikus, pidades eelkõige silmas välisriigi subsiidiumide määrust ja komisjoni 10. juuli 2023. aasta rakendusmäärust (EL) 2023/1441 üksikasjaliku korra kohta, mille alusel komisjon korraldab menetlusi vastavalt välisriigi subsiidiumide määrusele.

A jagu Mõisted

1. Kohustuste kohaldamisel tõlgendatakse mõisteid „kontroll“ ja „kontrollitav“ vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõigetele 5 ja 6 ning järgmisi mõisteid kasutatakse järgmises tähenduses:

raamatupidamisettevõte – hea mainega raamatupidamisettevõte, näiteks Deloitte, EY, PwC ja KPMG;

seotud ettevõtjad – teatise esitaja kontrolli all olevad ettevõtjad, mis on asutatud väljaspool ELi,

(a) sealhulgas

(i) pärast sulgemist Yettel d.o.o. Beograd, CETIN d.o.o. Beograd – Novi Beograd ning nende õigusjärglased ja loovutajad ja

(ii) mis tahes muu väljaspool ELi asutatud ettevõtja, kelle üle iga sihtkontserni liige või teatise esitaja võib aeg-ajalt otseselt või kaudselt omandada kontrolli, kuid

(b) välja arvatud

(i) sihtkontsern ning

(ii) EIA ja EIA tütarettevõtjad;

turutingimused – turutingimused OECD siirdehindade alaste suuniste tähenduses;

tegevjuht – sihtettevõtja tegevjuht;

sulgemine – sihtettevõtja 50 % aktsiate pluss ühe aktsia võõrandamine müüja poolt teatise esitajale;

kohustusperiood – ajavahemik, mis algab jõustumise kuupäeval ja lõpeb jõustumiskuupäeva 10. aastapäeval või ajal, milleni komisjon on seda pikendanud vastavalt punktile 60;

konfidentsiaalne teave – ärisaladused, oskusteave, äriteave või muu ärisaladusena käsitatav teave, mis ei ole avalik;

huvide konflikt – mis tahes huvide konflikt, mis kahjustab järelevalve eest vastutava usaldusisiku objektiivsust ja sõltumatust kohustustest tulenevate kohustuste täitmisel;

volituste delegeerimine – sihtettevõtja kõrgemale juhtkonnale antud teatavate korporatiivsete meetmete võtmise pädevus, mille sihtettevõtja juhatus aeg-ajalt annab kooskõlas sihtettevõtja põhikirjaga ning teatise esitaja ja müüja vahel kokku lepitud viisil;

e& põhikiri – teatise esitaja 17. märtsil 2021 vastu võetud põhikiri, mida võidakse aeg-ajalt muuta;

e& ostuoptsioon – müüja poolt teatise esitajale võimaldatav ostuoptsioon, mis kehtib alates sulgemisest kõigi müüjale ja tema lubatud saajatele sihtettevõtjas kuuluvate aktsiate suhtes;

EBITDA – intressi-, maksu- ja amortisatsioonieelne kasum;

EBITDAaL – sihtettevõtja konsolideeritud EBITDA asjaomase perioodi kohta, mis on arvutatud kui puhaskasum pluss tulumaksukulu pluss (kui see on negatiivne) või miinus (kui see on positiivne) netofinantstulemus pluss kulum (mis hõlmab materiaalse vara ja immateriaalse vara kulumit, amortisatsiooni ja väärtuse langust, lepingu sõlmimise või täitmise kulusid). EBITDAaL ei hõlma raamatupidamisstandardi IFRS 16 (rendilepingud) mõju;

erakorralise rahastamise taotlus – punkti 14 kohane taotlus;

jõustumise kuupäev – otsuse vastuvõtmise kuupäev;

EIA – Emirates Investment Authority;

EIA tütarettevõtja – EIA kontrolli all olev ettevõtja, välja arvatud teatise esitaja, temaga seotud ettevõtjad ja sihtkontsern;

EIA kohustused – kohustused käesolevate kohustuste **1. lisas** esitatud kujul;

erakorraline rahastamine – teatise esitaja pakutav rahastamine terava likviidsuskriisi korral, tingimusel et i) sihtettevõtja netovõla ja EBITDAaLi suhe sellise rahastamise ajal (arvutatud EBITDAaLi alusel 12-kuulise perioodi kohta, mis lõpeb sihtettevõtja viimase kättesaadava igakuise juhtimiskonto kuu lõpus enne sellise rahastamise andmist) on 4x või suurem ning ii) järelevalve eest vastutava usaldusisiku põhjendatud arvamuse kohaselt ei ole võimalik saada laenuraha kolmandatelt isikutelt majanduslikult mõistlikel tingimustel või õigeaegselt;

FAR analüüs – funktsioonide, varade ja riski analüüs;

rahastamine – teatise esitaja, temaga seotud ettevõtjate, EIA või mõne EIA tütarettevõtja poolt sihtkontserni mis tahes liikme otsene või kaudne rahastamine (laenu või omakapitali kaudu), välja arvatud asjaomased tehingud mis tahes finantsinstrumendi (sealhulgas tuletisinstrumentide) kaudu;

välisriigi subsiidiumid – välisriigi subsiidiumid välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 lõike 1 tähenduses, mille on saanud teatise esitaja või mõni temaga seotud ettevõtja, EIA või EIA tütarettevõtja;

IFRS – IFRSi sihtasutuse ja Rahvusvaheliste Raamatupidamisstandardite Nõukogu välja antud rahvusvahelised finantsaruandlusstandardid;

järelevalve eest vastutav usaldusisik – üks või mitu füüsilist või juriidilist isikut, kelle on heaks kiitnud komisjon ja kelle on määranud teatise esitaja ning kes on kohustatud täitma käesolevates kohustustes täpsustatud ülesandeid;

netofinantstulemus – intressitulu, intressikulu, kasum/kahjum tuletisinstrumentidelt, realiseeritud ja realiseerimata välisvaluutakasum/-kahjum ja muu finantstulu või -kulu (kooskõlas sihtettevõtja varasemate konsolideeritud aruannetega);

ELi-väline rahastamine – rahastamine üksnes selleks, et võimaldada sihtkontsernil omandada aktsiaid ettevõtjas või varasid, mis ei müü kaupu ega osuta teenuseid ühelegi ELis asuvale kliendile, välja arvatud (kui see on asjakohane) kõne lõpetamise hulgiteenuse või rahvusvaheliste rändlusteenuste hulgiteenuste osutamine väljaspool ELi ühele või mitmele ELis asuvale telekommunikatsiooniteenuste pakkujale;

OECD siirdehindade alased suunised – OECD 2022. aasta siirdehindade alased suunised hargmaistele ettevõtetele ja maksuhalduritele, mida võidakse aeg-ajalt muuta;

PPFi müügioptsioon – teatise esitaja poolt müüjale alates sulgemisest antav võimalus nõuda, et teatise esitaja ostaks kõik müüjale ja tema lubatud saajatele kuuluvad aktsiad sihtettevõtjas;

ettepanek – teatise esitaja ettepanek järelevalve eest vastutava usaldusisiku kandidaatide kohta;

seotud asjaomased tehingud – kaks või enam asjaomast tehingut, mis on seotud samade või sarnaste kaupade, teenuste, varade, õiguste või muu lepingu eseme (olenevalt asjaoludest) tarnimise, hankimise, müügi, omandamise, üleandmise, litsentsimise või rentimisega, ja mille koguväärtus ületab iga aruandeaasta jooksul aruandluse piirmäära;

asjaomane tehing – tehing (v.a mis tahes erakorraline rahastamine, ELi-väline rahastamine, punktides 7 ja 8 käsitletud rahastamine või kontsernisisesed ümberkorraldused, mis ei sisalda rahastamise elemente ja millega ei kanta sihtkontserni kohustusi otseselt ega kaudselt üle teatise esitajale, temaga seotud ettevõtjatele, EIA-le või EIA tütarettevõtjale), mille alusel EIA või EIA tütarettevõtja, teatise esitaja või mõni temaga seotud ettevõtja on sõlminud õiguslikult siduva kokkuleppe:

1. tarnida mis tahes kaupu või osutada teenuseid sihtkontserni liikmele või hankida temalt mis tahes kaupu või teenuseid;

2. müüa, litsentsida või liisida sihtkontserni liikmele mis tahes vara või õigusi või neid temalt omandada;

3. tagada sihtkontserni mis tahes finantsvõlga, või

4. teha mis tahes muid äritehinguid sihtkontserni mis tahes liikmega;

asjaomane ettevõtja – ettevõtja, kelle käive viimasel täielikul aruandeaastal oli vähemalt [100–200] miljonit eurot kaupade müügist või teenuste osutamisest ELis asuvatele klientidele, mis on kindlaks määratud välisriigi subsiidiumide määruse artikli 22 kohaselt, või juhul, kui teatise esitajal, tema seotud ettevõtjatel või sihtkontsernil (olenevalt asjaoludest) ei ole ega ole võimalik mõistlikult hankida juurdepääsu asjaomase ettevõtja finantsteabele, hinnanguliselt avalikkusele kättesaadava teabe alusel;

avaldamisele kuuluv omandamine – omandamine, mis ei ole välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõike 3 kohaselt teatamisele kuuluv koondumine ja mille puhul teatise esitaja, tema seotud ettevõtja või sihtkontsern omandab:

1. 5 % või rohkem asjaomase ettevõtja aktsiatest või hääleõigustest, mis annab teatise esitajale, tema seotud ettevõtjale või sihtkontsernile õiguse nimetada üks või mitu isikut asjaomase ettevõtja juhatusse või nõukogusse;

2. 25 % või rohkem asjaomase ettevõtja aktsiatest või hääleõigustest;

3. 50 % või rohkem asjaomase ettevõtja aktsiatest või hääleõigustest või

4. kontrolli asjaomase ettevõtja üle.

Aktsiate ja hääleõiguste omandamine sihtettevõtjas PPFi müügioptsiooni või e& ostuoptsiooni kasutamise tulemusena ei kujuta endast avaldamisele kuuluvat omandamist;

avaldamisele kuuluv asjaomane tehing – asjaomane tehing, mille väärtus on aruandekohustusliku piirmääraga võrdne või sellest suurem, või seotud asjaomaste tehingute jada, mille koguväärtus on aruandekohustusliku piirmääraga võrdne või sellest suurem;

aruandekohustuslik piirmäär – lepingu maksumus 4 miljonit eurot (või samaväärne summa) või rohkem;

aruandeaasta – ajavahemik jõustumise kuupäevast kuni 31. detsembrini 2024 ja iga järgneva majandusaastani, mis lõpeb 31. detsembril;

müüja – PPF Group N.V.;

sihtkontsern – määratletud käesolevate kohustuste 2. lisas;

AÜE – Araabia Ühendemiraadid;

AÜE pankrotiseadus – AÜE 2023. aasta föderaalne dekreet-seadus nr 51, millega kuulutatakse välja saneerimis- ja pankrotiseadus, mida võidakse aeg-ajalt muuta;

AÜE tööpäev – mis tahes päev, välja arvatud laupäev või pühapäev või AÜE riigipüha, mil Abu Dhabis on pangad avatud üldiseks äritegevuseks.

tööpäev – tööpäev välisriigi subsiidiumide määruse tähenduses.

2. Kui ei ole sätestatud teisiti, on käesolevates kohustustes esitatud viited punktidele viited käesolevate kohustuste punktidele.

B jagu Kohustused

I. Eesmärk

3. Kohustuste ja EIA kohustuse üldeesmärk on tagada, et koondumine ei looks kanalit, mis võimaldaks suunata välisriigi subsiidiume (kui neid on) siseturule viisil, mis moonutab konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses, kui sellist moonutamist ei kaalu üles positiivne mõju välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 tähenduses. Selline suunamine võib toimuda teatise esitaja, temaga seotud ettevõtjate, EIA või EIA tütarettevõtja poolt sihtettevõtjale või sihtgrupi mis tahes liikmele antava rahastamise kaudu, välja arvatud jaotises 8 lubatud juhtudel, või tehingute kaudu, mille on sõlminud i) teatise esitaja, temaga seotud ettevõtja ja/või EIA või EIA tütarettevõtja ühelt poolt ja ii) sihtkontserni mis tahes liige teiselt poolt, mis ei ole turutingimustel ja annavad seega sihtkontsernile eelise, mis tegelikult või potentsiaalselt mõjutaks negatiivselt konkurentsi siseturul välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 tähenduses, ja (kui see on kohaldatav) artikli 5 tähenduses, kusjuures selline negatiivne mõju ei kaalu üles positiivset mõju välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 tähenduses. Välisriigi subsiidiumide sellisel viisil suunamine kujutab endast käesolevate kohustuste ja EIA kohustuste rikkumist välisriigi subsiidiumide määruse tähenduses.

II. AÜE pankrotiseaduse kohaldamise kohustus teatise esitaja suhtes

4. Teatise esitaja kohustub tagama, et alates jõustumise kuupäevast ja kohustusperioodi jooksul ei sisalda e& põhikiri sätteid, mis oleksid vastuolus AÜE pankrotiseaduse mis tahes sättega, ei kohaldaks seda või tunnistataks sellest tähtsamaks.

5. Teatise esitaja tagab, et EIA esitab EIA poolt nõuetekohaselt täidetud EIA kohustused komisjoni töörühmale jõustumise kuupäeval või enne seda.

6. Teatise esitaja i) saadab 10 AÜE tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil teatise esitaja aktsionäridele saadeti ettepanek muuta e& põhikirja viisil, mis võiks mõjutada AÜE pankrotiseaduse kohaldamist teatise esitaja suhtes, sellise ettepaneku koopia järelevalve eest vastutavale usaldusisikule (ja koopia komisjoni töörühmale), ning ii) saadab 10 AÜE tööpäeva jooksul pärast seda, kui teatise esitaja juhatus on teinud otsuse e& põhikirja mis tahes viisil muuta, muudetud e& põhikirja koopia järelevalve eest vastutavale usaldusisikule (ja koopia komisjoni töörühmale).

III. Teatise esitaja ja sihtkontserni vaheliste tehingutega seotud kohustused

1. *Rahastamine*

7. Välja arvatud jaotises 8 lubatud juhul, ei rahasta teatise esitaja, ja tagab, et ükski tema seotud ettevõtja ei rahasta ühtegi sihtkontserni liiget.

8. Jaotises 7 sätestatud kohustus ei takista teatise esitajal ja temaga seotud ettevõtjatel võimaldada sihtkontsernile:

(a) erakorralist rahastamist kooskõlas punktiga 19 või

(b) ELi-välist rahastamist või

(c) rahastamist seoses:

(i) sihtkontserni mis tahes liikme poolt sellise ettevõtja omandamisega, mis ei nõua välisriigi subsiidiumide määruse artikli 21 lõike 1 kohast eelnevat teatamist, tingimusel et teatise esitaja on teavitanud komisjoni sellisest omandamisest ja selle rahastamise tingimustest 15 AÜE tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sõlmis õiguslikult siduva kokkuleppe selline omandamine teoks teha, ja igal juhul enne selle rakendamist, ilma et see piiraks komisjoni võimalust alustada sellise rahastamise või omandamise suhtes ametikohast uurimist vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artiklitele 9, 10 ja 11 või nõuda välisriigi subsiidiumide määruse artikli 21 lõike 5 kohast eelnevat teatamist, või

(ii) sihtkontserni mis tahes liikme poolt sellise ettevõtja omandamisega, millest tuleb välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõike 2 kohaselt ette teatada vastavalt välisriigi subsiidiumide määruse artikli 21 lõikele 1, tingimusel et:

1. välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõike 1 punkti a kohane 25 tööpäeva pikkune ajavahemik on lõppenud, ilma et komisjon oleks teinud välisriigi subsiidiumide määruse artikli 10 lõike 3 kohast otsust, või

2. komisjon on omandamise heaks kiitnud välisriigi subsiidiumide määruse artikli 25 lõike 3 punkti a ja artikli 11 lõike 3 kohaselt või välisriigi subsiidiumide määruse artikli 25 lõike 3 punkti b ja artikli 11 lõike 4 kohaselt, või

3. komisjon on teinud erandi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõike 3 kohaselt.

9. Teatise esitaja ja sihtettevõtja võtavad kohustuse, et ükski sihtkontserni liige ei võta vastu rahastamist EIA-lt ega EIA tütarettevõtjalt.

2. *Asjaomased tehingud*

10. Teatise esitaja ja temaga seotud ettevõtjad ei sõlmi ühegi sihtkontserni liikmega ühtegi asjakohast tehingut, mis ei vasta turutingimustele. Lisaks võtavad teatise esitaja ja sihtettevõtja kohustuse, et ükski sihtkontserni liige ei sõlmi EIA ega EIA tütarettevõtjaga ühtegi asjakohast tehingut, mis ei vasta turutingimustele.

11. Turutingimustel tehtud asjaomane tehing loetakse turutingimustel toimunuks punkti 10 tähenduses, välja arvatud juhul, kui asjaomane tehing võimaldab kõiki asjakohaseid asjaolusid arvesse võttes teatise esitajal, temaga seotud ettevõtjatel, EIA-l või EIA tütarettevõtjal suunata otse või kaudselt mis tahes välismaiseid subsiidiume sihtkontserni, mis mõjutaks tegelikult või potentsiaalselt negatiivselt konkurentsi siseturul välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses, tingimusel et sellist negatiivset mõju ei kaalu üles positiivne mõju välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 tähenduses.

12. Tõendamaks, et asjaomane tehing vastab turutingimustele, võib teatise esitaja oma valikul tellida raamatupidamisettevõttelt arvamuse, milles tõestatakse, et asjaomane tehing vastab turutingimustele. Arvamus sisaldab muu hulgas iga juhtumi puhul asjakohase tehingu laadi arvestades vajalikus ulatuses järgmist:

(a) asjaomase tehingu kirjeldus, selle väärtus ja põhitingimused;

(b) vajaduse korral FAR-analüüs, et analüüsida tehinguid tegevate üksuste täidetavaid funktsioone, kasutatavaid varasid ja võetud riske;

(c) asjaomase tehingu osaliste tegelikud ja prognoositavad finantsandmed seoses küsimustega, milles kirjeldatakse üksikasjalikult asjaomase tehingu tegelikku ja eeldatavat käivet, kulusid ja kasumit;

(d) üksikasjalik kirjeldus i) mis tahes mõistlikult võrreldava tehingu kohta teatise esitaja (või tema seotud ettevõtjate või vastavalt olukorrale EIA või EIA tütarettevõtja) ja kolmanda isiku vahel tingimustel, mis on asjaomase tehinguga mõistlikult võrreldavad, või kui teatise esitaja ei ole teadlik mis tahes mõistlikult võrreldavast tehingust, ii) mis tahes tehingu kohta kolmandate isikute vahel, kes on teatise esitaja ja temaga seotud ettevõtjatega (või vastavalt olukorrale EIA või EIA mis tahes tütarettevõtjaga) võrreldavas õiguslikus ja faktilises olukorras, ning mis tehakse asjaomase tehinguga mõistlikult võrreldavatel tingimustel;

(e) võrdlusuuring või võrreldavusanalüüs, milles tehakse kindlaks turuväärtusele vastav hinnavahemik (turutasand) või võrreldavate tehingute marginaal, et võrrelda asjaomase tehingu hindu või marginaali kõnealuse vahemikuga;

(f) kasutatud siirdehindade metoodika kirjeldus ja põhjus, miks see on punkti 10 eesmärki silmas pidades asjakohane, ning

(g) analüüs, mis näitab, kuidas asjakohase siirdehindade metoodika kohaldamine asjaomase tehingu suhtes vastab turuväärtuse põhimõttele OECD siirdehindade alaste suuniste tähenduses.

13. Kuni müüja omab sihtettevõtja aktsiaid:

(a) ei sõlmi teatise esitaja ja temaga seotud ettevõtjad ühtegi asjakohast tehingut, mis ei kuulu delegeeritud volituste kohaldamisalasse, välja arvatud juhul, kui selline asjakohane tehing on kooskõlas punktiga 10 ja sihtettevõtja juhatus on selle nõuetekohaselt heaks kiitnud vähemalt ühe müüja määratud direktori poolthäälega, ning

(b) tagab teatise esitaja, et sihtettevõtja juhatus lõpetab kõik asjakohased tehingud, mille tegevjuht on oma volituste delegeerimise alusel heaks kiitnud, kui need ei ole turutingimustel.

C jagu Kohustustega seotud aruandlusmenetlus

I. Erakorralise rahastamisega seotud aruandlusmenetlus

14. Teatise esitaja esitab järelevalve eest vastutavale usaldusisikule (koopia komisjoni töörühmale) kogu asjakohase teabe erakorralise rahastamise kohta niipea, kui i) ta saab teada, et on tõenäoline, et vajatakse erakorralist rahastamist, ja/või ii) ta esitab konkreetse kava, et teha erakorraline rahastamine sihtettevõtjale kättesaadavaks, olenevalt sellest, kumb kuupäev on varasem, sealhulgas erakorralise rahastamise taotluse esitamise ajal kättesaadavas ulatuses:

(a) erakorralise rahastamise vajadust tingivate asjaolude kirjelduse, sealhulgas selgitus selle kohta, miks asjaomane rahastamine kujutab endast erakorralist rahastamist, ja selle kohta, miks kolmandate isikute laenurahastamine ei ole või ei ole eeldatavasti kättesaadav majanduslikult mõistlikel tingimustel või ei ole seda võimalik õigeaegselt saada;

(b) selgituse, miks sihtettevõtja kannatab terava likviidsuskriisi all ja miks sihtettevõtja ilma erakorralise rahastamiseta lühemas või keskpikas perspektiivis peaaegu kindlasti pankrotti läheb või maksejõuetuks muutub;

(c) erakorralise rahastamise tingimuste kirjelduse ja olemasolu korral selle koopia;

(d) teatise esitaja tolleaegsete rahastamisallikate kirjelduse ja teabe selle kohta, kas mõni selline rahastamisallikas kujutab endast teatise esitaja põhjendatud arvamuse kohaselt välisriigi subsiidiumi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 ja vajaduse korral artikli 5 tähenduses, ning

(e) kirjelduse, kuidas teatise esitaja kavatseb rahastada erakorralist rahastamist ja kas sellised rahastamisallikad kujutavad endast teatise esitaja põhjendatud arvamuse kohaselt välisriigi subsiidiumi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 3 ja vajaduse korral artikli 5 tähenduses.

15. Järelevalve eest vastutav usaldusisik teatab teatise esitajale kahe tööpäeva jooksul pärast erakorralise rahastamise taotluse kättesaamist, kas ta peab seda täielikuks. Kui järelevalve eest vastutav usaldusisik leiab, et erakorralise rahastamise taotlus ei ole täielik, esitab teatise esitaja erakorralise rahastamise taotluse uuesti nii kiiresti kui see on mõistlikult teostatav, lisades täiendava teabe või dokumendid, mida järelevalve eest vastutav usaldusisik võib põhjendatult nõuda.

16. Järelevalve eest vastutav usaldusisik teatab komisjoni töörühmale, teatise esitajale ja sihtettevõtjale viie tööpäeva jooksul alates täieliku erakorralise rahastamise taotluse kättesaamise kuupäevast, kas:

(a) ta on põhjendatult seisukohal, et asjaomane erakorraline rahastamine ei tekita ohtu, et välisriigi subsiidiumid suunatakse siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses, või

(b) ta on põhjendatult seisukohal, et asjaomane erakorraline rahastamine võib täielikult või osaliselt olla rahastatud välisriigi subsiidiumide kaudu ja sellega kaasneb oht, et

välisriigi subsiidiumid suunatakse siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses.

Järelevalve eest vastutav usaldusisik peab seda põhjendama.

17. Komisjoni töörühm võib viie tööpäeva jooksul pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku aruande saamist vastavalt punkti 16 alapunktile a ja 15 tööpäeva jooksul pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku aruande kättesaamist vastavalt punkti 16 alapunktile b esitada järelevalve eest vastutavale usaldusisikule, teatise esitajale ja sihtettevõtjale adresseeritud arvamuse, milles selgitatakse, kas komisjoni juhtumiga tegeleva töörühma arvates:

    (a) kavandatav erakorraline rahastamine võib täielikult või osaliselt olla rahastatud välisriigi subsiidiumide kaudu ja sellega kaasneb oht suunata mis tahes välisriigi subsiidiumid siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses, ning

    (b) teatise esitajalt või sihtettevõtjalt saadud teabe põhjal ei kaalu selliseid moonutusi tõenäoliselt üles positiivne mõju välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 tähenduses.

18. Teatise esitaja võib teha ettepanekuid erakorralise rahastamise muutmiseks, et kõrvaldada võimalikud probleemid, mis komisjoni töörühmal võivad olla punkti 17 tähenduses.

19. Teatise esitaja ei võimalda sihtettevõtjale erakorralist rahastamist, kui ei ole täidetud järgmised tingimused:

    (a) järelevalve eest vastutav usaldusisik on teavitanud komisjoni töörühma, teatise esitajat ja sihtettevõtjat, et tema arvates ei tekita kavandatav erakorraline rahastamine probleeme punkti 16 alapunkti a tähenduses ning komisjon ei ole punktis 17 sätestatud tähtaja jooksul esitanud arvamust, milles tuuakse välja mõni probleem, või

    (b) järelevalve eest vastutav usaldusisik on teavitanud komisjoni töörühma, teatise esitajat ja sihtettevõtjat, et tema arvates tekitab kavandatav erakorraline rahastamine probleeme punkti 16 alapunkti b tähenduses, kuid komisjon ei ole punktis 17 sätestatud tähtaja jooksul esitanud arvamust, milles tuuakse välja mõni probleem, või

    (c) kui pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku poolt punkti 16 alapunkti a või b kohase aruande esitamist on komisjoni töörühm seejärel esitanud lõike 17 kohase arvamuse ja teatise esitaja on muutnud kavandatavat erakorralist rahastamist vastavalt punktile 18 ning komisjoni töörühm kaalub asjaomas(t)e muudatus(t)e tegemist, et kõrvaldada probleemid punkti 17 tähenduses (võttes nõuetekohaselt arvesse teatise esitaja seisukohti).

20. Erakorralise rahastamise eest maksab sihtettevõtja teatise esitajale summa, mis kajastab sihtettevõtja krediidivõimelisust erakorralise rahastamise andmise ajal, arvates maha tema likviidsusraskuste ja erakorralise rahastamise ajutise mõju.

21. Sihtettevõtja maksab tagasi ja teatise esitaja tagab, et sihtettevõtja maksab iga juhtumi puhul kohaldatava õiguse kohaselt kuue kuu jooksul pärast erakorralise rahastamise esimese osamakse väljamaksmist lubatud ulatuses tagasi kõik erakorralised rahastamisvahendid, millest on komisjonile punkti 14 kohaselt teatatud.

22. Erandina punktist 21 ei ole sihtettevõtja kohustatud erakorralist rahastamist tagasi maksma, kui enne punktis 21 osutatud kuuekuulise perioodi lõppu on komisjoni töörühm teatise esitaja taotlusel loobunud teatise esitaja ja sihtettevõtja punkti 21 kohasest kohustusest või teinud sellest erandi.

II. Avaldamisele kuuluvatest asjaomastest tehingutest teatamise kord

23. Teatise esitaja teavitab järelevalve eest vastutavat usaldusisikut (koos koopiaga komisjoni töörühmale) kõikidest kavandatavatest avaldamisele kuuluvatest asjaomastest tehingutest enne nende toimumist, esitades kogu avaldamisele kuuluva asjaomase tehinguga seotud asjakohase teabe. See aruandluskohustus ei piira välisriigi subsiidiumide määruse artikli 24 lõike 3 (eranditaotlus) kohaldamist, mida kohaldatakse *mutatis mutandis*.

24. Järelevalve eest vastutav usaldusisik teatab teatise esitajale kahe tööpäeva jooksul alates punkti 23 kohase teate kättesaamisest, kas ta peab esildist täielikuks. Kui järelevalve eest vastutav usaldusisik leiab, et teade ei ole täielik, esitab teatise esitaja punkti 23 kohase teate uuesti nii kiiresti kui see on mõistlikult teostatav, lisades täiendava teabe või dokumendid, mida järelevalve eest vastutav usaldusisik võib põhjendatult nõuda.

25. Järelevalve eest vastutav usaldusisik teatab komisjoni töörühmale, teatise esitajale ja sihtettevõtjale kümne tööpäeva jooksul alates punkti 23 kohase teate kättesaamise kuupäevast, kas:

(a) ta on põhjendatult seisukohal, et avaldamisele kuuluv asjaomane tehing on turutingimustel ja seega ei tekita ohtu, et välisriigi subsiidiumid suunatakse siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses, või

(b) ta on põhjendatult seisukohal, et avaldamisele kuuluv asjaomane tehing võib mitte vastata turutingimustele punkti 10 tähenduses ja seega tekitab ohu, et välisriigi subsiidiumid suunatakse siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses.

Järelevalve eest vastutav usaldusisik peab seda põhjendama.

26. Komisjoni töörühm võib viie tööpäeva jooksul pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku aruande saamist vastavalt punkti 25 alapunktile a ja 20 tööpäeva jooksul pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku aruande kättesaamist vastavalt punkti 25 alapunktile b esitada järelevalve eest vastutavale usaldusisikule, teatise esitajale ja sihtettevõtjale adresseeritud arvamuse, milles selgitatakse, kas komisjoni juhtumiga tegeleva töörühma arvates:

(a) avaldamisele kuuluv asjaomane tehing võib mitte vastata turutingimustele punkti 10 tähenduses ja seega võib sellega kaasneda oht, et mis tahes välisriigi subsiidiumid suunatakse siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses, ning

(b) teatise esitajalt või sihtettevõtjalt saadud teabe põhjal ei kaalu sellised moonutusi tõenäoliselt üles positiivne mõju välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 tähenduses.

27. Teatise esitaja võib pakkuda välja meetmeid, et kõrvaldada kõik komisjoni töörühma punkti 26 kohased probleemid.

28. Teatise esitaja, temaga seotud ettevõtjad ja sihtkontsern ei tee avaldamisele kuuluvat asjaomast tehingut, kui ei ole täidetud järgmised tingimused:

(a) järelevalve eest vastutav usaldusisik on teavitanud komisjoni töörühma, teatise esitajat ja sihtettevõtjat, et tema arvates ei tekita kavandatav avaldamisele kuuluv asjaomane tehing probleeme punkti 25 alapunkti a tähenduses, ning komisjon ei ole punktis 26 sätestatud tähtaja jooksul arvamust esitanud, või

(b) järelevalve eest vastutav usaldusisik on teavitanud komisjoni töörühma, teatise esitajat ja sihtettevõtjat, et tema arvates tekitab kavandatav avaldamisele kuuluv asjaomane tehing probleeme punkti 25 alapunkti b tähenduses, kuid komisjon ei ole punktis 26 sätestatud tähtaja jooksul esitanud arvamust, või

(c) kui pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku poolt punkti 25 alapunkti a või alapunkti b kohase aruande esitamist on komisjoni töörühm seejärel esitanud lõike 26 kohase arvamuse, ja teatise esitaja on muutnud kavandatavat erakorralist rahastamist vastavalt punktile 27 ning komisjoni töörühm kaalub, kuidas kõrvaldada probleemid punkti 26 tähenduses (võttes nõuetekohaselt arvesse teatise esitaja seisukohti).

III. Iga-aastane teade muude asjakohaste tehingute kohta

29. Teatise esitaja saadab iga aruandeaasta lõpus 30 AÜE tööpäeva jooksul järelevalve eest vastutavale usaldusisikule (koos koopiaga komisjoni töörühmale) seoses asjaomase tehinguga i) koopia kõigist eelmisel aruandeaastal sõlmitud õiguslikult siduvatest kokkulepetest, millega nõutakse teatise esitajalt või temaga seotud ettevõtjatelt, EIA-lt või EIA tütarettevõtjalt aruandekohustuslikust piirmäärast madalama asjaomase tehingu sooritamist, ii) kõigi selliste asjaomaste tehingute põhitingimuste kokkuvõtte ja vajaduse korral iii) koopia arvamusest, mis on saadud kooskõlas punktiga 12.

30. Järelevalve eest vastutav usaldusisik teatab teatise esitajale kahe tööpäeva jooksul alates punkti 29 kohase teate kättesaamisest, kas ta peab esildist täielikuks. Kui järelevalve eest vastutav usaldusisik leiab, et teade ei ole täielik, esitab teatise esitaja punkti 29 kohase teate uuesti nii kiiresti kui see on mõistlikult teostatav, lisades täiendava teabe või dokumendid, mida järelevalve eest vastutav usaldusisik võib põhjendatult nõuda.

31. Järelevalve eest vastutav usaldusisik teavitab komisjoni töörühma, teatise esitajat ja sihtettevõtjat 20 tööpäeva jooksul pärast punkti 29 kohase täieliku teate saamist, kui ta põhjendatult leiab, et mis tahes asjaomane tehing ei pruugi olla tehtud turutingimustel punkti 10 tähenduses ja sellega kaasneb oht suunata välisriigi subsiidiumid siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses. Järelevalve eest vastutav usaldusisik peab seda põhjendama.

32. Komisjoni töörühm võib 20 tööpäeva jooksul pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku punkti 31 kohase aruande saamist esitada järelevalve eest vastutavale usaldusisikule, teatise esitajale ja sihtettevõtjale adresseeritud arvamuse, milles selgitatakse, kas komisjoni juhtumiga tegeleva töörühma arvates:

(a) asjaomane tehing võib mitte vastata turutingimustele punkti 10 tähenduses ja seega võib sellega kaasneda oht, et mis tahes välisriigi subsiidiumid suunatakse siseturule viisil, mis moonutaks konkurentsi välisriigi subsiidiumide määruse artikli 4 ja (kui see on asjakohane) artikli 5 tähenduses, ning

(b) positiivne mõju välisriigi subsiidiumide määruse artikli 6 tähenduses ei kaalu tõenäoliselt üles mis tahes sellist moonutust.

33. Teatise esitaja võib pakkuda välja meetmeid, et kõrvaldada kõik komisjoni töörühma punkti 32 kohased probleemid.

34. Järelevalve eest vastutava usaldusisiku juhtimisel rakendavad teatise esitaja, temaga seotud ettevõtjad ja/või sihtettevõtja (olenevalt asjaoludest) kõiki punktis 33 soovitatud meetmeid, tingimusel et komisjoni töörühm kaalub selliseid meetmeid, et kõrvaldada probleemid punkti 32 tähenduses (võttes nõuetekohaselt arvesse teatise esitaja seisukohti) või teise võimalusena asjaomane tehing viivitamata tagasi pöörata.

IV. Avaldamisele kuuluvatest omandamistest teatamise kord

35. Kohustusperioodi jooksul saadab teatise esitaja 15 AÜE tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil tema või mõni temaga seotud ettevõtja sõlmib õiguslikult siduva lepingu, mille kohaselt teatise esitaja või mõni temaga seotud ettevõtja nõustub avaldamisele kuuluva omandamisega, ja igal juhul enne avaldamisele kuuluva omandamise rakendamist, järelevalve eest vastutavale usaldusisikule (koos koopiaga komisjoni töörühmale) iga sellise lepingu koopia ja kokkuvõtliku kirjelduse i) selle lepingu esemeks oleva tehingu kohta ning ii) avaldamisele kuuluva omandamise esemeks oleva asjaomase ettevõtja tegevuse kohta.

36. Punktis 35 sätestatud kohustus ei takista avaliku pakkumise või perioodiliste tehingute tegemist väärtpaberitega (sealhulgas muudeks väärtpaberiteks konverteeritavate väärtpaberitega), mis on lubatud kauplemisele turul (näiteks väärtpaberibörsil), millega teatise esitaja või mõni temaga seotud ettevõtjatest omandab aktsiaid või hääleõigusi või kontrolli asjaomase ettevõtja üle ühelt või mitmelt müüjalt ja mis kujutab endast avaldamisele kuuluvat omandamist, tingimusel et:

(a) seejärel teatatakse avaldamisele kuuluvast omandamisest viivitamata järelevalve eest vastutavale usaldusisikule (koos koopiaga komisjoni töörühmale) vastavalt punktile 35 ning

(b) teatise esitaja või temaga seotud ettevõtja (olenevalt asjaoludest) ei kasuta oma juhatuse ametisse nimetamise õigust ega kõnealuste väärtpaberitega seotud hääleõigust, kuni ta on teatanud avaldamisele kuuluvast omandamisest järelevalve eest vastutavale usaldusisikule (ja saatnud koopia komisjoni töörühmale) vastavalt punktile 35.

D jagu Järelevalve eest vastutav usaldusisik

I. Ametisse nimetamise kord

37. Teatise esitaja nimetab ametisse järelevalve eest vastutava usaldusisiku, kes täidab käesolevates kohustustes sätestatud järelevalve eest vastutava usaldusisiku ülesandeid hiljemalt sulgemise kuupäeval.

38. Järelevalve eest vastutav usaldusisik:

(a) on ametisse nimetamise ajal sõltumatu teatise esitajast ja temaga seotud ettevõtjatest, müüjast, sihtettevõtjast ja EIAst;

(b) omab oma volituste täitmiseks vajalikke kogemusi, pädevust ja kvalifikatsiooni, näiteks piisavat asjakohast kogemust audiitorina, ning

(c) tal ei ole ega ole olnud huvide konflikti.

39. Teatise esitaja maksab usaldusisikule tasu viisil, mis ei takista tema volituste sõltumatut ja tõhusat täitmist.

1. *Teatise esitaja ettepanek*

40. Hiljemalt kaks nädalat pärast jõustumise kuupäeva esitab teatise esitaja komisjonile heakskiitmiseks ühe või mitme füüsilise või juriidilise isiku nime või nimed, keda teatise esitaja soovitab määrata järelevalve eest vastutavaks usaldusisikuks.

41. Ettepanek sisaldab piisavalt teavet, et komisjon saaks kontrollida, kas järelevalve eest vastutavaks usaldusisikuks esitatud isik või isikud vastavad punktis 38 sätestatud nõuetele, ning see sisaldab järgmist:

(a) kavandatud volituste täielikud tingimused, mis sisaldavad kõiki vajalikke sätteid, et võimaldada järelevalve eest vastutaval usaldusisikul täita oma ülesandeid, mis tulenevad käesolevatest kohustustest, ning

(b) ülevaade töökavast, milles kirjeldatakse, kuidas järelevalve eest vastutav usaldusisik kavatseb oma kohustusi täita.

2. *Komisjonipoolne heakskiitmine või tagasilükkamine*

42. Komisjonil on õigus järelevalve eest vastutava usaldusisiku kandidaat heaks kiita või tagasi lükata ning kavandatavad volitused heaks kiita, võttes arvesse muudatusi, mida ta peab järelevalve eest vastutava usaldusisiku kohustuste täitmiseks vajalikuks. Kui kiidetakse heaks ainult üks nimi, nimetab teatise esitaja või laseb nimetada asjaomase isiku või asjaomased isikud järelevalve eest vastutavaks usaldusisikuks komisjoni poolt heaks kiidetud volitustega. Kui kiidetakse heaks rohkem kui üks nimi, võib teatise esitaja valida heakskiidetud nimede hulgast järelevalve eest vastutava usaldusisiku. Järelevalve eest vastutav usaldusisik määratakse ametisse ühe nädala jooksul pärast komisjonipoolset heakskiitmist vastavalt komisjoni heaks kiidetud volitustele.

3. *Teatise esitaja uus ettepanek*

43. Kui kõik usaldusisiku kandidaadid lükatakse tagasi, esitab teatise esitaja veel vähemalt kahe füüsilise või juriidilise isiku nimed ühe nädala jooksul alates tagasilükkamisest teavitamisest vastavalt punktidele 41 ja 42.

4. *Komisjoni nimetatud järelevalve eest vastutav usaldusisik*

44. Kui komisjon kõik uued järelevalve eest vastutava usaldusisiku kandidaadid tagasi lükkab, nimetab komisjon järelevalve eest vastutava usaldusisiku, kelle teatise esitaja nimetab või laseb nimetada ametisse vastavalt komisjoni poolt heaks kiidetud usaldusisiku volitustele.

II. Järelevalve eest vastutava usaldusisiku ülesanded ja kohustused

45. Järelevalve eest vastutav usaldusisik täidab oma kindlaksmääratud ülesandeid ja kohustusi vastavalt punktile 46, et tagada kohustuste täitmine. Komisjon võib omal algatusel või järelevalve eest vastutava usaldusisiku või teatise esitaja taotlusel anda järelevalve eest vastutavale usaldusisikule korraldusi või juhiseid, et tagada kohustuste täitmine.

46. Järelevalve eest vastutav usaldusisik:

(a) jälgib, kas teatise esitaja täidab kohustusi;

(b) esitab oma esimeses aruandes komisjonile üksikasjaliku töökava, milles kirjeldab, kuidas ta kavatseb jälgida teatise esitaja kohustuste täitmist;

(c) esitab komisjonile kirjaliku aruande, saates teatise esitajale samal ajal mittekonfidentsiaalse koopia 15 tööpäeva jooksul pärast iga kuuekuulise ajavahemiku lõppu, et komisjon saaks hinnata, kas kohustusi täidetakse;

(d) teeb vajaduse korral teatise esitajale ettepaneku meetmete kohta, mida järelevalve eest vastutav usaldusisik peab vajalikuks, et tagada teatise esitaja kohustuste täitmine;

(e) teatab viivitamata kirjalikult komisjonile ja saadab samal ajal teatise esitajale mittekonfidentsiaalse koopia, kui ta jõuab mõistlikel alustel järeldusele, et teatise esitaja ei ole kohustusi täitnud;

(f) on kontaktpunktiks kolmandate isikute küsimustele kohustuste laadi ja kohaldamisala kohta ning

(g) täidab kõiki muid järelevalve eest vastutavale usaldusisikule määratud ülesandeid vastavalt otsusele lisatud tingimustele ja kohustustele.

47. Järelevalve eest vastutav usaldusisik vastab teatise esitaja, temaga seotud ettevõtjate ja komisjoni mis tahes taotlusele viivitamata ja igal juhul viie tööpäeva jooksul alates kuupäevast, mil asjaomane taotlus järelevalve eest vastutavale usaldusisikule saadeti.

III. Teatise esitaja ja temaga seotud ettevõtjate ülesanded ja kohustused

48. Teatise esitaja tagab, ja hoolitseb selle eest, et temaga seotud ettevõtjad ja välisnõunikud tagaksid järelevalve eest vastutavale usaldusisikule kogu sellise koostöö, abi ja teabe, mida järelevalve eest vastutav usaldusisik võib oma ülesannete täitmiseks põhjendatult nõuda. Järelevalve eest vastutaval usaldusisikul on täielik ja igakülgne juurdepääs teatise esitaja või sihtettevõtja raamatupidamisele, dokumentidele, juhtkonnale või muudele töötajatele, rajatistele, tegevuskohtadele ja tehnilisele teabele, mis on mõistlikult vajalik tema ülesannete täitmiseks vastavalt kohustustele. Teatise esitaja ja temaga seotud ettevõtjad esitavad järelevalve eest vastutavale usaldusisikule taotluse korral koopiad kõigist dokumentidest, mida järelevalve eest vastutav usaldusisik võib oma ülesannete täitmiseks põhjendatult nõuda.

49. Teatise esitaja maksab hüvitist järelevalve eest vastutavale usaldusisikule ning tema töötajatele ja esindajatele (edaspidi „**hüvitatud osaline**“) ja hoiab iga hüvitatud osalist kahju eest ning nõustub käesolevaga, et hüvitatud osaline ei vastuta teatise esitaja ees kohustuste täitmise eest, mis tulenevad järelevalve eest vastutava usaldusisiku kohustuste kohastest ülesannetest, välja arvatud juhul, kui:

sellised kohustused tulenevad järelevalve eest vastutava usaldusisiku, tema töötajate, esindajate või nõustajate tahtlikust kohustuste täitmata jätmisest, ettevaatamatusest, raskest hooletusest või pahausksusest.

50. Kui järelevalve eest vastutaval usaldusisikul on põhjendatud alus arvata, et mis tahes asjaomane tehing ei ole kooskõlas punktiga 10, võib järelevalve eest vastutav usaldusisik teatise esitaja kulul määrata ametisse välisnõustaja või eksperdi, kes annab nõu OECD siirdehindade alaste suuniste, välisriigi subsiidiumide määruse ja/või muude seotud küsimuste kohta, tingimusel et järelevalve eest vastutavale usaldusisikule seoses sellise määramisega tekkivad tasud ja muud kulud on mõistlikud. Sellise välisnõustaja või eksperdi ametisse nimetamiseks on vaja teatise esitaja heakskiitu (selle heakskiiduga ei tohi põhjendamatult viivitada ega seda edasi lükata). Kui teatise esitaja keeldub järelevalve eest vastutava usaldusisiku esitatud välisnõustaja või eksperdi heakskiitmisest, võib komisjon selle asemel sellise nõustaja või eksperdi määramise heaks kiita, olles teatise esitaja ära kuulanud. Ainult järelevalve eest vastutaval usaldusisikul on õigus anda juhiseid välisnõustajale või eksperdile (olenevalt asjaoludest). Punkt 49 kehtib *mutatis mutandis*.

51. Teatise esitaja nõustub, et komisjon võib järelevalve eest vastutava usaldusisikuga jagada konfidentsiaalset teavet teatise esitaja või tema seotud ettevõtjatega seoses. Järelevalve eest vastutav usaldusisik sellist teavet ei avalikusta ning välisriigi subsiidiumide määruse artikli 43 lõigetes 1 ja 2 sisalduvaid põhimõtteid kohaldatakse *mutatis mutandis*.

52. Teatise esitaja nõustub, et järelevalve eest vastutava usaldusisiku kontaktandmed avaldatakse komisjoni konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil ning nad teavitavad huvitatud kolmandatele isikutele järelevalve eest vastutava usaldusisiku nime ja ülesanded.

53. Kohustusperioodi jooksul võib komisjon nõuda teatise esitajalt ja temaga seotud ettevõtjatelt kogu teavet, mis on põhjendatult vajalik, et jälgida käesolevate kohustuste tõhusat täitmist.

IV. Järelevalve eest vastutava usaldusisiku asendamine, ametist vabastamine ja tagasinimetamine

54. Kui järelevalve eest vastutav usaldusisik lõpetab oma kohustuste kohaste ülesannete täitmise või mis tahes muul mõjuval põhjusel, sealhulgas järelevalve eest vastutava usaldusisiku huvide konflikti tõttu:

(a) võib komisjon pärast järelevalve eest vastutava usaldusisiku ja teatise esitaja ärakuulamist nõuda, et teatise esitaja asendaks järelevalve eest vastutava usaldusisiku, või

(b) teatise esitaja võib komisjoni eelneval nõusolekul järelevalve eest vastutava usaldusisiku asendada.

55. Kui järelevalve eest vastutav usaldusisik vabastatakse ametist vastavalt punktile 54, võidakse järelevalve eest vastutavalt usaldusisikult nõuda, et ta jätkaks oma ülesannete täitmist seni, kuni ametisse on astunud uus järelevalve eest vastutav usaldusisik, kellele järelevalve eest vastutav usaldusisik on kogu asjakohase teabe täielikult üle andnud. Uus järelevalve eest vastutav usaldusisik nimetatakse ametisse punktides 37–44 osutatud korras.

56. Kui järelevalve eest vastutavat usaldusisikut ei ole punkti 54 kohaselt ametist vabastatud, lõpetab ta järelevalve eest vastutava usaldusisiku ülesannete täitmise alles pärast seda, kui komisjon on ta vabastanud tema ülesannetest, millega kõik järelevalve eest vastutavale usaldusisikule usaldatud kohustused on täidetud. Komisjon võib siiski igal ajal nõuda järelevalve eest vastutava usaldusisiku uuesti ametisse nimetamist, kui hiljem selgub, et asjaomaseid õiguskaitsevahendeid ei rakendatud täielikult ja nõuetekohaselt.

E jagu Läbivaatamisklausel

57. Komisjon võib kohustustes ette nähtud tähtaegu teatise esitaja taotlusel või asjakohastel juhtudel omal algatusel pikendada. Kui teatise esitaja taotleb tähtaja pikendamist, esitab ta komisjonile põhjendatud taotluse hiljemalt viis AÜE tööpäeva enne selle tähtaja möödumist, lisades mõjuva põhjuse.

58. Lisaks võib komisjon teatise esitaja põhjendatud taotluse korral, millel on mõjuv põhjus, erakorralistel asjaoludel ühe või mitme käesolevates kohustustes sätestatud kohustuse täitmise nõudmisest loobuda, neid muuta või asendada. Taotlusele lisatakse järelevalve eest vastutava usaldusisiku aruanne, kes saadab samal ajal teatise esitajale aruande mittekonfidentsiaalse koopia. Kui taotlust ei rahuldata, ei peata see asjaomase kohustuse täitmist ja eelkõige mis tahes tähtaja möödumist, mille jooksul tuleb asjaomane kohustus täita.

F jagu Jõustumine ja kohustusperiood

59. Kohustused jõustuvad jõustumise kuupäeval ja jäävad kehtima kohustusperioodi jooksul.

60. Kui komisjon peab pärast põhjendatud arvamuse saamist, mille koopia tuleb teatise esitajale saata hiljemalt kuus kuud enne kohustusperioodi lõppu, vajalikuks ja proportsionaalseks pikendada kohustusperioodi, et vältida konkurentsimoonutusi siseturul, võib ta pikendada kohustusperioodi täiendavaks ajavahemikuks, mis ei ületa kolme aastat (edaspidi „**lisaperiood**“). Kui pärast põhjendatud arvamuse saamist, mille koopia tuleb teatise esitajale saata hiljemalt kuus kuud enne lisaperioodi lõppu, peab komisjon vajalikuks ja proportsionaalseks lisaperioodi pikendada, et vältida konkurentsimoonutusi siseturul, võib ta pikendada lisaperioodi täiendavaks ajavahemikuks, mis ei ületa kahte aastat.

61. Komisjon võib igal ajal pikendada kohustusperioodi teatise esitaja ja sihtettevõtja nõusolekul.

[Allkiri]

---

e& Groupi õigus- ja vastavuskontrolli vanemametnik

nõuetekohaselt volitatud Emirates Telecommunications Group Company P.J.S.C. nimel

[Allkiri]

---

direktor

nõuetekohaselt volitatud PPF Telecom Group B.V. nimel

1. lisa EIA kohustused

Juhtum FS.100011 – Emirates Telecommunications Groupi / PPF Telecom Groupi

KOHUSTUS EUROOPA KOMISJONI VASTU

Vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. detsembri 2022. aasta määruse (EL) 2022/2560 (mis käsitleb siseturgu moonutavaid välisriigi subsiidiume) (edaspidi „**välisriigi subsiidiumide määrus**“) artikli 11 lõikele 3 võtab Emirates Investment Authority (edaspidi „EIA”) Euroopa Komisjoni (edaspidi „komisjon“) ees järgmised kohustused (edaspidi „**EIA kohustused**“), et komisjon võtaks välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 3 ja artikli 25 lõike 3 punkti a alusel vastu otsuse seoses 50 % aktsiate pluss ühe aktsia ning ainukontrolli omandamisega äriühingus PPF Telecom Group B.V. (edaspidi „**sihtettevõtja**“) Emirates Telecommunications Group Company P.J.S.C. poolt (edaspidi „**teatise esitaja**“) (edaspidi „**koondumine**“).

Käesoleva teksti tõlgendamisel tuleb lähtuda välisriigi subsiidiumide määruse artikli 11 lõike 3 kohasest komisjoni otsusest koondumise kohta (edaspidi „**otsus**“) Euroopa Liidu õiguse üldises raamistikus, pidades eelkõige silmas välisriigi subsiidiumide määrust ja komisjoni 10. juuli 2023. aasta rakendusmäärust (EL) 2023/1441 üksikasjaliku korra kohta, mille alusel komisjon korraldab menetlusi vastavalt välisriigi subsiidiumide määrusele.

A jagu Mõisted

1. EIA kohustuse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid järgmises tähenduses:

sulgemine – sihtettevõtja 50 % aktsiate pluss ühe aktsia võõrandamine müüjalt teatise esitajale;

kohustusperiood – ajavahemik, mis algab jõustumise kuupäeval ja lõpeb jõustumiskuupäeva 10. aastapäeval või ajal, milleni komisjon on seda pikendanud vastavalt EIA kohustuse punktile 7;

e& põhikiri – teatise esitaja 17. märtsil 2021 vastu võetud põhikiri, mida võidakse aeg-ajalt muuta;

jõustumise kuupäev – otsuse vastuvõtmise kuupäev;

asjakohane e& huvi – i) üks kindel osa teatise esitajas, mis moodustab vähemalt 60 % teatise esitaja emiteeritud aktsiakapitalist või annab vähemalt 60 % hääleõigustest, mida teatise esitaja aktsionäride koosolekutel saab kasutada; ii) õigus kasutada 75 % või rohkem teatise esitaja aktsionäride koosolekutel kasutatavatest häältest või iii) mis tahes muu kontrolliv osalus teatise esitajas välisriigi subsiidiumide määruse artikli 20 lõigete 5 ja 6 tähenduses;

asjaomane saaja – füüsiline või juriidiline isik, kes ei ole EIA;

müüja – PPF Group N.V.;

erisätted – AÜE 1991. aasta föderaalseaduse nr 1 (Emirates Communication Establishment kohta) artikkel 11 (muudetud kujul), mida võib aeg-ajalt muuta;

AÜE pankrotiseadus – AÜE 2023. aasta föderaalne dekreet-seadus nr 51, millega kuulutatakse välja saneerimis- ja pankrotiseadus, mida võidakse aeg-ajalt muuta;

AÜE tööpäev – mis tahes päev, välja arvatud laupäev või pühapäev või AÜE riigipüha, mil Abu Dhabis on pangad avatud üldiseks äritegevuseks;

B jagu AÜE pankrotiseaduse kohaldamise kohustus e& suhtes

2. Kui punktist 3 ei tulene teisiti, ei tee EIA kohustusperioodi jooksul ettepanekut teatise esitaja aktsionäride otsuse kohta muuta e& põhikirja viisil, mis vabastaks teatise esitaja täielikult või osaliselt AÜE pankrotiseadusest, ega hääleta selle poolt.

3. Punktis 2 sätestatud kohustus ei mõjuta EIA erisätete kohaseid õigusi.

4. Kohustusperioodi jooksul, enne asjaomase e& huvi müümist või muul viisil üleandmist asjaomasele saajale, tagab EIA, et asjaomane saaja allkirjastab või täidab ja saadab komisjoni töörühmale, lisades koopia EIA-le ja teatise esitajale, kohustused, mis on asjaomase saaja suhtes siduvad sisuliselt samas vormis kui EIA võetud kohustused, ning ei vii asjaomase e& huvi müüki või üleandmist ellu, välja arvatud juhul, kui asjaomane saaja on sellised kohustused allkirjastanud.

C jagu Läbivaatamisklausel

5. Komisjon võib teatise esitaja või EIA põhjendatud taotluse korral, millel on mõjuv põhjus, erakorralistel asjaoludel ühe või mitme käesolevates kohustustes sätestatud kohustuse täitmise nõudmisest loobuda, neid muuta või asendada. Kui taotlust ei rahuldata, ei peata see asjaomase kohustuse täitmist ja eelkõige mis tahes tähtaja möödumist, mille jooksul tuleb asjaomane kohustus täita.

D jagu Jõustumine ja kohustusperiood

6. EIA kohustused jõustuvad jõustumise kuupäeval ja jäävad kehtima kohustusperioodi jooksul.

7. Kui komisjon peab pärast põhjendatud arvamuse saamist, mille koopia tuleb teatise esitajale saata hiljemalt kuus kuud enne kohustusperioodi lõppu, vajalikuks ja proportsionaalseks pikendada kohustusperioodi, et vältida konkurentsimoonutusi siseturul, võib ta pikendada kohustusperioodi täiendavaks ajavahemikuks, mis ei ületa kolme aastat (edaspidi „lisaperiood“). Kui pärast põhjendatud arvamuse saamist, mille koopia tuleb teatise esitajale saata hiljemalt kuus kuud enne lisaperioodi lõppu, peab komisjon vajalikuks ja proportsionaalseks lisaperioodi pikendada, et vältida konkurentsimoonutusi siseturul, võib ta pikendada lisaperioodi täiendavaks ajavahemikuks, mis ei ületa kahte aastat.

8. Komisjon võib igal ajal pikendada kohustusperioodi EIA ja teatise esitaja nõusolekul.

[*nimi, ametikoht*]

nõuetekohaselt volitatud Emirates Investment Authority nimel

2. lisa Sihtkontsern

Sihtkontsern koosneb järgmistest juriidilistest isikutest, nende õigusjärglastest ja loovutajatest ning muudest ELis asutatud ettevõtjatest, kelle üle sihtettevõtja võib aeg-ajalt otseselt või kaudselt omandada kontrolli.

Üksuse nimi	Asutamisriik
PPF Telecom Group B.V.	Madalmaad
TMT Hungary Infra B.V.	Madalmaad
TMT Hungary B.V.	Madalmaad
PPF TMT Bidco1 N.V.	Madalmaad
[Sihtettevõtja CETINi tegevuse valdusettevõtja, edaspidi „**CETIN HoldCo**“, mis on praegu asutamisel]	[Madalmaad]
Yettel Bulgaria EAD	Bulgaaria
CETIN Bulgaria EAD	Bulgaaria
Yettel Magyarország Zrt.	Ungari
Yettel Real Estate Hungary Zrt.	Ungari
CETIN Hungary Zrt.	Ungari
O2 Slovakia s.r.o.	Slovakkia
O2 Business Services, a.s.	Slovakkia
O2 Networks s.r.o.	Slovakkia